

2018:01433 - Åpen

Rapport

Innsiktsarbeid ung.no

Delrapport 1

Forfattere

Eva Lassemo

Ida Maria Haugstveit

Konstantinos Boletsis

Kari Sand

Rapport

Innsiktsarbeid ung.no

Delrapport 1

EMNEORD: Barn
Ungdom
Spørretjeneste
ung.no
Internett**VERSJON**

1

DATO

2018-12-19

FORFATTEREEva Lassemo
Ida Maria Haugstveit
Konstantinos Boletsis
Kari Sand**OPPDRAGSGIVER(E)**

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

OPPDRAGSGIVERS REF.

Aysha Hussain

PROSJEKTNR

102019115

ANTALL SIDER OG VEDLEGG:

115+ vedlegg

SAMMENDRAG

Prosjektets mål har vært å generere kunnskap om hva ungdom er opptatt av, og hva de ønsker hjelp med når de skriver inn spørsmål til den digitale informasjons- og kommunikasjonstjenesten ung.no. Prosjektet har også hatt som mål å gi svar på hvordan ungdommenes spørsmål er knyttet til kjønn og alder, med et særlig fokus på kjønn. Over 1/3 av spørsmål er i kategorien Kropp, helse og identitet, og de fleste spørsmålene blir stilt av jenter (totalt 62,6%) og av den yngste aldersgruppen (13-16 år) (totalt 61,5%).

UTARBEIDET AV

Eva Lassemo

SIGNATUR**KONTROLLERT AV**

Line Melby

SIGNATUR**GODKJENT AV**

Marian Ådnanes

SIGNATUR**RAPPORTNR**

2018:01433

ISBN

978-82-14-06587-9

GRADERING

Åpen

GRADERING DENNE SIDE

Åpen

Historikk

VERSJON	DATO	VERSJONSBEKRIVELSE
1	2018-12-19	Endelig

Forord

SINTEF Digital, avdeling Helse, i samarbeid med SINTEF Digital, avdeling Software and Service Innovation og NTNU Samfunnsforskning, fikk desember 2018 i oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) å levere et innsiktsarbeid om den digitale spørretjenesten på ung.no. Denne rapporten presenterer del 1 av prosjektet. Formålet med del 1 har vært å kartlegge hva ungdom er opptatt av og trenger hjelp til, inkludert forskjeller og likheter mellom gutter og jenter, vha. kvantitativ og kvalitativ tekstanalyse av de nesten 300 000 spørsmål som ungdom har sendt inn til ung.no sin spørretjeneste.

Prosjektet har foregått i perioden 3.–20. desember 2018, og er et samarbeid mellom forskere fra to avdelinger i SINTEF Digital: SINTEF Helse og SITNEF Software and Service Innovation. Forskerne har hatt følgende roller i prosjektet: Forsker Eva Lassemo har vært prosjektleder, og har gjennomført de deskriptive analysene av datamaterialet, forsker Konstantinos Boletsis har gjennomført den kvantitative tekstanalysen (text mining), og forsker Ida Maria Haugstveit har gjennomført den kvalitative tekstanalysen (innholdsanalyse). Seniorforsker Kari Sand har bidratt i skrivearbeidet. Kvalitetssikrer i prosjektet har vært seniorforsker Line Melby.

SINTEF Digital takker for dette viktige oppdraget og godt samarbeid med Bufdir og Spinner Labs AS gjennom arbeidsprosessen.

Trondheim 19. desember 2018

Eva Lassemo, prosjektleder

Ida Maria Haugstveit

Konstantinos Boletsis

Kari Sand

Line Melby

Innholdsfortegnelse

Forord	3
Sammendrag	6
1 Innledning.....	10
1.1 Bakgrunn	10
1.2 Mål og problemstillinger.....	13
2 Data og metode.....	14
2.1 Data.....	14
2.2 Metode.....	15
3 Deskriptiv analyse av det totale datasettet	17
4 Kategori 1: Problemer hjemme	25
4.1 Problemer hjemme: Deskriptiv analyse.....	25
4.2 Problemer hjemme: Resultater fra text mining.....	26
4.3 Problemer hjemme: Resultater fra innholdsanalyse	31
5 Kategori 2: Mobbing og nettvett	36
5.1 Mobbing og nettvett: Deskriptiv analyse.....	36
5.2 Mobbing og nettvett: Resultater fra text mining.....	37
5.3 Mobbing og nettvett: Resultater fra innholdsanalyse	42
6 Kategori 3: Kropp, helse og identitet	46
6.1 Kropp, helse og identitet: Deskriptiv analyse	46
6.2 Kropp, helse og identitet: Resultater fra text mining	47
6.3 Kropp, helse og identitet: Resultater fra innholdsanalyse.....	54
7 Kategori 4: Vold og overgrep.....	60
7.1 Vold og overgrep: Deskriptiv analyse	60
7.2 Vold og overgrep: Resultater fra text mining	61
7.3 Vold og overgrep: Resultater fra innholdsanalyse.....	66
8 Kategori 5: Skole, utdanning og jobb	71
8.1 Skole, utdanning og jobb: Deskriptiv analyse	71
8.2 Skole, utdanning og jobb: Resultater fra text mining	72
8.3 Skole, utdanning og jobb: Resultater fra innholdsanalyse	80
9 Kategori 6: Samfunn	83

9.1	Samfunn: Deskriptiv analyse	83
9.2	Samfunn: Resultater fra text mining.....	84
9.3	Samfunn: Resultater fra innholdsanalyse	91
10	Kategori 7: Lover og rettigheter	94
10.1	Lover og rettigheter: Deskriptiv analyse.....	94
10.2	Lover og rettigheter: Resultater fra text mining.....	95
10.3	Lover og rettigheter: Resultater fra innholdsanalyse	102
11	Kategori 8: Forbruker, økonomi og bolig	104
11.1	Deskriptiv analyse	104
12	Kategori 9: Rusmidler	106
12.1	Deskriptiv analyse	106
13	Kategori 10: Venner, forelskelse og fritid.....	108
13.1	Deskriptiv analyse	108
14	Kategori 11: Diverse	110
14.1	Deskriptiv analyse	110
15	Konklusjon	112
15.1	Hvilke tema stiller ungdom spørsmål om på ung.no?	112
15.2	Hva er forskjellene i hva gutter og jenter spør om?	113
15.3	Hva er forskjellene i temaene i spørsmålene fra ungdom i ulike aldersgrupper?.....	113
15.4	Hva er forskjellene på temaene i spørsmål stilt på ulike tidspunkt eller i ulike tidsperioder?..	113
15.5	Hvilke andre relevante diskrimineringsgrunnlag som religion, legning, nedsatt funksjonsevne, etnisitet eller kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk kan identifiseres ut fra datamaterialet?.....	114

BILAG/VEDLEGG

Appendix A – Spørsmål innen en kategori fordelt på tema og år
Appendix B – Spørsmål innen en kategori fordelt på tema og måned
Appendix C – Andel spørsmål innen en kategori fordelt på måned
Appendix D – Andel spørsmål innen en kategori fordelt på time i døgnet
Appendix E – Andel spørsmål innen en kategori fordelt på time i døgnet

---

Sammendrag

Bakgrunn og mål

Ung.no er det offentlige informasjon- og kommunikasjonskanal på nett for ungdom mellom 13 og 20 år. Nettstedet tilbyr kvalitetssikret offentlig informasjon om en lang rekke tema som ungdom er opptatt av, som kropp, helse, seksualitet, skole, mobbing, kriminalitet og rusmidler, samt en spørsmål-/ svartjeneste der ungdom kan stille anonyme spørsmål og få svar fra fagpersoner. På denne måten bidrar ung.no med informasjon som setter barn og unge i stand til reel medvirkning og deltakelse i eget liv. Hensikten med dette innsiktsarbeidet har vært å generere kunnskap om hva ungdom er opptatt av og ønsker hjelp til gjennom å analysere alle spørsmålene som har blitt stilt til ung.no sin spørsmål-/svar-tjeneste, samt å undersøke om det er forskjeller på hvilke tema gutter og jenter er opptatt av, om det er forskjeller mellom ulike aldersgrupper og om eventuelt andre diskrimineringsgrunnlag kan identifiseres.

Metode

Datamaterialet i dette innsiktsarbeidet er de nærmere 300 000 spørsmålene i ung.no sin database, levert i Excel fra Spinner Labs AS på forespørsel fra oppdragsgiver. Disse spørsmålene er kategorisert på forhånd i 11 hovedkategorier: Problemer hjemme; mobbing og nettvett; kropp, helse og identitet; vold og overgrep, skole, utdanning og jobb; samfunn; lover og rettigheter; forbruker, økonomi og bolig; rusmidler; venner, forelskelse og fritid; diverse. Brukerne av spørretjenesten markerer selv kjønn og alder når de stiller spørsmål. Spørsmålene innenfor hver kategori er analysert vha. to metoder, text mining og kvalitativ innholdsanalyse, for å gi et mest mulig helhetlig bilde av det store datamaterialet. Det er i tillegg gjort deskriptive analyser av alle hovedkategoriene og datasettet samlet.

Text mining brukes til å trekke ut tematiske mønstre og sammenhenger i store, ustrukturerte tekstdokumenter. WordStat 8 ble benyttet til å utføre text mining. Innad i hver kategori ble tema identifisert, samt temaenes frekvens og relasjoner mellom tema.

Til innholdsanalysen ble det gjort et stratifisert utvalg av spørsmål fra de to siste årene, og fra alle kategoriene. Basert på en stratifisert randomisert utvelgelsesprosess ble det foretatt et tilfeldig uttrekk av spørsmål fra fire grupper: jenter 13–16 år, jenter 17–20 år, gutter 13–16 år, og gutter 17–20 år. Til sammen 100 spørsmål fra hver kategori ble analysert.

Resultater

Det totale datasettet

Det totale analyserte datasettet besto av 277 552 spørsmål. Fullstendig analyse ved bruk av text mining, innholdsanalyse og deskriptiv analyse ble gjort for sju av de elleve kategoriene, med utgangspunkt i en prioritering foretatt av oppdragsgiver. For alle kategoriene er det gjennomført deskriptiv analyse.

62,2% av spørsmålsstillerne var jenter. I to av kategoriene hadde flest gutter stilt spørsmål: 'Lover og rettigheter' og 'Rusmidler', mens jenter hadde stilt flest spørsmål i de andre. Størst kjønnsforskjell ble funnet i kategorien 'Problemer hjemme' med 72,6% spørsmål fra jenter.

Kategori 1: Problemer hjemme, 7429 spørsmål

De fleste spørsmål i denne kategorien ble stilt av de yngste jentene.

Text mining analyse. 11 temaer ble identifisert, her sortert i rekkefølge fra flest til færrest antall stilte spørsmål: 1) emosjoner, 2) foreldre og søsken, 3) skole, 4) får ikke lov, 5) bosituasjon, 6) konflikt, 7)

fosterhjem og barnevern, 8) skilte foreldre, 9) vold, 10) kjæreste og 11) jobb og penger. I analysen av relasjonen mellom disse temaene, fant vi at flere temaer hadde en tett relasjon til hverandre, særlig 'foreldre og søsken', 'skole', 'bosituasjon', 'emosjoner' og 'får ikke lov'.

Innholdsanalyse: De mest fremtredende temaene var 1) barnevernet (Både jenter og gutter stiller spørsmål relatert til barnevernet, og det er liten forskjell mellom aldersgruppene), 2) rettigheter (flestep gutter, særlig 17–20 år), 3) skilte foreldre (omtrent like mange gutter og jenter, liten forskjell mellom aldersgruppene), 4) vold i hjemmet (noe flere jenter enn gutter, flest i aldersgruppen 13–16) og 5) foreldres bestemmelsesrett (noen flere gutter enn jenter, særlig gutter 17–20).

Kategori 2: Mobbing og nettvett. 6827 spørsmål

De yngste stiller flest spørsmål i denne kategorien. Blant de yngste er det flere jenter enn gutter, mens fordelingen er mer jevn for de eldre.

Text mining analyse. 11 temaer ble identifisert, her sortert i rekkefølge fra flest til færrest antall stilte spørsmål: 1) familie og venner 2) mobbing, 3) han, hun, vi, oss, 4) bilder, 5) internett, 6) spill, 7) ensomhet, 8) skole, 9) sosiale medier, 10) porno og 11) politiet. De temaene som har tetteste relasjon, er 'familie og venner', 'han, hun, vi, oss', 'mobbing' og 'bilder'.

Innholdsanalyse: De mest fremtredende temaene var: 1) mobbing (omtrent like mange gutter som jenter, svakt flertall blant den yngre aldersgruppen), 2) sosiale medier og spill (dobbelte så mange jenter som gutter, og flest jenter i den yngre aldersgruppen; klart flere gutter enn jenter stiller spørsmål om spill), 3) bilder og video på avveie (liten forskjell mellom kjønn, oftere ungdom i den eldre aldersgruppen).

Kategori 3: Kropp, helse og identitet. 106 486 spørsmål

De fleste spørsmålene i denne kategorien ble stilt av unge jenter. Antall spørsmål fra gutter er ganske jevnt fordelt på de ulike aldre.

Text mining analyse. 12 temaer ble identifisert, her sortert i rekkefølge fra flest til færrest antall stilte spørsmål: 1) sex, 2) farlig og galt, 3) vekt, 4) gravid, 5) mensen, 6) utseende, 7) smerter, 8) trening og mat, 9) lege, 10) angst, 11) prevensjon og 12) hårvekst. De to temaene som har nærmest relasjon er 'sex' og 'farlig og galt'.

Innholdsanalyse. De mest fremtredende temaene var: 1) psykisk helse (omtrent like mange gutter og jenter, de fleste spørsmålene stilles av ungdom i aldersgruppen 17–20 år), 2) vekt (i all hovedsak jenter, oftest fra den yngre aldersgruppen), 3) kjønns spesifikke spørsmål, om kjønn og pubertet (blant guttene flest i den yngre aldersgruppen, blant jenter omtrent like mange spørsmål fra de yngre og de eldre) 4) sex (flere gutter enn jenter, ingen forskjell på aldersgruppene) og 5) prevensjon (hovedsakelig jenter, liten forskjell mellom aldersgruppene).

Kategori 4: Vold og overgrep. 4402 spørsmål

Gjennomgående var de aller fleste spørsmålene var stilt av jenter og de yngre jenter stilte flere spørsmål enn de eldre. Antallet spørsmålet fra gutter var jevnere fordelt mellom aldersgruppene.

Text mining analyse. 9 temaer ble identifisert, her sortert i rekkefølge fra flest til færrest antall stilte spørsmål: 9 temaer. Disse var: 1) seksuelt overgrep/voldtekt, 2) kjæreste, 3) vold i skole, 4) vold, 5) foreldre, 6) alkohol og fest, 7) politiet, 8) vold i familierelasjoner og 9) venner.

Innholdsanalyse. De mest fremtredende temaene var: 1) overgrep og voldtekt (flestep jenter, men også en god del gutter, liten forskjell mellom aldersgruppene), 2) anmeldelse og rettigheter (flere gutter enn jenter, ingen forskjell mellom aldersgruppene), 3) vold (flere gutter enn jenter, ingen forskjell mellom aldersgruppene)), 4) psykiske plager (flestep jenter, og flestep i den eldste aldersgruppen).

Kategori 5: Skole, utdanning og jobb. 89 861 spørsmål

I denne kategorien ble omtrent 60 % av spørsmålene stilt av jenter, og flestep spørsmål ble stilt fra 15- og 16-åringer.

Text mining analyse. 14 temaer ble identifisert, her sortert i rekkefølge fra flestep til færrest antall stilte spørsmål: 1) videre utdanning, 2) privatist, 3) stipend, 4) fag, 5) venner, 6) flytte, 7) søke, 8) jobb, 9) valg, 10) bytte skole, 11) lærer, 12) utveksling, 13) foreldre og 14) karakterer.

Innholdsanalyse. De mest fremtredende temaene var: 1) karakterer (like mange gutter som jenter, noen flere i den yngre aldersgruppen), 2) oppnåelse av et yrkesmål (flestep jenter, svak tendens til flestep i den yngre aldersgruppen), 3) jobb og arbeid (noen flere gutter enn jenter, flestep i den eldre aldersgruppen), 4) fag (flestep jenter, flestep i den eldre aldersgruppen) og 5) valg av studie (svakt flertall av jenter, flestep i den yngste aldersgruppen).

Kategori 6: Samfunn. 3476 spørsmål

Det er en overvekt av jenter som stiller spørsmål i denne kategorien. De aller yngste og de aller eldste stiller flestep spørsmål.

Text mining analyse. 10 temaer ble identifisert, her sortert i rekkefølge fra flestep til færrest antall stilte spørsmål: 1) Norge politisk situasjon, 2) organisasjon, 3) bosituasjon, 4) skole, 5) immigrasjon, 6) mennesker og verden, 7) rasisme, 8) statsborgerskap, 9) frivillig arbeid og 10) USA politisk situasjon. Det var en viss relasjon mellom temaene 'bosituasjon' og 'organisasjon' og mellom temaene 'immigrasjon' og 'Norge politisk situasjon'.

Innholdsanalyse. De mest fremtredende temaene av: 1) rasisme (flestep gutter, særlig fra den yngste aldersgruppen. Blant jenter er fordelingen lik mellom aldersgruppene), 2) diskriminering (noen flere gutter flestep i den yngste aldersgruppen), 3) kjønnsforskjeller og likestilling (ingen forskjeller mellom jenter og gutter, og heller ikke mellom aldersgruppene).

Kategori 7: Lover og rettigheter. 20 314 spørsmål

I denne kategorien har gutter stilt flere spørsmål enn jenter, selv om det ikke er så stor forskjell. Spørsmålsstillerne har en nokså jevn aldersfordeling, bortsett fra at det er spesielt mange spørsmål fra 20-åringer.

Text mining analyse. 13 temaer ble identifisert, her sortert i rekkefølge fra flestep til færrest antall stilte spørsmål: 1) politi, 2) familie, 3) ekteskap, 4) straff/fengsel, 5) sex, 6) skole, 7) bli tatt, 8) penger, 9) bosituasjon, 10) porno, 11) Er det lov?, 12) jobb og 13) kjøretøy.

Innholdsanalyse. De mest fremtredende temaene var: 1) Spørsmål rundt hvorvidt noe er lov (flestep gutter, ingen forskjell mellom aldersgruppene), 2) straff (flere gutter enn jenter, ingen forskjell i aldersgruppene blant gutter, blant jenter flestep i den yngste aldersgruppen), 3) kjøretøy og førerkort (kun gutter, lite flertall i den eldste aldersgruppen)

Deskriptive resultater for de resterende kategoriene:

Kategori 8: Forbruker, økonomi og bolig. 8051 spørsmål

Flere jenter enn gutter stiller spørsmål i denne kategorien, og det er liten variasjon i spørsmålsstilleres alder.

Kategori 9: Rusmidler. 11 594 spørsmål

I denne kategorien har gutter stilt flere spørsmål enn jenter, men forskjellen er ikke så stor. Jentene yngre enn guttene når de stiller spørsmål innen kategorien 'Rusmidler'.

Kategori 10: Venner, forelskelse og fritid. 43 990 spørsmål

Det er flest jenter som stiller spørsmål i denne kategorien, spesielt de yngste jentene.

Kategori 11: Diverse. 6553 spørsmål

Det er flest jenter som stiller spørsmål i denne kategorien, og antall spørsmål går ned med økende alder for begge kjønn.

Konklusjon

Kategorien 'Kjønn, helse og identitet' utgjør omtrent 1/3 av det totale antall spørsmål. Andre store kategorier er 'Skole, utdanning og jobb' og 'Venner, forelskelse og fritid'. Jenter stiller flere spørsmål enn gutter, totalt sett og innad i de fleste kategorier. Jenteandelen ligger generelt på omtrent 60%. Størst overvekt av spørsmål fra jenter finner vi i kategoriene 'Problemer hjemme' (72,5%) og 'Vold og overgrep' (70,9%). Gutter stiller flere spørsmål enn jenter i to kategorier, men forskjellene er små (kategoriene 'Lover og rettigheter' og 'Rusmidler'). Ungdommene stiller spørsmål jevnt gjennom hele året, bortsett fra i juli og desember. De stiller flere spørsmål på ettermiddag og kveld enn i resten av døgnet. Tidsvariasjonene gjelder alle kategorier.

1 Innledning

SINTEF Digital legger med dette fram delrapport 1 fra et innsiktsarbeid om ung.no. Oppdragsgiver for innsiktsarbeidet er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Kontaktperson i Bufdir har vært Aysha Hussain. Innsiktsarbeidet er basert på nesten 300.000 spørsmål fra ung.no sin database. Spørsmålene er stilt av barn og ungdom i alderen 13–20 år i tidsrommet 2005 til desember 2018.

Rapporten består av fire deler. Første del er en innledning som beskriver bakgrunnen for rapporten og problemstillinger (kapittel 1). Andre del beskriver de data og metoder som er benyttet for å gjennomføre innsiktsarbeidet (kapittel 2). Tredje del er rapportens resultatdel (kapittel 3 til 14) og besvarer problemstillingene fra avsnitt 1.2 nedenfor. Fjerde og siste del av rapporten gir en kort oppsummering og konklusjon basert på de nevnte problemstillingen (kapittel 15).

Prosjektet vil sluttføres med en delrapport 2 som leveres medio februar 2019. Delrapport 2 vil inneholde resultater av ulike analyser av hvordan kjønnsperspektiver fremkommer i spørsmål til- og svar fra ung.no.

1.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for oppdraget er et ønske fra oppdragsgiver om å bruke den store databasen med spørsmål som ungdom har stilt til ung.no sin spørsmål-/svar-tjeneste til en bred kartlegging av hva ungdom er opptatt av, ønsker informasjon om og trenger hjelp med. Kartleggingen skal inkludere analyser av hvem som stiller spørsmål om hva, først og fremst knyttet til kjønnsforskjeller. Resultatene kan brukes både til videreutvikling av informasjons- og kommunikasjonstjenestene på ung.no og til utforming av politiske strategier og føringer.

Det er en politisk målsetning å få bedre innsikt i hvilke likestillingsutfordringer barn møter på ulike arenaer. Fortsatt eksisterer det kjønnsrollemønstre i det norske samfunnet som kan påvirke barn og unges valgmuligheter, for eksempel når det gjelder utdanning og yrke. Vi har for lite kunnskap om hvordan den digitale hverdagen barn og unge vokser opp i, påvirker dette kjønnsrollemønsteret og ungdommers muligheter gjennom livet. I den forbindelse har Barne- og likestillingsdepartementet satt ned et offentlig utvalg – #UngIDag – som skal utrede hvilke kjønnsstereotyper som finnes på ulike arenaer, hvordan disse kommer til syne, og hvor utbredt de er. Det er også relevant å kartlegge andre diskrimineringsgrunnlag enn kjønn, som religiøs og etnisk tilhørighet, funksjonsevne og seksuell orientering¹. Resultater fra dette innsiktsarbeidet av spørsmålene ungdom har stilt til ung.no, vil kunne bidra med relevant innsikt i forbindelse med regjeringens arbeid med likestillingsutfordringer.

Digitale informasjons- og kommunikasjonstjenester for ungdom

Ungdom i dag beskrives i Ungdata-undersøkelsen som en stort sett veltilpasset, aktiv og hjemmekjær ungdomsgenerasjon. Likevel er det en stor andel ungdom som på et eller annet tidspunkt opplever utfordringer knyttet både til psykisk og fysisk helse. Tall fra undersøkelsen viser at omfanget av selvrapporterte fysiske og psykiske helseplager øker, og at skoletrivselen og fremtidsoptimismen er lavere enn før. Flere plages av negative tanker og depressive symptomer, mange opplever stress, og flere har for lavt aktivitetsnivå sammenliknet med hva som er anbefalt².

---

¹ Regjeringen.no (2018): Mandat for #UngIDag-utvalget. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ungidag---nytt-utvalg-for-barn-og-unge/id2600254/>

² Bakken A (2018): Ungdata 2018. Nasjonale resultater. NOVA Rapport 8/18. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

Ungdom har høy digital kompetanse, og de er mye på nett. Økt bruk – og mer målrettet bruk – av digitale tjenester er derfor et viktig virkemiddel for å tilby kvalitetssikret og lett tilgjengelig relevant informasjon og individuelt tilpasset veiledning og hjelp gjennom ulike kommunikasjonskanaler. Forskning har vist at ungdom er opptatt av å innhente informasjon på nett innenfor mange områder, som psykisk helse, seksualitet, alkohol og narkotika, trening/fysisk aktivitet m.m.³. Studier har også vist at ungdom derimot ikke alltid har så god kompetanse i å søke etter informasjon på internett. De kan være usikre på hvordan de skal søke spesifikt og godt etter opplysninger på for eksempel Google, og foretrekker å kunne stille spørsmål som "Er det normalt at...?" eller "Hva er galt med meg?" slik som nettopp ung.no gir mulighet for⁴. Digitale tjenester har store fordeler i det at de møter ungdommenes behov for lett tilgang til hjelp, anonymitet og en gratis tjeneste. Dette kan i sin tur senke terskelen for at ungdom oppsøker hjelp. Særlig kan en tenke seg at digitale tjenester er nyttige for ungdom som bor i griskrendte strøk det er et dårlig tilbud av tjenester, og hvor "alle kjenner alle".

Ungdom er selvfølgelig ingen ensartet gruppe, og det vil derfor være variasjoner mellom brukerne i deres behov. Noen ungdom vil ha mindre bekymringer og plager, og spørsmål som det er forholdsvis enkelt å besvare, mens andre kan ha alvorlige plager og bekymringer der det er nødvendig å kople på det ordinære tjenesteapparatet. Det vil derfor være et spenn i behov for tjenester og funksjonalitet, og noen ungdommer vil ha behov for kombinasjoner av ulike digitale og fysiske tjenestetilbud. Studier tyder da også på at en tilnærming der man kombinerer digitale tjenester (chat, video, telefon) med ansikt til ansikt møter med behandler er virkningsfullt for å skape et vedvarende og aktivt forhold mellom bruker/ pasient og helsepersonell (for brukere med psykiske vansker/ lidelser)⁵. I en rapport fra DIGI-UNG-prosjektet (Ungdomshelse i en digital verden) pekes det på at ungdom har store forventinger til hva man kan få av tjenester på nett. Ungdom er således en krevende målgruppe med krav og bruksmønstre i stadig endring⁷.

Ved utvikling av digitale tjenester er det derfor nødvendig å ivareta forskjellige brukerbehov, enkel mulighet til å kombinere digitale tjenester med ordinære tjenester, samt at tjenesten må være brukervennlig, anonym og kostnadsfri for ungdom. Å analysere brukerbehov kan gjøres vha. ulike metoder, for eksempel å spørre personer i målgruppen vha. surveys eller intervju. I dette innsiktsarbeidet benytter vi derimot en form for direkte observasjon ved å gjøre en retrospektiv analyse av ungdommenes reelle informasjonssøking gjennom å analysere alle spørsmålene ungdom allerede har stilt til ung.no. På denne måten kan vi generere detaljert kunnskap om hva ungdom er opptatt av og ønsker når de bruker ung.no, og hvordan behovene deres varierer mellom ulike aldersgrupper, mellom kjønn og i ulike tidsperioder på året. Resultatene fra innsiktsarbeidet kan dermed brukes til å videreutvikle innholdet i ung.no i en meningsfull og relevant retning slik at tjenesten dekker ungdommenes reelle behov for informasjon, veiledning og hjelp. Preliminære analyser fra en pågående evaluering av chat-, svar og telefontjenester for ungdom, som gjennomføres av SINTEF Digital, viser at det er ønskelig at innholdet på ung.no er så målrettet, forståelig og enkelt å søke i at flest mulig kan finne svar på det de lurer på selv, uten å skrive inn et spørsmål til ung.no.

---

³ Wartella E, Rideout V, Montague H, Beaudoin-Ryan L, Lauricella A (2016): Teens, health and technology: A national survey. *Media and communication*, 4(3), 13-23

⁴ Cohn A, Richters J (2013): "My vagina makes funny noises": analysing online forums to assess the real sexual health concerns of young people. *International Journal of Sexual Health*, 25, 93-103

⁵ Lacey C, Chun S, Terrones L, Huang J: Adolescents with chronic disease and use of technology for receipt of information regarding health and disease management. *Health and technology*, 4, 253-259

⁶ Topooco N, Berg M, Johansson S, Liljethorn L, Radvugin E, Vlaescu C, Andersson G (2018): Chat- and internet-based cognitive-behavioural therapy in treatment of adolescent depression: randomised controlled trial. *BJPsych Open*, 4(4), 199-207

⁷ Helsedirektoratet (2018): Ungdomshelse i en digital verden. DIGI-UNG Innsiktsarbeid (del 1). Rapport IS-2718

Kjønnsforskjeller i ungdommers nettbruk og kommunikasjonsatferd

Barn og unge i Norge bruker stadig mer tid på skjerm. Både norske og internasjonale undersøkelser viser at det er forskjeller på hva gutter og jenter bruker skjerm og medier til. Guttene er mer opptatt av spill, mens jentene oftere er på sosiale medier^{8 9 10}.

Internasjonalt beskrives "digital ulikhet" som prekært viktig å jobbe preventivt mot, fordi denne formen for ulikhet har potensialet til å forme livets muligheter og begrensninger på så mange måter, fra yrkesvalg til helserelaterte valg – og hvordan dette skjer, kan virke uoversiktlig. Det er derfor viktig å kartlegge systematiske kilder til eksklusjon og inklusjon av grupper i samfunnet, for eksempel knyttet til kjønn. Tidlig forskning på kjønn og digital ulikhet fokuserte på å identifisere gap og forskjeller i bruk, mens nyere studier prøver å utforske mekanismer som ligger under disse forskjellene – og konsekvensene dette har for aktørene, for eksempel knyttet til utdanning, arbeid og kapital¹¹.

Avhengig av bruk kan ung.no også sees på som en form for personalisert e-helse-omsorg, i den forstand at nettsiden kan oppleves som så av brukere. Spørsmål om i hvor stor grad og under hvilke forhold slik digital omsorg promoterer likhet, inkludering og medborgerskap, eller forsterker eller til og med skaper nye digitale ulikheter, står tilnærmet ubesvarte i internasjonal forskningslitteratur¹².

Gutter oppsøker tradisjonelt sett hjelp i mindre grad enn jenter, og for dem kan digitale tjenester utgjøre et viktig lavterskeltilbud. Likevel viser preliminnære resultater fra SINTEF Digital sin evaluering av chat-, svar- og telefontjenester for ungdom at de fleste av tjenestene i langt større grad blir brukt av jenter enn gutter, ofte 70–75 % jenter. Spesifikke markedsføringskampanjer rettet mot gutter har heller ikke ført til at andelen gutter øker på disse tjenestene.

At gutter og jenter i ulik grad søker hjelp til og snakker om problemer har vært aktualisert i media jevnlig i løpet av høsten 2018. Ifølge psykologspesialist Tommy Mangerud har ungdom generelt blitt flinkere til å snakke om hvordan de har det, men han opplever at kvinner i langt større grad enn menn søker hjelp. Mangerud mener at dette ikke skyldes at kvinner sliter mer enn menn, men at det kan skyldes at det ikke er like lett for gutter å identifisere sine problemer som psykiske, og at de kvier seg for i si fra. Det ligger noen forventninger om at menn skal bite det i seg¹³. Det er også andre mulige forklaringer på gutter og jenters ulike kommunikasjonsatferd, bl.a. har en studie vist at gutter ikke først og fremst synes det er flaut å snakke om følelser, men at de ikke helt ser poenget¹⁴. NRK adresserte temaet i sammenheng med den lave andelen mannlige helsesøstre i Norge. Både brukerne selv og en mannlige helsesøster mente at gutter i

---

⁸ Bakken A (2017): Ungdata 2017. Nasjonale resultater. NOVA Rapport 10/17. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

⁹ Dufour M, Brunelle N, Tremblay J, Leclerc D, Cousineau M, M Khazaal Y ... Berbiche D (2016): Gender difference in internet use and internet problems among Quebec high school students. *Canadian Journal of Psychiatry*, 61(19): 663-668

¹⁰ Medietilsynet (2018): Barn og medier-undersøkelsen 2018. <http://www.medietilsynet.no/om/aktuelt/dataspill-og-kjonnsforskjeller>

¹¹ Robinson, L., Cotten, S. R., Ono, H., Quan-Haase, A., Mesch, G., Chen, W., . . . Stern, M. J. (2015). Digital Inequalities and why they matter. *Information, Communication & Society*, 18:5, 569-582

¹² Bol, N., Helberger, N., & Weert, J. C. M. (2018). Differences in mobile health app use: A source of new digital inequalities? . *The Information Society*, 34:3, 183-193

¹³ Skjesol, H. (2018, 03.11.2018). Petters fall på vei mot toppen. *Ukeadressa*

¹⁴ Rose AJ, Schwartz-Mette RA, Smith RL, Asher SR, Swenson LP, Carlson W, Waller EM: How girls and boys expect disclosure about problems will make them feel: implications for friendships. *Child Development* 2012 May-Jun;83(3):844-63

større grad klarer å åpne seg og snakke om vanskelige ting dersom de får snakke med en mann i stedet for en kvinne¹⁵.

Det finnes mange – og kommer stadig nye – digitale tilbud, for eksempel chattetjenester, for ungdom som har behov for å snakke med likemenn, frivillige eller fagpersoner om tema og problemer som opptar dem. Majoriteten av brukerne av slike tjenester er jenter¹⁶. Blant ulike forsøk på å få flere gutter til å ta kontakt, er et av de nyeste en Youtube-kanal etablert i et samarbeid mellom Mental Helse Ungdom, youtuber Joachim Haraldsen og programleder Niklas Baarli. Haraldsen og Baarli spiller i denne kanalen med gutter i alderen 12–17 år og snakker samtidig med dem om hvordan de har det i livene sine. Målet er å senke terskelen for at unge gutter snakker mer om sine utfordringer¹⁷.

For å tilpasse informasjon og kommunikasjon på ung.no enda bedre til brukergruppens forventninger og behov, kan analyser av den store databasen med tidligere spørsmål og svar gi betydningsfull innsikt om ungdommers bekymringer og interesser, samt om forskjeller mellom gutter og jenter i så henseende.

1.2 Mål og problemstillinger

Innsiktsarbeidet i delrapport 1 har som mål å:

Å kartlegge hva ungdom er opptatt av, og hvem som spør om hva.

Problemstillingene som besvares i delrapport 1 er:

1. Hvilke tema stiller ungdom spørsmål om på ung.no, innenfor definerte hovedtemaer?
2. Hva er forskjellene i hva gutter og jenter spør om?
3. Hva er forskjellene i temaene i spørsmålene fra ungdom i ulike aldersgrupper?
4. Hva er forskjellene på temaene i spørsmål stilt på ulike tidspunkt eller i ulike tidsperioder?
5. Hvilke andre relevante diskrimineringsgrunnlag som religion, legning, nedsatt funksjonsevne, etnisitet eller kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk kan identifiseres ut fra datamaterialet?

---

¹⁵ Oppelstrup, C. J. (2018). – En helsebror kan redde liv. https://www.nrk.no/buskerud/_-en-helsebror-kanredde-liv-1.14270020.

¹⁶ Helsedirektoratet (2018): Ungdomshelse i en digital verden. DIGI-UNG Innsiktsarbeid (del 1). Rapport IS-2718

¹⁷ NTB info 05.12.2018: <https://www.ntbinfo.no/pressemelding/bruker-gaming-til-a-snakke-om-folelser?publisherId=17846841&releasId=17857646>

2 Data og metode

Delrapport 1 baserer seg på en allerede etablert kategorisering av spørsmål som barn og ungdom har sendt inn til ung.no. For å besvare problemstillingene for delrapport 1 har prosjektgruppen benyttet seg av to overordnede metoder: text mining og kvalitativ innholdsanalyse, i tillegg til deskriptiv analyse av data. Text mining og kvalitativ innholdsanalyse har ulike egenskaper, og man har ved å kombinere de to kunne gi et mer helhetlig bilde enn hva hver enkelt metode alene ville gitt.

2.1 Data

Datamaterialet

Data ble levert i Excel format av Spinner Labs AS, på forespørsel fra oppdragsgiver. Datamaterialet besto av til sammen N = 277 565 spørsmål. Spørsmålene var, etter avtale med oppdragsgiver, gruppert i såkalte superkategorier som brukes i ung.no sine kvartalsrapporter. Disse kategoriene er: 1) Problemer hjemme, 2) Mobbing og nettverk, 3) Kropp, helse og identitet, 4) Vold og overgrep, 5) Skole, utdanning og jobb, 6) Samfunn, 7) Lover og rettigheter, 8) Forbruker, økonomi og bolig, 9) Rusmidler, 10) Venner, forelskelse og fritid, og 11) Diverse. Vi fikk levert all data i én datafil, i tillegg til datafil pr. tema. Dette for enklere håndtering i våre datasystemer.

Fra dataleverandør ble spørsmål som har mottatt standardsvar ekskludert.

Spørsmål innsendt til ung.no er anonyme, de inneholder ikke navn eller andre personidentifiserbare variable, heller ikke IP-adresse. Spørsmål i datamaterialet identifiseres ved hjelp av en tilfeldig generert spørsmåls-ID. For hvert spørsmål er egenrapportert alder og kjønn registrert. I tillegg til spørsmål og svar inneholder datamaterialet variabler for tidspunkt og dato spørsmålet er stilt, og kategorier som beskrevet over.

Avgrensninger

Oppdragsgiver leverte en prioritert liste over temaer de ønsket analysert. Temaene i denne listen samsvarte ikke fullt ut med kategoriene datamaterialet ble levert i. Etter avtale med oppdragsgiver har data så langt det har latt seg gjøre, blitt analysert i prioritert rekkefølge. Prioriteringen samsvarer med rekkefølgen kategoriene er oppsummert i ovenfor. Grunnet uforutsette utfordringer med dataoverlevering og datakvalitet ble det i samråd med oppdragsgiver godkjent at det skulle gjennomføres en fullstendig analyse av kun de syv første kategoriene. Deskriptiv statistikk er inkludert for alle kategoriene.

Superkategoriene fra ung.no sine kvartalsrapporter er satt sammen av ulike emner ung.no benytter på sine nettsider, bl.a. fungerer spørretjenesten slik at ungdommene velger et emne fra en liste når de skriver inn sitt spørsmål på nettsiden. En kategori består av to eller flere emner, eksempelvis består kategorien 'Problemer hjemme' av emnene 'Barnevern', 'Problemer hjemme' og 'Skilsmisse'. Resultatene i rapporten begrenser seg til den inndelingen av emner som er gjort innen hver kategori og tar ikke hensyn til antall spørsmål innen hvert emne.

Sammensetningen av kategoriene brukt er trolig i en viss grad med på å bestemme hvordan utfallet av analysen, både de deskriptive og de innholdsbaserte analysene blir. Som spørsmålsstiller på ung.no må man selv plassere eget spørsmål i ett av 73 emner. På innsiden av ung.no, når spørsmålet behandles og fordeles til svarere, kan redaksjonen endre eller legge til emner.

Eksklusjonskriterier

Eksklusjonskriteria for den deskriptive analysen var mismatch i data, for eksempel tekst i en kolonne hvor tallverdier var forventet. For text mining analysen er det programvaren som ekskluderer enheter, eller

tekster, basert på kvalitet gjennom en prosess kalt pruning, j.fr. kap 2.2. For innholdsanalysen ble alle spørsmål ikke definert som å være stilt av jente eller gutt i aldersgruppen 13–20 år i løpet av 2017–2018, ekskludert som en del av utvalgsstrategien (se avsnitt 2.2.).

Etter eksklusjon kunne til sammen N= 277 552 spørsmål inngå i de deskriptive analysene av det totale datasettet. I text miningen inngikk kategoriene 1) til 7) ovenfor, og n=194 237 (det ble levert N = 207 377 i disse sju kategoriene). I innholdsanalysen inngikk kategoriene 1) til 7) ovenfor, og n=81 852.

2.2 Metode

Text mining

Text mining går ut på at man i et større antall ustrukturerte tekstdokumenter (her: spørsmål sendt inn til ung.no) trekker ut mønstre og sammenhenger fra teksten. Man kan for eksempel studere hvilke ord og setninger som ofte forekommer sammen, og hva dette sier oss. Text mining bygger på en blanding av metoder fra ulike felt, bl.a. språkbehandling, statistiske metoder, maskinlæring, resonnering og kunnskapshåndtering. Formålet med text mining analysen var å gå maskinelt gjennom spørsmålene ungdom har stilt på ung.no for å identifisere og klassifisere temaer innenfor de overordnede kategoriene.

Vi benyttet WordStat 8 til å utføre text mining analysen. WordStat er etablert verktøy for text mining, og brukes ofte sammen med innholdsanalyse¹⁸. WordStat inneholder en norsk ordliste, noe som gjorde det hensiktsmessig å bruke dette programmet for å gjennomføre text mining analysene for delrapport 1. I tillegg til WordStat benyttet vi SPSS og STATA til deskriptive analyser, og Excel for å lage tabeller og grafer tilknyttet text mining resultatene. I det følgende beskriver vi prosessen og prosedyrene for tekstmining av datasettet fra ung.no.

Identifisering av tema. Vi benyttet non-negative matrix factorization (NNFM), en metode for ikke-ledet læring for å identifisere latente trekk i mangedimensjonale data og avdekke skjulte tematiske mønstre på tvers av hvert enkelt datasett. Annotering av de identifiserte temaene ble utført av to forskere for å sikre tilstrekkelig inter-rater enighet. Vi bearbeidet også datasettene ved såkalt pruning, som innebærer å fjerne tilfeller som ikke er kodet korrekt, som medfører støy i datasettet, som er irrelevante eller uvesentlige, og som reduserer kvaliteten i text miningen. I resultatdelen av rapporten presenterer vi identifiserte tema og frekvensen av temaenes forekomst i datasettet. Forekomst refererer til antall spørsmål i datasettet som inkluderer nøkkelord fra det enkelte tema. Siden et spørsmål i datasettet kan omhandle flere tema, og siden bearbeidingen av datasettet bidro til å fjerne enkelte spørsmål, kan totalt antall forekomster være høyere eller lavere enn antall spørsmål i datasettet. Jo større datasettet er, desto mer støy og tilhørende bearbeiding, og følgelig større avstand mellom forekomst av tema og antall spørsmål i datasettet.

Relasjon mellom tema. Vi benyttet samtidig forekomst (co-occurrence) index for å avdekke relasjoner mellom tema. Denne metoden avdekker i hvilken grad (antall ganger) tema er samtidig forekommende i spørsmål, noe som tolkes som indikasjon på relasjon mellom temaene. I resultatdelen presenteres verdier for samtidig forekomst av tema. Disse verdiene reflekterer grad av samtidig forekomst for to tema.

I tillegg til identifisering av tema og relasjoner har vi vha. text mining analysene generert ordskyer som er lagt ved som en innledende illustrasjon på tema i hver kategori i hvert x.2-kapittel fra 4.2-10.2.

Text mining, som de fleste andre analysestrategier, er avhengig av god datakvalitet for å fungere optimalt. I tillegg til rett struktur på datafiler innebærer i denne sammenheng god datakvalitet god rettskrivning. Å

---

¹⁸ Yu C.H, Jannasch-Pennell A, DiGangi S (2011): Compatibility between text mining and qualitative research in the perspectives of grounded theory, content analysis, and reliability. *The Qualitative Report* 16(3): 730-744. <https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol16/iss3/6/>

kvalitetskontrollere alle spørsmål ville tatt uforholdsmessig mye tid. Stikkprøver foretatt i forbindelse med den kvalitative innholdsanalysen viser imidlertid at data jevnt over har vært av god kvalitet. Det er derfor grunn til å tro at text miningen fanger opp det aller meste.

Kvalitativ innholdsanalyse

Kvalitativ innholdsanalyse går ut på å gå inn i spørsmålene for å få en dypere forståelse av innholdet i disse. Ved å se nærmere på spørsmål ungdom har sendt inn til ung.no har formålet vært å få dybdeinnsikt og forståelse av unges livssituasjon, hvilke utfordringer de opplever og hvilke behov de har, knyttet til alder og kjønn. Videre vil innholdsanalysen bli beskrevet i detalj.

Spørsmål fra de siste to årene. Fokuset har vært på å få innblikk i hva unge mennesker lurer på og spør om i dag. Med et slikt nåtidsperspektiv valgte vi å ta utgangspunkt i spørsmål som var sendt inn de to siste årene, altså fra januar 2017 til og med desember 2018.

Målgruppe. I samsvar med ung.no sin hovedmålgruppe valgte vi å kun inkludere aldersspennet 13–20 år i innholdsanalysen. Det vil med andre ord si at vi så bort ifra spørsmål hvor innsender var utenfor denne hovedmålgruppen, eller ikke hadde oppgitt alder. Vi fant det hensiktsmessig å opprette fire undergrupper i datasettet, basert på alder og kjønn. De fire grupper vi tok uttrekk fra, var: 1) jenter 13–16 år, 2) jenter 17–20 år, 3) gutter 13–16 år, og 4) gutter 17–20 år.

Utvelgelse av spørsmål. Vi fulgte en stratifisert randomisert utvelgelsesprosess der vi trakk ut tilfeldige spørsmål innen hver av subgruppene som basis for innholdsanalysen. Vi benyttet denne utvelgelsesmetoden slik at de ulike subgruppene skulle bli representert på lik linje, uavhengig av om enkelte kjønns- eller aldersgruppe er overrepresentert i det totale datamaterialet. Til sammen 100 spørsmål fra hver kategori ble analysert, 25 fra hver undergruppe.

Andre avgrensninger. I enighet med kontaktpersoner hos oppdragsgiver og ung.no valgte vi å i innholdsanalysen se bort ifra spørsmål som ikke var definert med kjønn, da grunnen for uidentifisert kjønn er uklar. Spørsmål med åpenbare feil eller mangler ble ekskludert og erstattet med et nytt spørsmål. Eksempler på dette er spørsmål som åpenbart ikke tilhørte den aktuelle kategorien, eller at spørsmålet var ufullstendig.

Gjennomføring av innholdsanalysen. Excel ble brukt som verktøy for innholdsanalysen. Analysen ble gjennomført ved at utvalgte spørsmål ble lest grundig og kodet inn i ulike temaer basert på spørsmålets innhold. Temaene som fremkom, kunne alt være identifisert i text mining analysene, eller være nye. Et spørsmål kunne bli kodet inn i én eller flere kategorier, slik at spørsmål som omhandlet flere temaer ble kodet en gang for hvert tema det omhandlet. Antall koder basert på alder og kjønn ble summert opp og sammenlignet, slik at en kunne se hvilke temaer som var mest fremtredende blant de analyserte spørsmålene. I tillegg ble det utført analyser der vi så på hvilke kategorier som ofte ble nevnt sammen i et spørsmål (samtidig forekomst). Ved å gjøre dette ble det mulig å utdype innholdet i spørsmålene ytterligere.

Grunnet den kvalitative og subjektive karakteren innholdsanalyse har, vil det alltid være rom for feil. Spørsmål kan f.eks. være tolket uriktig eller kodet inn i feil tema. For å redusere sjansen for at dette skulle skje ble det foretatt kvalitetssikring og stikkprøver for å avdekke og rette opp potensielle mangler i analysen. I tillegg fungerte text mining resultatene som en forsikring om at temaene identifisert i innholdsanalysen, var relevante.

3 Deskriptiv analyse av det totale datasettet

Det totale analyserte datasettet besto av 277 552 spørsmål stilt til ung.no i perioden 2005 til desember 2018. Et mindre antall spørsmål ble ekskludert fra den deskriptive analysen grunnet feil og "urenheter" i datamaterialet.

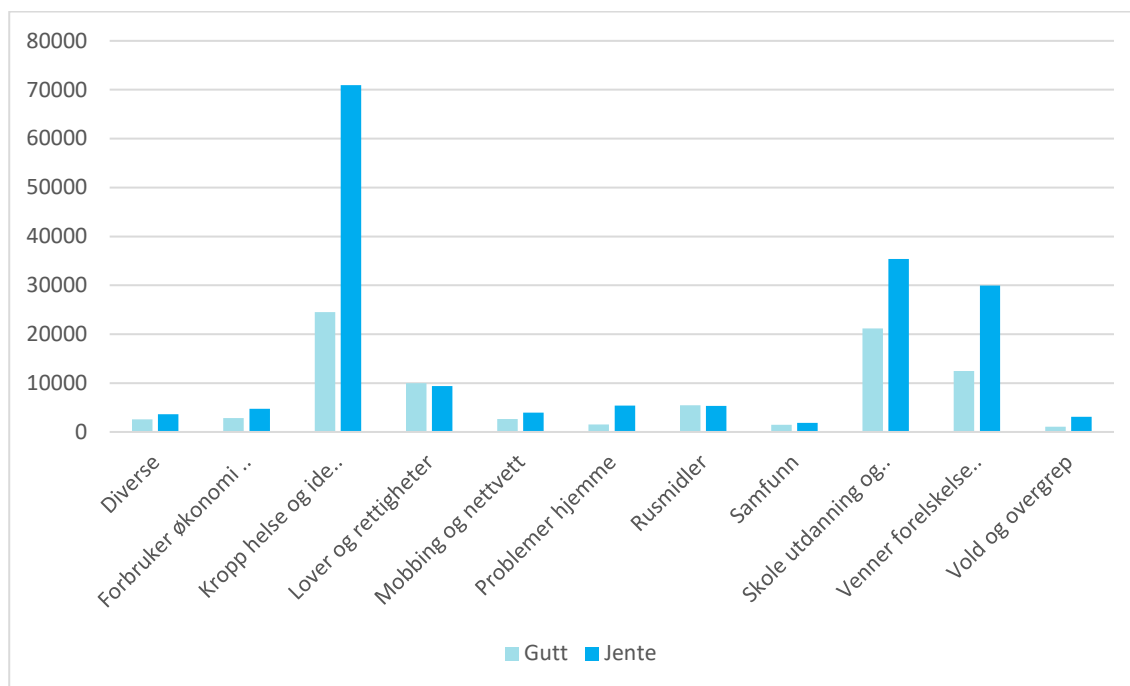
Tabell 3.1 Spørsmål i det totale datasettet fordelt på kategori og kjønn.

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%	antall	%
KATEGORIER	Diverse	2 594	39,6	3 626	55,3	49	0,7	284	4,3	6 553	100
	Forbruker, økonomi og bolig	2 831	35,2	4 736	58,8	69	0,9	415	5,2	8 051	100
	Kropp, helse og identitet	24 495	23	70 931	66,6	1 037	1	10 023	9,4	106 486	100
	Lover og rettigheter	9 951	49	9 420	46,4	219	1,1	724	3,6	20 314	100
	Mobbing og nettvett	2 631	38,5	3 944	57,8	89	1,3	163	2,4	6 827	100
	Problemer hjemme	1 541	20,7	5 396	72,6	67	0,9	425	5,7	7 429	100
	Rusmidler	5 475	47,2	5 361	46,2	156	1,3	602	5,2	11 594	100
	Samfunn	1 446	41,6	1 888	54,3	36	1	106	3	3 476	100
	Skole, utdanning og jobb	21 174	36,2	35 410	60,6	330	0,6	1 516	2,6	58 430	100
	Venner, forelskelse og fritid	12 438	28,3	29 975	68,1	236	0,5	1 341	3	43 990	100
	Vold og overgrep	1 084	24,6	3 122	70,9	76	1,7	120	2,7	4 402	100
	TOTALT	85 660	30,9	173 809	62,6	2 364	0,9	15 719	5,7	277 552	100

Som tabell 3.1 viser, var 62,6% av spørsmålsstillerne jenter. Ser man bort fra spørsmålene som mangler kjønn, er andelen 66,4%. Innen to kategorier, 'Lover og rettigheter' og 'Rusmidler', stilte gutter flere spørsmål enn jenter. Innen de resterende åtte spesifiserte kategoriene, og reste-kategorien 'Diverse', stilte jenter flest spørsmål. Størst kjønnsulikhet var det i kategorien Problemer hjemme, hvor 72,6% av spørsmålene ble stilt av jenter.

Den klart største kategorien var 'Kropp, helse og identitet'. Dette på tross av at ung.no ikke svarte på spørsmål om helse i tidsperioden 2010-2017. I denne perioden var det tjenesten Klara Klok som besvarte spørsmål om helse, fra 2017 ble Klara Klok innlemmet i ung.no.

Figur 3.1 illustrer at jenter stiller klart flere spørsmål i tre kategorier. Disse er 'Kropp, helse og identitet', 'Skole, utdanning og jobb' og 'Venner, forelskelse og fritid'.

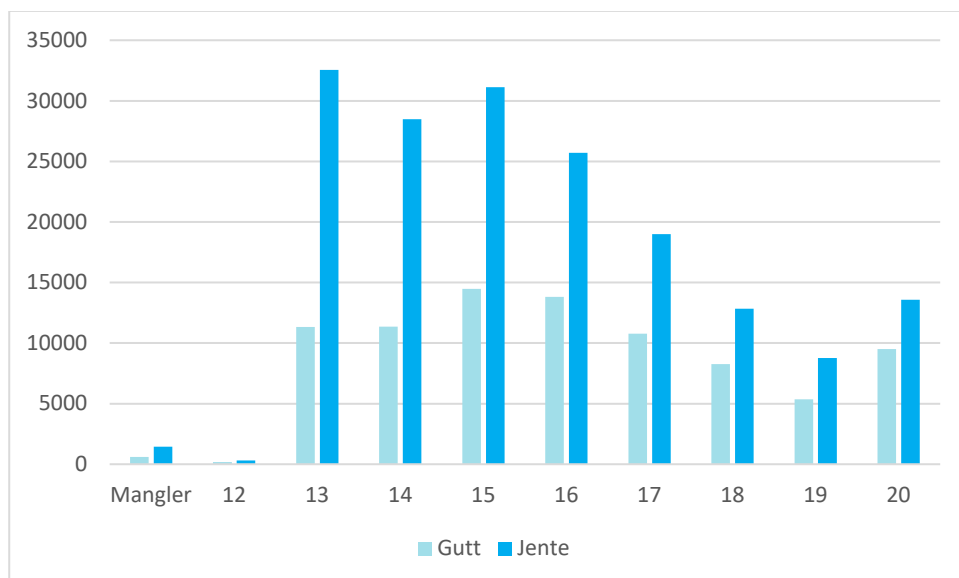
Figur 3.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no samlet fordelt på kategori

Hovedvekten av spørsmål til ung.no stilles av ungdom i alderen 13 til 17 år (tabell 3.2). Jenter som stiller spørsmål, er noe yngre enn gutter. Det fremkom at av de inkluderte spørsmålene mangler 6,3% alder. Av disse stammer 88% fra 2008 og tidligere.

Tabell 3.2: Spørsmål i det totale datasettet fordelt på innsenders alder og kjønn

		KJØNN									
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER		TOTALT	
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%	antall	%
ALDER	Mangler	596	0,7	1 459	0,8	30	1,3	15 377	97,8	17 462	6,3
	12	175	0,2	318	0,2	-	-	16	0,1	509	0,2
	13	11 321	13,2	32 561	18,7	463	19,6	46	0,3	44 391	16,0
	14	11 360	13,3	28 481	16,4	361	15,3	43	0,3	40 245	14,5
	15	14 487	16,9	31 115	17,9	365	15,4	71	0,5	46 038	16,6
	16	13 817	16,1	25 711	14,8	319	13,5	49	0,3	39 896	14,4
	17	10 772	12,6	19 000	10,9	263	11,1	39	0,2	30 074	10,8
	18	8 275	9,7	12 832	7,4	178	7,5	25	0,2	21 310	7,7
	19	5 352	6,2	8 762	5,0	120	5,1	22	0,1	14 256	5,1
	20	9 505	11,1	13 571	7,8	265	11,2	31	0,2	23 372	8,4
TOTALT		85 660	100	173 810	100	2 364	100	15 719	100	277 553	100
		85 660	30,9	173 810	62,6	2 364	0,9	15 719	5,7	277 553	100

Som vi ser av figur 3.2 stiller gutter en mer lik mengde spørsmål i alle aldre, mens for jenter varierer det mye mer.

Figur 3.2: Antall spørsmål stilt etter alder og kjønn

En gruppering av ungdommene i 13–16 år og 17–20 år (se tabell 3.3), understreker at jentene som stiller spørsmål på ung.no i gjennomsnitt er yngre enn guttene. Vi ser også at de aller fleste som ikke har oppgitt kjønn heller ikke har oppgitt alder.

Tabell 3.3: Spørsmål i det totale datasettet fordelt på aldersgrupper og kjønn

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ALDER	13–16 år	50 985	59,5	117 868	67,8	1 508	63,8	209	1,3	170 570	61,5
	17–20 år	33 904	39,6	54 165	31,2	826	34,9	117	0,7	89 012	32,1
	Ikke oppgitt/ utenfor målgruppe	771	0,9	1 777	1,0	30	1,3	15 393	97,9	17 971	6,5
TOTALT		85 660	100	173 810	100	2 364	100	15 719	100	277 553	100
		85 660	30,9	173 810	62,6	2 364	0,9	15 719	5,7	277 553	100

Den deskriptive analysen av data viser at kjønn har blitt registrert ulikt over tid (tabell 3.4). Frem til sent 2008 har kjønn trolig ikke blitt registrert, siden de fleste spørsmål er registrert med manglende kjønn. Fra 2015 er kjønn utvidet fra jente og gutt til også å inkludere annet.

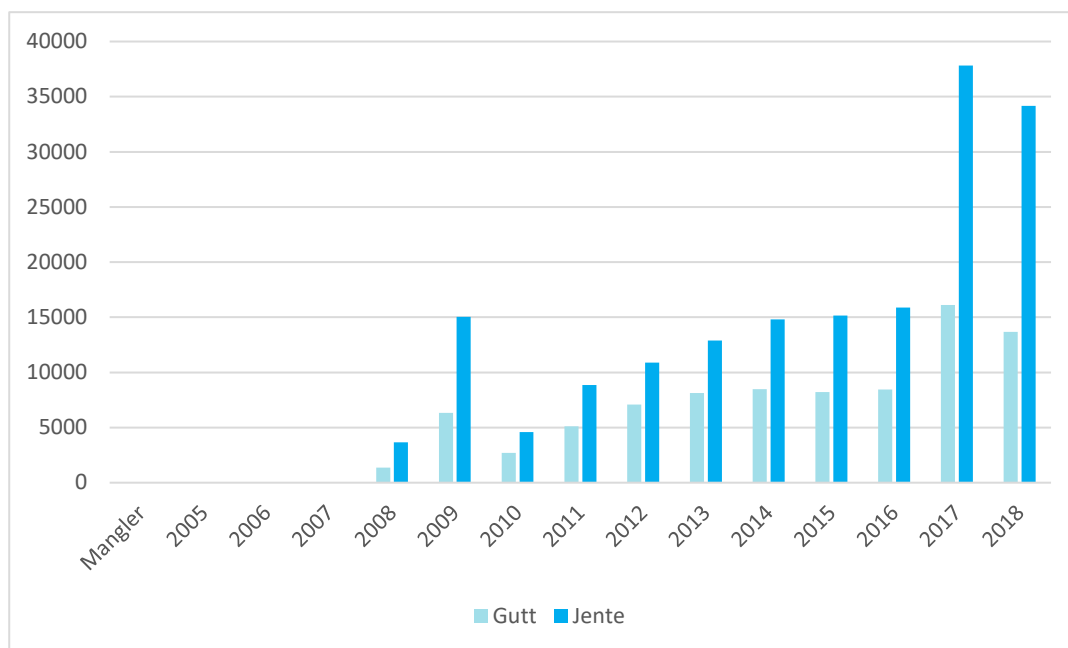
Tabell 3.4: Spørsmål i det totale datasettet fordelt på år og kjønn

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER		antall	%
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	Ukjent	-	-	56	82,4	-	-	12	17,6	68	100
	2005	-	-	-	-	-	-	10	100	10	100
	2006	-	-	-	-	-	-	396	100	396	100
	2007	-	-	-	-	-	-	3 173	100	3 173	100
	2008	1 369	8,2	3 651	21,9	-	-	11 649	69,9	16 669	100
	2009	6 331	29,4	15 045	69,8	-	-	172	0,8	21 548	100
	2010	2 709	36,9	4 587	62,5	-	-	43	0,6	7 339	100
	2011	5 108	36,4	8 866	63,1	-	-	78	0,6	14 052	100
	2012	7 095	39,2	10 888	60,1	-	-	134	0,7	18 117	100
	2013	8 134	38,6	1 289	6,1	-	-	36	0,2	21 060	100
	2014	8 476	36,4	14 818	63,6	-	-	2	-	23 296	100
	2015	8 210	34,9	15 143	64,4	169	0,7	-	-	23 522	100
	2016	8 460	34,1	15 877	63,9	507	2,0	-	-	24 844	100
	2017	16 109	29,4	37 827	69,0	878	1,6	-	-	54 814	100
	2018	13 659	28,1	34 162	70,2	810	1,7	14	-	48 645	100
TOTALT		85 660	30,9	162 209	58,4	2 364	0,9	15 719	5,7	277 553	100

Som illustrert av figur 3.3, har det vært en økning i antall spørsmål stilt pr år. Det er imidlertid flere brudd i tidsserien da, f.eks., spørsmål angående helse ikke ble besvart av ung.no i tidsperioden 2010 til 2017. Det har også vært kortere perioder hvor helse tjenesten har vært stengt.

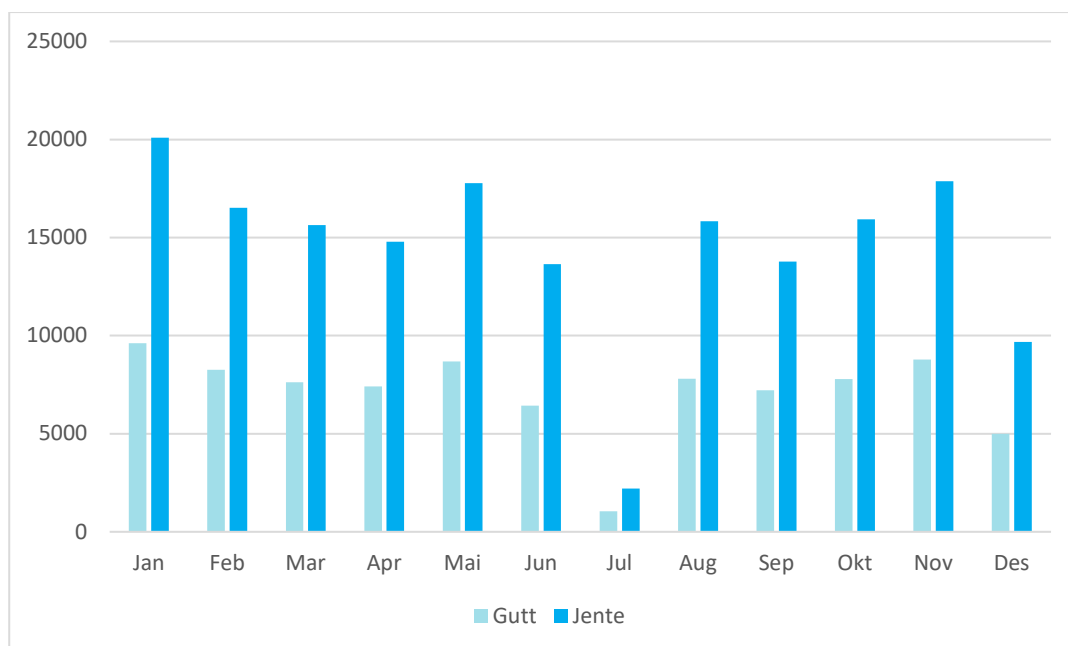
Tabell 3.5: Andel spørsmål i det totale datasettet fordelt på kategori og år.

		Mangler	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Totalt
KATEGORIER	Diverse	1,5	-	13,4	2,6	1,1	2,9	3,8	6,2	3,4	4,3	4,2	2,1	2,3	1,2	1,1	2,4
	Forbruker, økonomi og bolig	1,5	30,0	10,9	3,8	1,9	2,0	5,0	6,1	4,2	3,8	3,4	3,8	3,8	1,9	2,1	2,9
	Kropp, helse og identitet	80,9	-	29,5	62,0	67,1	61,2	14,3	20,7	15,1	18,9	18,7	19,1	20,1	53,0	56,7	38,4
	Lover og rettigheter	1,5	20,0	3,8	5,0	4,2	4,1	12,7	12,3	10,3	10,1	9,6	10,4	10,9	5,0	5,0	7,3
	Mobbing og nettvett	-	-	0,3	0,7	1,1	1,3	2,0	3,4	3,2	3,3	3,0	3,7	4,0	2,1	1,9	2,5
	Problemer hjemme	1,5	-	4,8	3,1	2,4	2,3	6,6	6,3	3,9	3,6	3,2	2,9	2,8	1,6	1,9	2,7
	Rusmidler	1,5	-	12,6	4,5	3,6	2,9	6,2	8,0	0,6	0,5	4,3	4,5	4,8	3,5	3,3	4,2
	Samfunn	-	-	2,0	0,9	0,4	1,0	3,5	3,5	2,2	2,2	2,0	1,8	1,1	0,5	0,5	1,3
	Skole, utdanning og jobb	4,4	30,0	12,9	7,8	9,3	10,8	36,6	4,8	33,8	33,1	31,2	24,7	24,0	14,4	15,4	21,1
	Venner, forelskelse og fritid	7,4	20,0	9,8	9,0	8,1	10,6	8,0	27,1	21,8	18,1	18,2	24,8	23,8	15,2	10,4	15,8
	Vold og overgrep	-	-	-	0,6	0,8	0,9	1,4	1,7	1,2	2,1	2,3	2,0	2,2	1,5	1,5	1,6
TOTALT	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Figur 3.3: Antall spørsmål stilt pr år

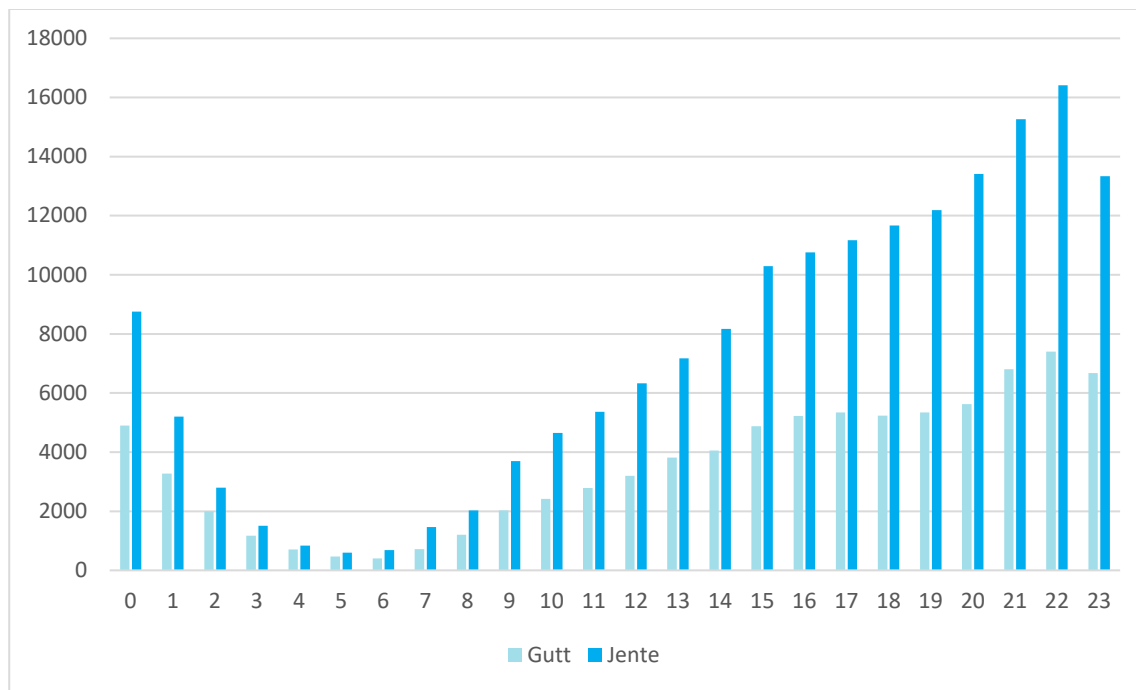
Det er en gjennomgående trend for alle kategorier, lik det totale datasettet (se figur 3.4), med flest spørsmål i januar, noe svingninger gjennom året og veldig få spørsmål i juli og omtrent halvparten av en vanlig måned i desember.

Figur 3.4: Antall spørsmål stilt pr måned

Tilsvarende fremkommer en klar trend for når på døgnet spørsmål sendes inn (se figur 3.5). Flest spørsmål kommer inn til ung.no mot kvelden, før det blir færre utover natta med minimum fra kl 4 til 6.

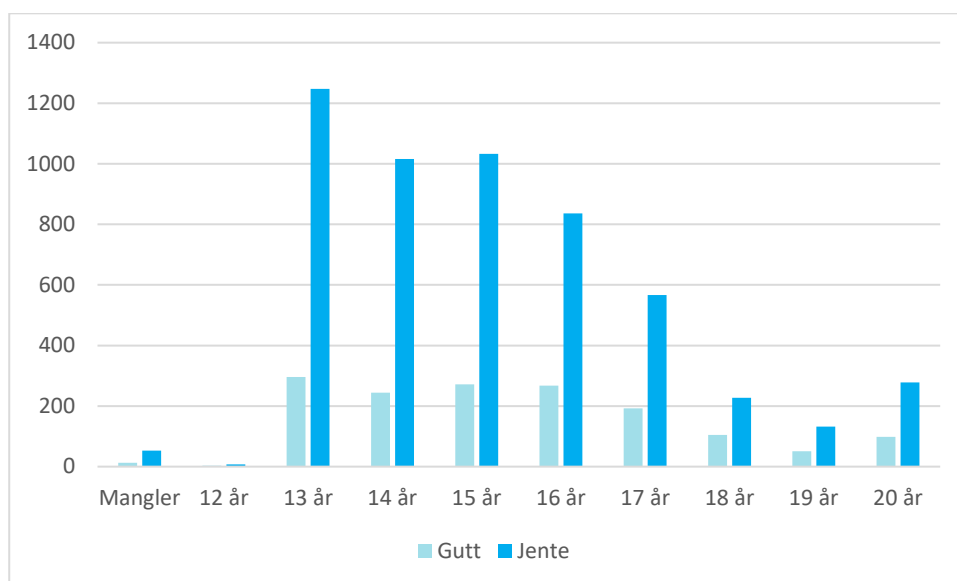

Figur 3.5. Antall spørsmål i fullt datasett fordelt på time i døgnet

4 Kategori 1: Problemer hjemme

4.1 Problemer hjemme: Deskriptiv analyse

Kategorien 'Problemer hjemme' inneholdt 7429 spørsmål. Som man ser av figur 4.1, stilles de fleste spørsmålene av unge jenter. Antall spørsmål fra gutter er ganske jevnt fordelt på de ulike aldre. Det har ikke vært noen stor endring i fordelingen av jenter og gutter som spørsmålsstillere i denne kategorien over tid (tabell 4.1).

Figur 4.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Tabell 4.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år.

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	Ukjent	-	-	-	-	-	-	1	100	1	100
	2006	-	-	-	-	-	-	19	100	19	100
	2007	-	-	-	-	-	-	99	100	99	100
	2008	18	4,4	102	25,1	-	-	287	70,5	407	100
	2009	82	16,6	408	82,6	-	-	4	0,8	494	100
	2010	96	20,0	379	78,8	-	-	6	1,2	481	100
	2011	142	23,1	467	76,1	-	-	5	0,8	614	100
	2012	152	22,5	519	76,9	-	-	4	0,6	675	100
	2013	172	24,0	546	76,0	-	-	-	-	718	100
	2014	163	21,7	589	78,3	-	-	-	-	752	100
	2015	145	21,4	530	78,4	1	0,1	-	-	676	100
	2016	177	25,1	508	72,2	19	2,7	-	-	704	100
	2017	189	22,0	651	75,8	19	2,2	-	-	859	100
	2018	205	22,0	697	74,9	28	3,0	-	-	930	100
TOTALT		1 541	20,7	5 396	72,6	67	0,9	425	5,7	7 429	100

4.2 Problemer hjemme: Resultater fra text mining

BOSITUASJON FOSTERHJEM OG BARNEVERN
FORELDRE OG SØSKEN
 KJÆRESTE VOLD **EMOSJONER** KONFLIKT SKULTE FORELDRE
FÅR IKKE LOV SKOLE

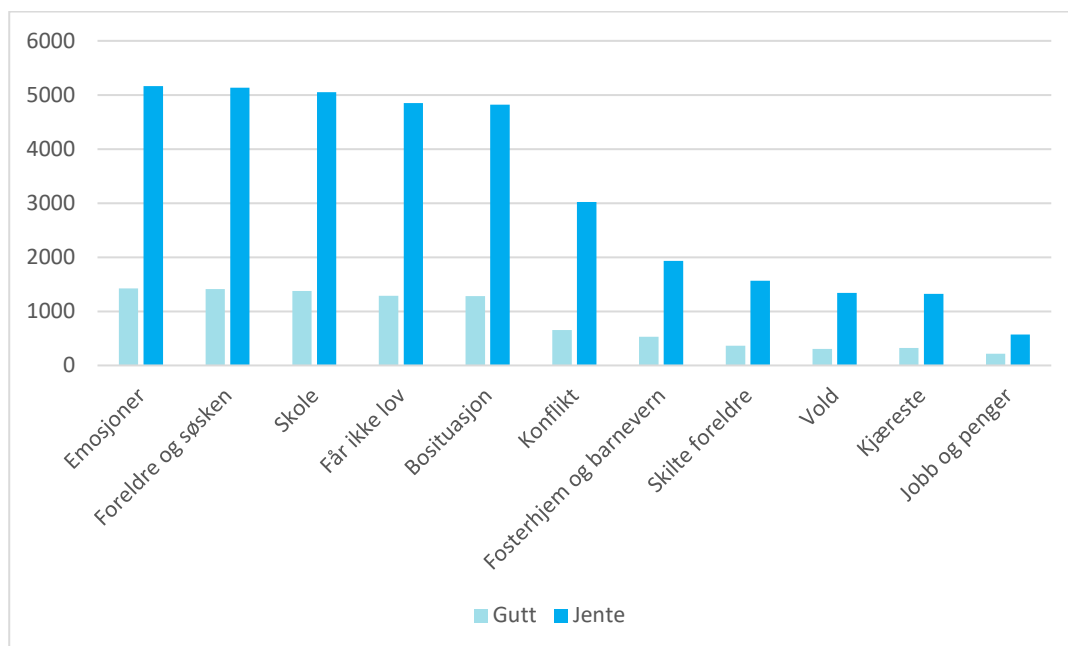
Text miningen av kategorien 'Problemer hjemme' har analysert 7004 spørsmål, 61 350 setninger og 1 169 438 ord. Analysen identifiserte 11 temaer. I de neste avsnittene blir de identifiserte temaene og relasjonen mellom dem nærmere beskrevet.

Identifisering av temaer, 'Problemer hjemme'

For kategorien 'Problemer hjemme' identifiserte text mining analysen 11 sentrale temaer. Disse var: 1) emosjoner, 2) foreldre og søsken, 3) skole, 4) får ikke lov, 5) bosituasjon, 6) konflikt, 7) fosterhjem og barnevern, 8) skilte foreldre, 9) vold, 10) kjæreste og 11) jobb og penger. Tabell 4.2 viser antall spørsmål gutter, jenter eller annet fordelt på de 11 temaene. I Figur 4.2 er dette fremstilt i graf-form.

Tabell 4.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Problemer hjemme', fordelt på kjønn.

		KJØNN			
		GUTT	JENTE	ANNET	TOTALT
IDENTIFISERTE TEMA	Emosjoner	1 423	5 165	59	6 647
	Foreldre og søsken	1 415	5 136	57	6 608
	Skole	1 377	5 053	58	6 488
	Får ikke lov	1 286	4 851	50	6 187
	Bosituasjon	1 281	4 820	44	6 145
	Konflikt	655	3 022	28	3 705
	Fosterhjem og barnevern	529	1 931	24	2 484
	Skilte foreldre	367	1 568	11	1 946
	Vold	307	1 340	9	1 656
	Kjæreste	321	1 325	7	1 653
	Jobb og penger	219	572	1	792

Figur 4.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på kjønn.

Både gutter og jenter er representert i alle temaene. Men det er flest jenter som stiller spørsmål innen kategorien (tabell 4.3 og 4.5), noe som samsvarer med at det totalt er flere jenter som sender inn spørsmål til ung.no. Ser vi på andel spørsmål fordelt på alder og kjønn (tabell 4.4 og 4.6), ser vi at det innen hvert emne er liten variasjon i andel spørsmål etter alder. Guttenes spørsmål er i større grad konsentrert om et mindre antall emner enn jentenes.

Tabell 4.3: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt).

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Emosjoner	266	222	254	246	180	97	48	94
	Foreldre og søsken	267	221	251	246	178	98	47	91
	Skole	248	205	253	246	179	96	47	88
	Får ikke lov	234	193	230	224	171	86	47	88
	Bosituasjon	229	199	224	230	175	89	44	76
	Konflikt	125	107	112	129	84	37	21	31
	Fosterhjem og barnevern	88	71	94	79	75	41	19	54
	Skilte foreldre	58	66	68	72	44	21	17	19
	Vold	62	38	51	58	43	16	11	26
	Kjæreste	44	32	47	76	52	28	10	31
	Jobb og penger	25	14	26	56	40	22	12	24

Tabell 4.4: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Emosjoner	16,2	16,2	15,8	14,8	14,7	15,4	14,9	15,1
	Foreldre og søsken	16,2	16,2	15,6	14,8	14,6	15,5	14,6	14,6
	Skole	15,1	15,0	15,7	14,8	14,7	15,2	14,6	14,1
	Får ikke lov	14,2	14,1	14,3	13,5	14,0	13,6	14,6	14,1
	Bosituasjon	13,9	14,5	13,9	13,8	14,3	14,1	13,6	12,2
	Konflikt	7,6	7,8	7,0	7,8	6,9	5,9	6,5	5,0
	Fosterhjem og barnevern	5,3	5,2	5,8	4,8	6,1	6,5	5,9	8,7
	Skilte foreldre	3,5	4,8	4,2	4,3	3,6	3,3	5,3	3,1
	Vold	3,8	2,8	3,2	3,5	3,5	2,5	3,4	4,2
	Kjæreste	2,7	2,3	2,9	4,6	4,3	4,4	3,1	5,0
	Jobb og penger	1,5	1,0	1,6	3,4	3,3	3,5	3,7	3,9
	Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 4.5: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Emosjoner	1189	964	992	808	554	221	128	256
	Foreldre og søsken	1187	962	977	799	550	218	127	262
	Skole	1142	947	979	785	552	216	124	253
	Får ikke lov	1086	903	944	775	524	210	120	236
	Bosituasjon	1086	907	939	763	521	210	117	230
	Konflikt	726	631	620	462	296	117	58	78
	Fosterhjem og barnevern	340	311	405	328	253	87	56	136
	Skilte foreldre	347	315	326	258	164	66	30	44
	Vold	284	259	307	218	129	57	34	42
	Kjæreste	229	234	274	221	160	76	43	75
	Jobb og penger	76	77	93	102	95	49	27	46

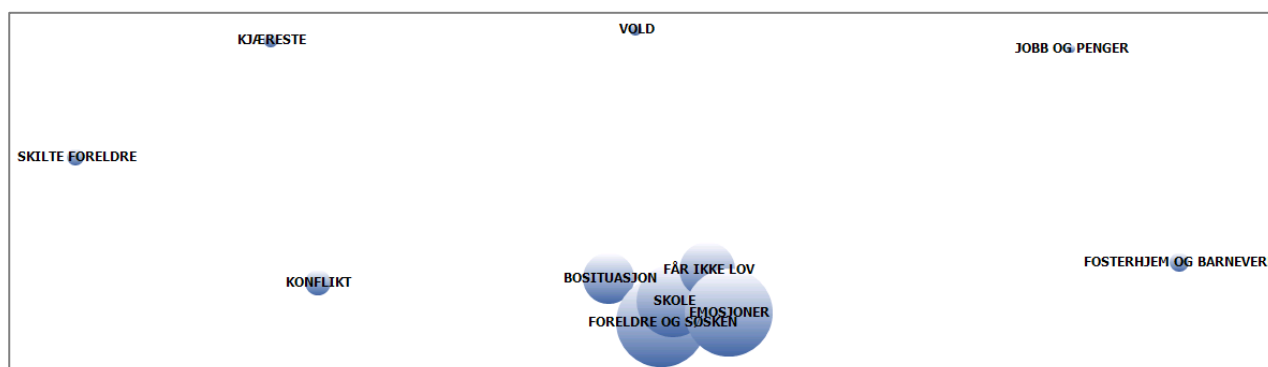
Tabell 4.6: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Problemer hjemme', fordelt på alder (jente).

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Emosjoner	15,5	14,8	14,5	14,6	14,6	14,5	14,8	15,4
	Foreldre og søsken	15,4	14,8	14,3	14,5	14,5	14,3	14,7	15,8
	Skole	14,8	14,5	14,3	14,2	14,5	14,1	14,4	15,3
	Får ikke lov	14,1	13,9	13,8	14,0	13,8	13,8	13,9	14,2
	Bosituasjon	14,1	13,9	13,7	13,8	13,7	13,8	13,5	13,9
	Konflikt	9,4	9,7	9,0	8,4	7,8	7,7	6,7	4,7
	Fosterhjem og barnevern	4,4	4,8	5,9	5,9	6,7	5,7	6,5	8,2
	Skilte foreldre	4,5	4,8	4,8	4,7	4,3	4,3	3,5	2,7
	Vold	3,7	4,0	4,5	3,9	3,4	3,7	3,9	2,5
	Kjæreste	3,0	3,6	4,0	4,0	4,2	5,0	5,0	4,5
	Jobb og penger	1,0	1,2	1,4	1,8	2,5	3,2	3,1	2,8
	Total	100	100	100	100	100	100	100	100

Antallet spørsmål stilt innenfor et tema varierer fra år til år. For graf over antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Problemer hjemme', se Appendix A figur A.1. I appendix finnes også graf for antall spørsmål i hvert tema fordelt på måned, se Appendix B figur B.1.

Relasjon mellom temaer, 'Problemer hjemme'

Det ble gjennomført analyser for å måle relasjoner mellom de 11 temaene innad i kategorien 'Problemer hjemme'. Figur 4.5 illustrerer relasjonen mellom de identifiserte temaene. I figuren er de identifiserte temaene illustrert som sirkler. Størrelsen på hver av sirklene reflekterer antall spørsmål tilknyttet et tema (spørsmålsfrekvens). Distansen mellom sirklene reflekterer hvor nært relatert temaene er (samtidig forekomst av tema). Jo nærmere to sirkler er, jo større relasjon.

Figur 4.5: Illustrasjon av relasjonen mellom temaer i kategorien 'Problemer hjemme'.

Vi ser fra figuren at flere temaer har en tett relasjon til hverandre. Dette gjelder særlig temaene 'foreldre og søsken', 'skole', 'bosituasjon', 'emosjoner' og 'får ikke lov'. Andre temaer står mer alene og har svakere bånd til de andre temaene.

Tabell 4.7 viser den samtidige forekomsten mellom to temaer numerisk fremstilt. Tallet i kryssningen mellom to temaer viser i hvor mange spørsmål de to temaene nevnes sammen.

Tabell 4.7: Samtidig forekomst av temaer i kategorien 'Problemer hjemme'.

	Bosituasjon	Emosjoner	Foreldre og søsken	Fosterhjem og barnevern	Får ikke lov	Jobb og penger	Kjæreste	Konflikt	Skilte foreldre	Skole	Vold
Bosituasjon	6149	6019	6032	2211	5698	760	1592	3541	1863	5991	1590
Emosjoner	6019	6670	6449	2356	6057	771	1638	3690	1910	6387	1649
Foreldre og søsken	6032	6449	6665	2332	6039	775	1644	3694	1913	6348	1647
Fosterhjem og barnevern	2211	2356	2332	2487	2226	287	526	1111	640	2300	614
Får ikke lov	5698	6057	6039	2226	6199	764	1585	3561	1857	5996	1591
Jobb og penger	760	771	775	287	764	793	273	515	278	774	257
Kjæreste	1592	1638	1644	526	1585	273	1654	1145	681	1631	530
Konflikt	3541	3690	3694	1111	3561	515	1145	3707	1316	3657	1158
Skilte foreldre	1863	1910	1913	640	1857	278	681	1316	1947	1897	544
Skole	5991	6387	6348	2300	5996	774	1631	3657	1897	6502	1634
Vold	1590	1649	1647	614	1591	257	530	1158	544	1634	1656

Samtidig forekomst over 6000	Samtidig forekomst 5500-6000	Spørsmål i tema
------------------------------	------------------------------	-----------------

Text mining analysen viser kun at det eksisterer en sammenheng mellom ord og begreper brukt i spørsmålene. For å få en bedre forståelse av dette og innholdet i spørsmålene må andre analysemetoder benyttes.

4.3 Problemer hjemme: Resultater fra innholdsanalyse

Funnene i innholdsanalysen av spørsmål innen kategorien 'Problemer hjemme' samsvarer i stor grad med resultatene fra text miningen. Fem temaer viste seg mest fremtredende i innholdsanalysen, disse er:

1. Barnevernet (23 av 100)
2. Rettigheter (22 av 100)
3. Skilte foreldre (14 av 100)
4. Vold i hjemmet (12 av 100)
5. Foreldres bestemmelsesrett (11 av 100)

I tillegg viser analysen at ungdom stiller spørsmål om temaer knyttet til barn og ungdoms kommunikasjon med foreldre, deres uttrykk for bekymring for andre, samt tilknyttet selvmord og selvskading. I de neste avsnittene vil dette, og de fem mest fremtredende temaene, bli utdypet.

Barnevernet

Spørsmål knyttet til barnevernet viser seg fremtredende både i text mining analysen og i innholdsanalysen. Nesten 1/4 (23 av 100) av de analyserte spørsmålene i kategorien 'Problemer hjemme' omhandler barnevernet. Både jenter og gutter stiller spørsmål relatert til barnevernet, og det er liten forskjell mellom aldersgruppene.

De fleste spørsmålene er av generell karakter hvor ungdom bl.a. ønsker informasjon om hvordan barnevernet fungerer, hvilke muligheter man har, og hva man bør gjøre i ulike situasjoner. Enkelte spørsmål er formulert på en måte som uttrykker tydelig negative holdninger til og kritikk av barnevernet. Andre uttrykte et ønske om større involvering og støtte fra barnevernet. Følgende spørsmål er et eksempel på dette.

"Jeg har det skikkelig dårlig hjemme. Jeg føler meg utrygt, og er alltid redd for å dra hjem. Barnevernet er inne siden september 2017, Jeg er så lei av barnevernet fordi jeg ikke blir hørt av dem. Jeg synes at de ikke tar saken min på alvor, og at de ikke hjelper meg på en god måte. Jeg har ikke tillit til barnevernet lenger [...]".

Jente 16 år

Barnevernsrelaterte spørsmål er i utvalget ofte knyttet til egne rettigheter, som beskrevet i neste avsnitt. Andre temaer som nevnes i sammenheng med barnevernet, er fosterhjem, penger og trygd, flytting, samt vold og trusler.

Rettigheter

Et tema som kommer tydelig frem i innholdsanalysen av kategorien 'Problemer hjemme', men som ikke ble fanget opp under text miningen, er spørsmål rundt rettigheter. Av de 100 analyserte spørsmålene handlet 22 om rettigheter. De fleste ble stilt av gutter (gutter 16, jenter 6), særlig gutter i aldersgruppen 17-20 år (10 av 22).

De aller fleste spørsmålene rundt rettigheter er relatert til barnevernet og fosterhjem. Blant annet stiller ungdom spørsmål om rett til økonomisk støtte for å dekke normale levekostnader når barnevernet er eller har vært involvert. Spørsmålet under er et eksempel på dette.

"Hei! Jeg er nå 18 år, men bor fortsatt hos fosterhjemmet jeg har bodd i. Det jeg lurte på er om jeg har krav på penger til klær fra barnevernet? Selv om jeg har fylt 18 år".

Gutt 18 år

Andre spørsmål om rettigheter omhandler taushetsplikt (og brudd på taushetsplikten), rettighetene man har til å gå til sak mot barnevernet, og rett til samvær med foreldre. Flere spørsmål er også knyttet til bosituasjon. Hovedsakelig gjelder dette rettigheter når man bor i fosterhjem eller på institusjon, men også hvilke rettigheter man har for å være med å bestemme hvor man skal bo når foreldrene går fra hverandre.

Skilte foreldre

Mange unge stiller spørsmål knyttet til skilsmisse eller det å ha skilte foreldre. Dette kom frem av både text mining analysen og innholdsanalysen. Av de 100 spørsmålene som ble gjennomgått i kategorien 'Problemer hjemme' omhandlet 14 spørsmål denne tematikken. Omtrent like mange gutter og jenter stiller spørsmål hvor skilsmisse og skilte foreldre er tema (8 gutter, 6 jenter). Det er liten forskjell mellom aldersgruppene.

Spørsmål rundt skilte foreldre er nært knyttet til spørsmål om bosituasjon, og hvor man skal bo når foreldrene har gått fra hverandre. Flere ønsker informasjon om hvilken medbestemmelsesrett en som barn av skilte foreldre har til å velge hvem man ønsker å bo med. Selv om analysen ikke viser tydelig forskjell mellom kjønn og aldersgrupper i forekomsten av spørsmål innen temaet, ser vi at eldre ungdom i større grad enn den yngre aldersgruppen ønsker svar på spørsmål rettet mot å løse foreldrenes konflikter ved en skilsmisse. Dette kan f.eks. være tilknyttet fordeling av hus, eiendeler og verdier, eller betaling av barnebidrag, fordeling av barnetrygd og kostnader knyttet til ungdommen selv.

I spørsmål om skilsmisse og skilte foreldre nevnes mors eller fars nye kjæreste relativt ofte. Flere uttrykker misnøye med foreldrenes nye partner. I tilknytning til dette viser innholdsanalysen at det ungdommen i stor grad er redd for, er å bli glemt av foreldrene, til fordel for foreldrenes nye kjæreste – og i enkelte tilfeller nye familie. I spørsmålet under gir en ung gutt tydelig uttrykk for dette.

"Hei! Foreldrene mine er skilte, og jeg bor for det meste hos mamma og stefaren min (har det veldig bra hos dem). Faren min jobber mye, og i tillegg så bor han ikke i Oslo så jeg får ikke sett han så ofte. De gangene han faktisk har fri og kan være med meg, bruker han som regel på den nye kjæresten hans. Han skjuler for meg at de er sammen og finner på masse unnskyldninger for å «dekke» over det, selvom jeg allerede vet det! I tillegg så har denne kvinnen to barn, og jeg er redd for at det blir noe seriøst mellom dem for da kommer faren min til å glemme meg og prioritere dem fremfor meg (som han allerede gjør). Jeg føler at jeg mister kontakten med han, og jeg er egentlig dypt såret og skuffet. Jeg har forsøkt å snakke med han, men det virker ikke helt ut som at han forstår hvordan dette påvirker meg. Jeg er veldig glad i han, men jeg synes at det er dårlig gjort av han å være slik og at han burde tilbringe mer tid med meg. Synes dere at dette er greit?"

Gutt 14 år

Vold i hjemmet

Vold i hjemmet er et tema som kommer tydelig frem både i text mining analysen og i innholdsanalysen. Totalt 12 av 100 analyserte spørsmål i kategorien 'Problemer hjemme' nevner vold. Det er hovedsakelig ungdom i alderen 13-16 år (9 av 12), og noe flere jenter enn gutter (5 gutter, 7 jenter), som har sendt inn spørsmål om vold i hjemmet.

Spørsmålene barn og unge sender inn til ung.no rundt vold, omhandler bl.a. foreldre eller søsken som slår, ofte med påfølgende fysiske (og psykiske) skader. Barnevernet nevnes gjerne i sammenheng med spørsmål om vold i familien. Mange sender inn spørsmål på vegne av seg selv, men også på vegne av andre. Spørsmålet under er et eksempel på en gutt som uttrykker bekymring for sin kjæreste og lurer på om barnevernet bør kontaktes.

"hei. min kjæreste har blitt slått flere ganger hjemme og idag fikk hun mye kjeft for noe hun ikke hadde skyld i. nå sier foreldrene at hun blir tvingt til å flytte til Thailand i neste uke. har de lov til det når hun er i en alder av 13år? bør jeg evt. kontakte barnevernet?"

Gutt 15 år

Vold i hjemmet nevnes ofte i tilknytning til krangling mellom eller med foreldre og søsken. Annet barn og ungdom spør om i forbindelse med vold i hjemmet, er rettigheter, bosituasjon og psykiske plager.

Foreldres bestemmelsesrett

Det femte mest fremtredende temaet i innholdsanalysen av kategorien 'Problemer hjemme' er spørsmål rundt hvor mye foreldre kan bestemme over sine barn. Det identifiserte temaet 'Får ikke lov' i text mining analysen overlapper til en viss grad med innholdsanalysens tema 'Foreldres bestemmelsesrett'. Noen flere gutter enn jenter (7 gutter, 4 jenter) stiller slike spørsmål, og særlig gutter 17–20 år (5 av 11).

I disse spørsmålene gir ungdommene tydelig uttrykk for at de er uenige i foreldrenes beslutninger som angår ungdommen selv. Det er vanskelig å tolke hvem som har "rett" i de ulike situasjonsbeskrivelsene som er gitt, men i mange tilfeller ser dette ut til å være foreldre som setter grenser for sine barn, og barnas uttrykk for at de ikke er enige og mener foreldrene er for strenge. Foreldre som ikke lar sine barn overnatte hos kjæresten er et annet gjentakende tema, noe spørsmålet under eksemplifiserer.

"Hei! I fjor fikk jeg kjæreste (da jeg var 17 år). Vi har et trygt, stabilt og gjensidig forhold. Vi har offisielt vært sammen i ca. 6 måneder [...]. Nå er jeg 18, går enda videregående og bor foreløpig hjemme. Jeg og kjæresten min bor omtrent en halv mil unna hverandre og vi er begge meget opptatt i hverdagene våre [...]. Avstanden og den travle hverdagen gir oss lite tid til å møtes, men med overnatting blir det lettere for begge. Jeg er alltid velkommen hos kjæresten min, men mamma blir alltid sur når jeg overnatter ("for ofte" eller i hverdagene). Ifølge barneloven paragraf 68 har hun enda forsørgingsplikt. Jeg hjelper til hjemme, gjør leksene mine og ser egentlig ingen problem med at jeg overnatter. Jeg har prøvd å snakke med mamma, men hun kommer med urealistiske og paranoide eksempler på hvorfor hun ikke synes noe om det. Hvordan ser dere på det?"

Gutt 17 år

Andre ting barn og unge nevner at foreldrene setter grenser for er pengebruk, nettbruk, hva slags klær barna får gå med, og lignende. I tilknytning til disse saken forteller ungdommen om krangling med foreldrene, og stiller spørsmål rundt sine rettigheter og foreldrenes rett til å bestemme over dem.

Kommunikasjon med foreldre, bekymring for andre, og selvmord og selvskading

Andre sentrale temaer som kommer tydelig frem i innholdsanalysen av kategorien 'Problemer hjemme' er konflikter i familien, spørsmål rundt bosituasjon, tanker rundt foreldrenes nye kjæreste og økonomi. Flere av disse temaene er også sentrale i text mining analysen. Innholdsanalysen viste i tillegg enkelte temaer som text miningen ikke fanget opp, og som kan gi oss viktig informasjon om ungdom. Dette gjelder særlig

barn og unges kommunikasjon med foreldre, deres uttrykk for bekymring for andre, samt deres benevning av selvmord og selvskading tilknyttet problemer de opplever hjemme.

Kommunikasjon med foreldre. Flere ungdommer gir i sine spørsmål til ung.no uttrykk for at de opplever det som vanskelig å snakke med foreldrene sine om ulike tema. De har et sterkt ønske om å bli sett og å få en god relasjon til familiemedlemmer, selv når det er tydelig at de er blitt gjort urett mot. I til sammen 6 av 100 spørsmål gis det uttrykk for slike følelser. De fleste (5 av 6) som uttrykker dette er jenter. Det er vanskelig å på generell basis si noe om hvilke temaer ungdom synes det er vanskelig å snakke med foreldrene om, men tilknyttet familiesituasjon viser analysene at følelser rundt foreldres nye kjæreste, samt å snakke med foreldrene om egen kjæreste, er vanskelig.

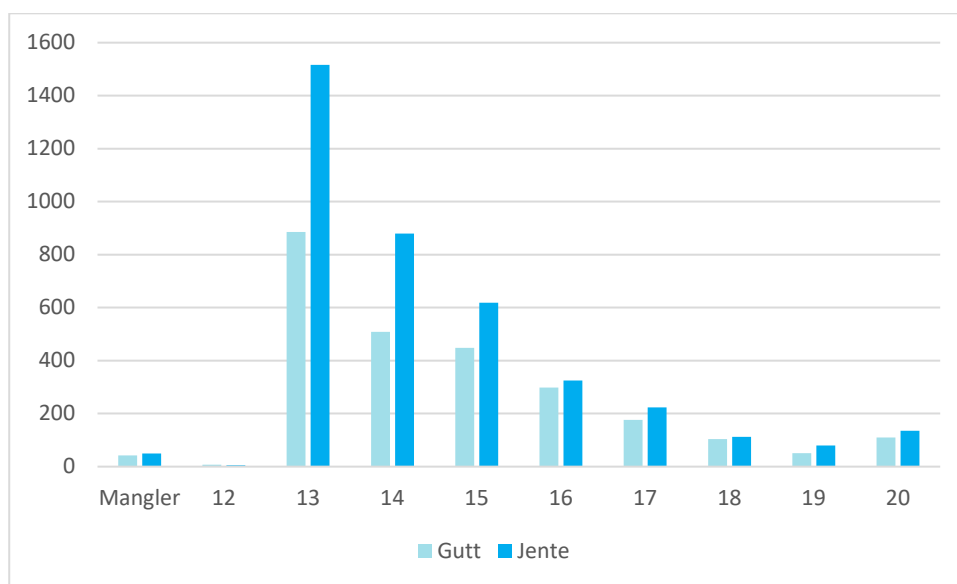
Bekymring for andre. Flere unge stiller spørsmål som ikke omhandler dem selv direkte, men hvor de gir uttrykk for en bekymring de har for andre rundt seg. Dette kan være bekymring for foreldre, søsken, kjæreste eller andre. Til sammen 9 av 100 uttrykte en bekymring for andre. I innholdsanalysen er det hovedsakelig jenter 17-20 år som uttrykker en slik bekymring (5 av 9). Spørsmålene hvor bekymring for andre kommer frem er oftest knyttet til krangling mellom familiemedlemmer, samt og vold og trusler.

Selv mord og selvskading. Det er sentralt å trekke frem at negative tanker og handlinger som selvmordstanker og selvskading nevnes regelmessig i spørsmålene knyttet til hjemmesituasjonen. I hele 9 av 10 spørsmål nevnes dette. Særlig jenter, og spesielt jenter 13-16 år (6 av 9) nevner dette i sine spørsmål. Rapporteringen av dette forekommer på tvers av andre temaer.

5 Kategori 2: Mobbing og nettvett

5.1 Mobbing og nettvett: Deskriptiv analyse

Kategorien 'Mobbing og nettvett' inneholdt 6827 spørsmål. Som man se av figur 5.1 stiller de yngste flest spørsmål i denne kategorien. Selv om jenter stiller flere spørsmål, er mønstret likt for gutter og jenter. Det kan se ut til at et skift kom i 2017, med en jevnere fordeling mellom gutter og jenter som spørsmålsstillere (tabell 5.1).

Figur 5.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Data viser en tendens til flere spørsmål fra gutter på natt til formiddag, mens andelen jenter vokser utover ettermiddagen (se Appendix D).

Tabell 5.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

	ÅR	KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER		antall	%
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
	2006	-	-	-	-	-	-	1	100	1	100
	2007	-	-	-	-	-	-	23	100	23	100
	2008	20	11,0	32	17,7	-	-	129	71,3	181	100
	2009	115	40,4	167	58,6	-	-	3	1,1	285	100
	2010	82	55,4	66	44,6	-	-	-	-	148	100
	2011	146	44,4	180	54,7	-	-	3	0,9	329	100
	2012	255	45,9	297	53,5	-	-	3	0,5	555	100
	2013	277	42,2	379	57,7	-	-	1	0,2	657	100
	2014	302	42,8	403	57,2	-	-	-	-	705	100
	2015	353	40,4	505	57,8	15	1,7	-	-	873	100
	2016	418	42,3	549	55,5	22	2,2	-	-	989	100
	2017	381	33,4	738	64,7	22	1,9	-	-	1 141	100
	2018	282	30,0	628	66,8	30	3,2	-	-	940	100
	TOTALT	2 631	38,5	3 944	57,8	89	1,3	163	2,4	6 827	100

5.2 Mobbing og nettvett: Resultater fra text mining

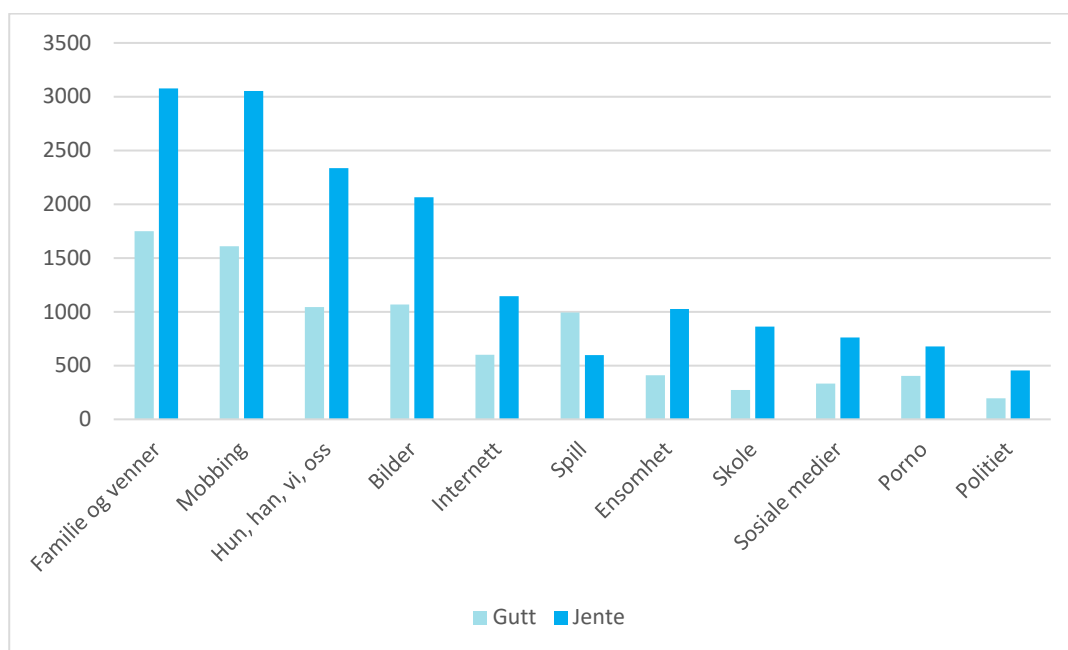
Text mining av kategorien 'Mobbing og nettvett' har analysert 6664 spørsmål, 37 364 setninger, og 629 793 ord. Analysen identifiserte 11 temaer. I de neste avsnittene blir de identifiserte temaene og relasjonen mellom dem nærmere forklart.

Identifisering av temaer, 'Mobbing og nettvett'

For kategorien 'Mobbing og nettvett' identifiserte text mining analysen 11 temaer. Disse var: 1) familie og venner 2) mobbing, 3) han, hun, vi, oss, 4) bilder, 5) internett, 6) spill, 7) ensomhet, 8) skole, 9) sosiale medier, 10) porno og 11) politiet. Tabell 5.2 viser antall spørsmål gutter, jenter eller annet fordelt på de 11 temaene. I Figur 5.2 er dette fremstilt i graf-form.

Tabell 5.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Mobbing og nettvett', fordelt på kjønn.

		KJØNN			
		GUTT	JENTE	ANNET	TOTALT
IDENTIFISERTE TEMA	Familie og venner	1 750	3 078	56	4 884
	Mobbing	1 609	3 054	57	4 720
	Hun, han, vi, oss	1 044	2 336	35	3 415
	Bilder	1 068	2 066	35	3 169
	Internett	601	1 144	22	1 767
	Spill	993	598	18	1 609
	Ensomhet	409	1 026	12	1 447
	Skole	272	863	13	1 148
	Sosiale medier	333	760	17	1 110
	Porno	404	678	7	1 089
	Politiet	196	453	7	656

Figur 5.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på kjønn.

Både gutter og jenter er representert i alle temaene. Men, det er flest jenter som stiller spørsmål innen kategorien (tabell 5.3 og 5.5). Ser vi på andel spørsmål fordelt på alder og kjønn (tabell 5.4 og 5.6) ser vi at det innen hvert emne er lite variasjon i andel spørsmål etter alder.

Tabell 5.3: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Mobbing og nettvett', fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Familie og venner	532	354	304	204	138	74	35	79
	Mobbing	500	319	278	192	118	64	35	76
	Hun, han, vi, oss	280	226	181	128	81	50	24	60
	Bilder	259	206	184	165	92	51	34	59
	Internett	137	124	111	95	55	27	10	34
	Spill	402	193	137	96	58	39	19	29
	Ensomhet	96	89	73	50	44	23	8	22
	Skole	82	59	42	36	20	9	5	11
	Sosiale medier	64	61	58	64	40	18	9	16
	Porno	84	84	83	62	34	16	8	25
	Politiet	34	39	38	34	13	11	5	18

Tabell 5.4: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Mobbing og nettvett', fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Familie og venner	21,5	20,2	20,4	18,1	19,9	19,4	18,2	18,4
	Mobbing	20,2	18,2	18,7	17,1	17,0	16,8	18,2	17,7
	Hun, han, vi, oss	11,3	12,9	12,2	11,4	11,7	13,1	12,5	14,0
	Bilder	10,5	11,7	12,4	14,7	13,3	13,4	17,7	13,8
	Internett	5,5	7,1	7,5	8,4	7,9	7,1	5,2	7,9
	Spill	16,3	11,0	9,2	8,5	8,4	10,2	9,9	6,8
	Ensomhet	3,9	5,1	4,9	4,4	6,3	6,0	4,2	5,1
	Skole	3,3	3,4	2,8	3,2	2,9	2,4	2,6	2,6
	Sosiale medier	2,6	3,5	3,9	5,7	5,8	4,7	4,7	3,7
	Porno	3,4	4,8	5,6	5,5	4,9	4,2	4,2	5,8
	Politiet	1,4	2,2	2,6	3,0	1,9	2,9	2,6	4,2
	Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 5.5: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Mobbing og nettvett', fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Familie og venner	1 190	691	491	249	181	96	56	86
	Mobbing	1 190	706	465	248	174	92	61	77
	Hun, han, vi, oss	876	534	375	193	148	68	48	62
	Bilder	694	464	352	214	139	68	54	62
	Internett	383	256	201	106	74	45	29	42
	Spill	235	124	95	56	37	17	13	15
	Ensomhet	395	236	164	88	52	29	18	25
	Skole	385	210	123	53	39	20	6	8
	Sosiale medier	231	153	123	86	69	26	33	33
	Porno	207	159	111	69	54	25	17	29
	Politiet	139	103	76	38	39	17	17	18

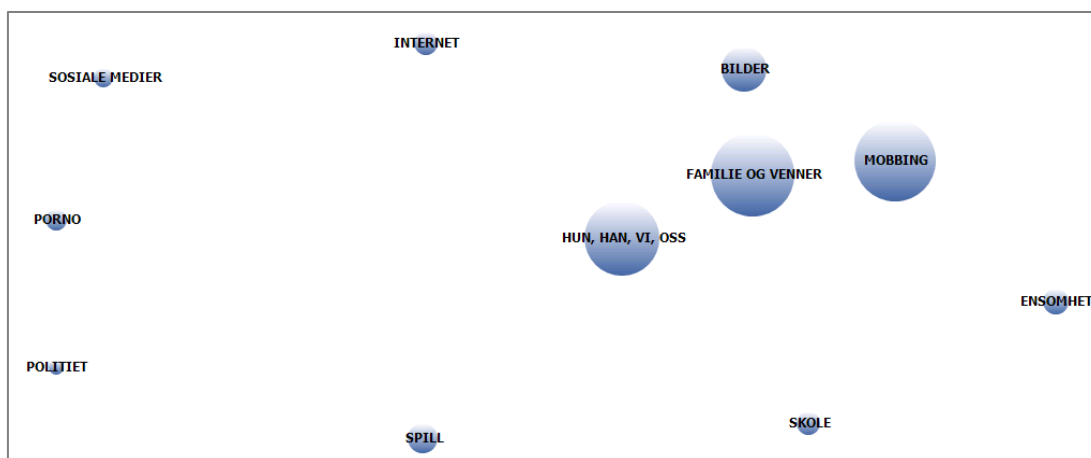
Tabell 5.6: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Mobbing og nettvett', fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Familie og venner	20,1	19,0	19,1	17,8	18,0	19,1	15,9	18,8
	Mobbing	20,1	19,4	18,1	17,7	17,3	18,3	17,3	16,8
	Hun, han, vi, oss	14,8	14,7	14,6	13,8	14,7	13,5	13,6	13,6
	Bilder	11,7	12,8	13,7	15,3	13,8	13,5	15,3	13,6
	Internett	6,5	7,0	7,8	7,6	7,4	8,9	8,2	9,2
	Spill	4,0	3,4	3,7	4,0	3,7	3,4	3,7	3,3
	Ensomhet	6,7	6,5	6,4	6,3	5,2	5,8	5,1	5,5
	Skole	6,5	5,8	4,8	3,8	3,9	4,0	1,7	1,8
	Sosiale medier	3,9	4,2	4,8	6,1	6,9	5,2	9,4	7,2
	Porno	3,5	4,4	4,3	4,9	5,4	5,0	4,8	6,3
	Politiet	2,3	2,8	3,0	2,7	3,9	3,4	4,8	3,9
	Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Antallet spørsmål stilt innenfor et tema varierer fra år til år. For graf over antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Mobbing og nettvett', se Appendix A figur A.2. I appendix finnes også graf for antall spørsmål i hvert tema fordelt på måned, se Appendix B figur B.2.

Relasjon mellom temaer, 'Mobbing og nettvett'

Det ble gjennomført analyser for å måle relasjoner mellom de 11 temaene innad i kategorien 'Mobbing og nettvett'. Figur 5.5 illustrerer relasjonen mellom de identifiserte temaene. I illustrasjonen er de identifiserte temaene illustrert som sirkler. Størrelsen på hver sirkelene reflekterer antall spørsmål tilknyttet til et tema (spørsmålsfrekvens). Distansen mellom sirkelene reflekterer hvor nært relatert temaene er (samtidig forekomst av tema). Jo nærrere to sirkler er, jo større relasjon.

Figur 5.5: Illustrasjon av relasjonen mellom temaer i kategorien 'Mobbing og nettvett'.

Vi ser fra figuren at de temaene som har tettest relasjon er 'Familie og venner', 'Han, hun, vi, oss', 'Mobbing' og 'Bilder'. De resterende temaene står mer alene og har svakere relasjon til de andre temaene.

Tabell 5.7 viser den samtidige forekomsten mellom to temaer numerisk fremstilt. Tallet i kryssningen mellom to temaer viser i hvor mange spørsmål de to temaene nevnes sammen.

Tabell 5.7: Samtidig forekomst av temaer i kategorien 'Mobbing og nettvett'.

	Bilder	Ensomhet	Familie og venner	Hun, han, vi, oss	Internett	Mobbing	Politiet	Porno	Skole	Sosiale medier	Spill
Bilder	3247	869	2768	2143	1102	2613	460	697	685	767	724
Ensomhet	869	1474	1364	1095	536	1373	183	293	450	219	329
Familie og venner	2768	1364	5141	3169	1568	4202	572	954	1083	913	1236
Hun, han, vi, oss	2143	1095	3169	3638	1183	3088	490	690	899	645	757
Internett	1102	536	1568	1183	1803	1486	256	537	365	523	446
Mobbing	2613	1373	4202	3088	1486	4979	559	858	1063	830	1087
Politiet	460	183	572	490	256	559	667	172	140	212	113
Porno	697	293	954	690	537	858	172	1109	200	288	261
Skole	685	450	1083	899	365	1063	140	200	1172	170	211
Sosiale medier	767	219	913	645	523	830	212	288	170	1116	205
Spill	724	329	1236	757	446	1087	113	261	211	205	1635

Samtidig forekomst over 2000
  Samtidig forekomst 1000-2000
  Spørsmål i tema

5.3 Mobbing og nettvett: Resultater fra innholdsanalyse

Funnene i innholdsanalysen av spørsmål innen kategorien 'Mobbing og nettvett' samsvarer i stor grad med resultatene fra text miningen. De mest fremtredende temaene i innholdsanalysen av kategoriens spørsmål var spørsmål knyttet til:

1. Mobbing (37 av 100)
2. Sosiale medier og spill (36 av 100)
3. Bilder og video på avveie (13 av 100)

Disse tre temaene vil bli utdypet i de neste avsnittene. I tillegg vil funn knyttet til virus, hacking og sikkerhet på nett bli diskutert.

Mobbing

Det mest fremtredende temaet i innholdsanalysen er mobbing. Dette samsvarer med funnene fra text mining analysen. Til sammen 37 av de utvalgte spørsmål i kategorien 'Mobbing og nettvett' omhandler mobbing. Omtrent like mange gutter som jenter har stilt spørsmål om mobbing (18 gutter, 19 jenter), med et svakt flertall blant den yngre aldersgruppen 13-16 år (21 av 37).

Spørsmålene tar for seg mobbing som foregår både på skolen og på nett. Når det gjelder mobbing på nett skjer dette gjennom ulike sosiale medier og nettsider, og Snapchat blir spesielt ofte nevnt i denne sammenhengen. På skolen blir mobbing i all hovedsak begått av medelever. Noen få nevner også at de blir mobbet av lærere på skolen. Verdt å merke seg er at relativt mange gir i sine spørsmål uttrykk for manglende håndtering fra lærere og skole. Spørsmålet under viser et eksempel knyttet til seksuell legning og hvordan den unge gutten opplever at skolen har håndtert saken.

"Hei. Jeg trives ikke på skolen. Jeg går i en klasse hvor jeg har null venner, jeg klarer ikke å få gode karakterer, jeg har prøvd å få venner i klassen men de kaller meg homo tilbake, og jeg har prøvd å bytte klasse men det ble det ikke noe av. Jeg og min familie var på flere møter med min lærer og rektor for å snakke og ta opp mye av det som skjer hos meg på skolen. Vi prøvde å få meg til en annen klasse, men det gikk ikke/min lærer sa at man bytter ikke klasse på denne skolen [...]".

Gutt 14 år

Det virker til å være noen forskjell mellom kjønn i hva mobbingen innebærer. Flere jenter skriver f.eks. om utestengning, mens gutter forteller om mobbing rundt seksuell legning og situasjoner der "homo" blir brukt som skjellsord. Både gutter og jenter, uavhengig av alder, uttrykker erfaring med mobbing rundt kropp og utseende. Ungdom som stiller spørsmål om mobbing forteller om dette i sammenheng med at de føler seg ensomme. Flere spør om mulighetene for å anmelde mobbing til politiet. Ofre for mobbing uttrykker av og til en trang til å ta igjen, ofte i form av vold.

Analysen viser at det ikke bare er ofrene for mobbing som sender spørsmål til ung.no. Også enkelte mobbere ønsker svar på noe de lurer på. Dette er gjerne spørsmål rundt konsekvenser og anmeldelse. Fra enkelte spørsmål kommer det frem at hva mobbing innebærer kan være uklart og at man ikke ser på sine handlinger og oppførsel som mobbing. Spørsmålet under er et eksempel på dette.

"Jeg blir anklagdt for mobbing fordi jeg har ikke lyst å være med en person. I "gjengen" til meg og vennene mine har vi en person som går etter oss hele tiden og vi har ikke lyst å være med han fordi han snakke om veldig barnslige ting og vi har ingen felles interesse han ødlager for oss og uansett hva vi gjør som er litt dumt sier han i fra til læreren. Han tøffer seg snakker stygt om oss og prøver å være kul så vi vil derfor ikke være med han men han føller fortsatt etter oss og anklager oss for mobbing. Vi måtte snakke med rektor pga dette for han sa at vi mobber han men alt vi gjorde var at vi ikke ville være med han. [...]"

Gutt 14 år

Sosiale medier og spill

Ungdom stiller mange spørsmål knyttet til sosiale medier og spill, noe som kom frem både i text mining analysen og i innholdsanalysen. Totalt 36 av 100 spørsmål i kategorien 'Mobbing og nettvett' omhandlet sosiale medier (21 av 37) og spill (15 av 37).

Instagram, Facebook og YouTube er sosiale medier som alle nevnes hyppig, sammen med Snapchat. I innholdsanalysen er det dobbelt så mange jenter som gutter som stiller spørsmål rundt sosiale medier (7 gutter, 14 jenter), og flest jenter i den yngre aldersgruppen 13-16 år (9 av 21). Analysen viste ellers ingen klare forskjeller mellom aldersgruppene. De aller fleste spørsmålene er av teknisk karakter, bl.a. rundt bruk, glemt passord, sletting av bruker, funksjonalitet, og lignende. Spørsmålet under er et eksempel på dette.

"Heei!! Hvordan kan man se alt man har blitt tagget i på Instagram noen gang? Om d går Ann? Ikke bare bilder, men alle kommentarer osv og? Takk på forhånd"

Jente 13 år

Flere sosiale medier nevnes i sammenheng med mobbing på nett. Innholdsanalysen viste ingen tydelige tendenser for hvilket sosialt medium det oftest mobbes gjennom. Bildedelingstjenesten Snapchat nevnes imidlertid ofte i sammenheng med intime bilder som er kommet på avveie, eller frykten for at dette vil skje. Dette beskrives nærmere i neste avsnitt.

Det er i sammenheng med sosiale medier relevant å nevne spill som et fremtredende tema i analysen, da mange spill som unge i dag engasjerer seg i, er av en sosial karakter. Det er klart flere gutter som stiller spørsmål rundt spill (14 gutter, 1 jente), med et flertall av gutter i aldersgruppen 13-16 år (9 av 15).

I likhet med spørsmål om sosiale medier er de aller fleste spørsmålene av en teknisk karakter og omhandler regler og hva som er og ikke er mulig i ulike spill. Enkelte, særlig yngre ungdom, uttrykker frustrasjon over foreldre som ikke gir dem tillatelse til å spille enkelte spill. Andre tematikker som dukket opp i innholdsanalysen var spørsmål rundt spillavhengighet, vanskeligheter med å velge mellom skole og spilling, og helseplager som følge av spilling. Disse temaene var imidlertid ikke svært fremtredende.

Bilder og video på avveie

Innholdsanalysen viser at flere ungdommer sender inn spørsmål om bilder eller video som er kommet på avveie, eller frykten for at dette vil skje. Dette temaet er også fremtredende i text mining analysene. Til sammen 13 spørsmål i kategorien 'mobbing og nettvett' handler om dette. I mange tilfeller gjelder dette bilder ungdommen har sendt av seg selv i seksuelle situasjoner, bl.a. nakenbilder eller "nudes". Analysen viser at det oftere er ungdom i den eldre aldersgruppen 17-20 år (10 av 13), både gutter og jenter (6 gutter, 7 jenter), som stiller spørsmål med denne tematikken. Forskjellen mellom kjønnene er med andre ord liten.

Som regel er innsender av spørsmålet et (potensielt) offer for spredning av intime bilder. De aller fleste uttrykker stor anger over å ha sendt slike bilder til andre. Mange gir også uttrykk for å ha følt seg presset til å dele intime bilder av seg selv. Innholdsanalysen viser at ungdom både deler intime bilder med folk de kjenner og med fremmede de har møtt på nett, f.eks. via nettdatingstjenester. Spørsmålet under er et eksempel på uroen over hva som har skjedd med bilder man har delt via internett.

"Hei, jeg er en jente som har gjort en utrolig fæl feil for noen år tilbake. Da var jeg i 7.klasse og tenkte mye over det. En gutt fra Amerika spurte om nakenbilde på kik etter at vi hadde chattet en stund, og jeg nektet på starten men sendte til slutt. Etter den dagen har vi ikke hatt kontakt. Nå tenker jeg tilbake og lurer på om hvordan jeg kan finne ut av hva han har gjort med bildet og om kik lagrer sånt eller om det kan ha blitt fjernet? Jeg har ikke lyst til at noen skal få se det og er sykt stressa".

Jente 17 år

I sammenheng med spørsmål rundt bilder på avveie nevnes ofte bildedelingstjenesten Snapchat. Det gis uttrykk for bekymring rundt at andre har tatt skjermbilde av intime bilder sendt via Snapchat, og frykten for at mottaker skal spre og dele bildene med andre. Noen få av spørsmålene stilles av personer som sitter på

eller har delt intime bilder av andre. Disse spørsmålene er gjerne relatert til strafferammer rundt spredning av slike bilder.

Virus, hacking og sikkerhet på nett

De mest fremtredende temaene innen kategorien 'Mobbing og nettvett' som er beskrevet over, dekker store deler av spørsmålene ungdom sender til ung.no innen den aktuelle kategorien. Innholdsanalysen viste i tillegg enkelte andre relevante temaer som kan gi oss nyttig informasjon om ungdom og hva de lurte på.

Virus. Et par spørsmål i innholdsanalysen omhandlet virus på PC og mobil. I alle de undersøkte tilfellene var dette knyttet til å ha sett på porno på nett. Både gutter og jenter, men kun i den yngre aldersgruppen 13-16 år, hadde spørsmål relatert til virus (og porno). Porno var et fremtredende tema også i text mining analysen, noe som kan tyde på at dette er et tema ungdom har flere spørsmål om enn hva som kom frem i innholdsanalysen.

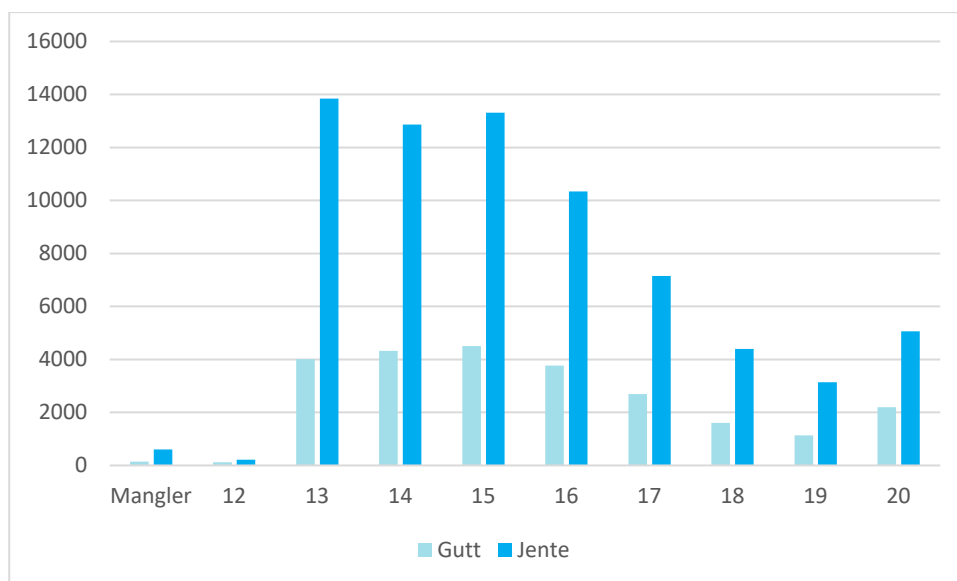
Hacking. Flere jenter enn gutter i det undersøkte materialet stilte spørsmål om hacking. Det uttrykkes redsel for å bli hacket, og stilles spørsmål om hvordan man kan hindre at dette skjer. Hacking nevnes bl.a. i sammenheng med frykten for at andre skal få tak i intime bilder, eller hacking av webkamera.

Sikkerhet på nett. Innholdsanalysen viste at unge har varierte spørsmål rundt sikkerhet på nett. Både gutter og jenter stiller spørsmål rundt nettsikkerhet, de fleste i aldersgruppene 17-20 år. Unge lurte bl.a. på sikkerhet knyttet til nettdating og å snakke med fremmed personer på nett. Andre områder det stilles spørsmål til sikkerheten ved er netthandel, og lagring av personlig informasjon på ulike nettider.

6 Kategori 3: Kropp, helse og identitet

6.1 Kropp, helse og identitet: Deskriptiv analyse

Kategorien 'Kropp, helse og identitet' inneholdt 106 486 spørsmål. Som man se av figur 6.1 stilles de fleste spørsmålene av unge jenter. Antall spørsmål fra gutter er ganske jevnt fordelt på de ulike aldre. Antall spørsmål går opp noe igjen fra de eldste. Det har ikke vært noen stor endring i fordelingen av jenter og gutter som spørsmålsstillere i denne kategorien over tid (tabell 6.1). Grunnet en stor andel som mangler kjønn i de første årene av statistikken, fremstår total linjen i tabellen noe misvisende.

Figur 6.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Tabell 6.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER		antall	%
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	Ukjent	-	-	51	92,7	-	-	4	7,3	55	100
	2006	-	-	-	-	-	-	117	100	117	100
	2007	-	-	-	-	-	-	1 966	100	1 966	100
	2008	852	7,6	2 538	22,7	-	-	7 789	69,7	11 179	100
	2009	3 543	26,9	9 548	72,4	-	-	95	0,7	13 186	100
	2010	345	32,9	701	66,8	-	-	3	0,3	1 049	100
	2011	663	32,7	1 352	66,6	-	-	14	0,7	2 029	100
	2012	919	35,5	1 650	63,8	-	-	19	0,7	2 588	100
	2013	1 179	31,0	2 621	68,9	-	-	5	0,1	3 805	100
	2014	1 279	29,4	3 069	70,6	-	-	1	-	4 349	100
	2015	1 110	24,7	3 334	74,1	54	1,2	-	-	4 498	100
	2016	1 181	23,6	3 671	73,4	150	3,0	-	-	5 002	100
	2017	7 189	24,7	21 434	73,8	436	1,5	-	-	29 059	100
	2018	6 235	22,6	20 962	75,9	397	1,4	10	-	27 604	100
TOTALT		24 495	23,0	70 931	66,6	1 037	1,0	10 023	9,4	106486	100

6.2 Kropp, helse og identitet: Resultater fra text mining

FARLIG OG GALT
 UTSEENDE **SEX** GRAVID
VEKT ANGST LEGE **MENSEN**
PREVENSJON **TRENING OG MAT SMERTER**

Text mining av "kropp, helse og identitet" har analysert 96 413 cases (se tabell 6.2), 125 934 avsnitt, 634 308 setninger, og 9 764 858 ord. I de neste avsnittene blir de identifiserte temaene og relasjonen mellom dem nærmere beskrevet.

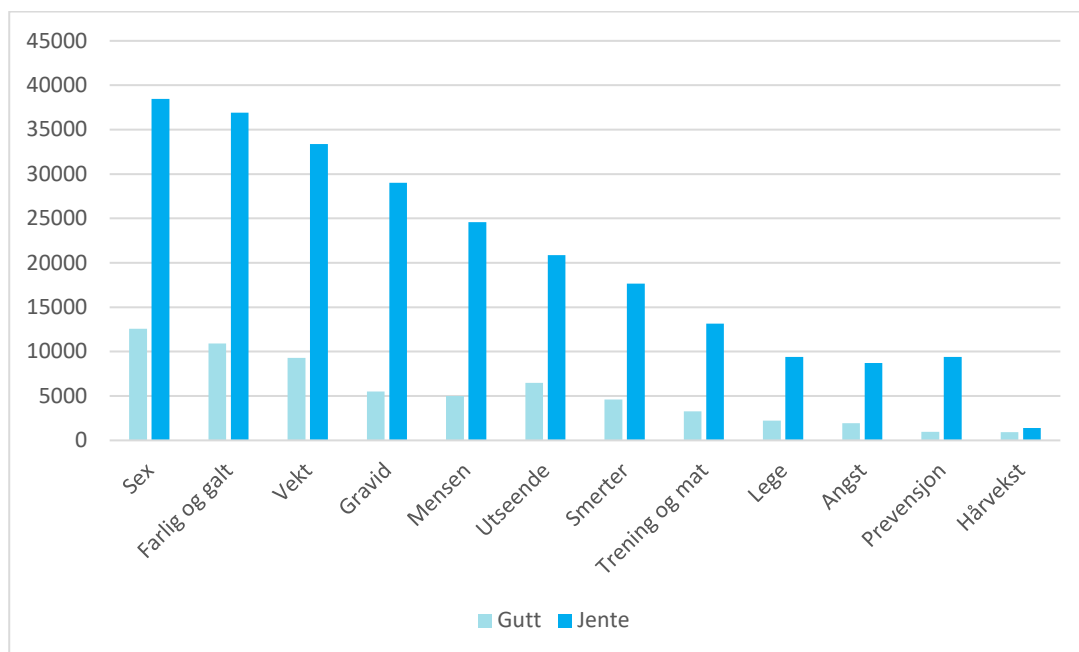
Identifisering av temaer, 'Kropp, helse og identitet'

For kategorien 'Kropp, helse og identitet' identifiserte text mining analysen 12 temaer. Disse var: 1) sex, 2) farlig og galt, 3) vekt, 4) gravid, 5) mensen, 6) utseende, 7) smerter, 8) trening og mat, 9) lege, 10) angst, 11) prevensjon og 12) hårvekst. Tabell 6.2 viser antall spørsmål gutter, jenter eller annet fordelt på de 11 temaene. I Figur 6.2 er dette fremstilt i graf-form.

Tabell 6.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Kropp, helse og identitet', fordelt på kjønn.

		KJØNN			
		GUTT	JENTE	ANNET	TOTALT
IDENTIFISERTE TEMA	Sex	12 590	38 460	471	51 521
	Farlig og galt	10 903	36 904	434	48 241
	Vekt	9 282	33 366	318	42 966
	Gravid	5 506	29 019	253	34 778
	Mensen	4 997	24 593	203	29 793
	Utseende	6 466	20 884	314	27 664
	Smerter	4 604	17 649	194	22 447
	Trening og mat	3 287	13 142	88	16 517
	Lege	2 239	9 390	112	11 741
	Angst	1 933	8 730	122	10 785
	Prevensjon	969	9 404	38	10 411
	Hårvekst	921	1 415	32	2 368

Datamaterialet viser klart få spørsmål i tidsrommet 2010 til 2016. Her er det helt klart et brudd i tidsserien.

Figur 6.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på kjønn.

Tabell 6.3: Antall spørsmål innen hvert tema, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Sex	1 681	2 040	2 303	1 993	1 482	937	676	1 345
	Farlig og galt	1 249	1 777	1 986	1 781	1 321	856	654	1 198
	Vekt	1 162	1 498	1 771	1 474	1 145	702	494	943
	Gravid	526	736	945	893	741	509	368	751
	Mensen	603	785	912	869	581	411	260	539
	Utseende	828	1 011	1 217	1 005	757	517	400	678
	Smerter	548	764	853	767	565	355	258	466
	Trening og mat	444	541	624	560	448	236	144	276
	Lege	243	310	368	318	268	230	174	318
	Angst	118	193	284	339	281	218	189	305
	Prevensjon	117	121	158	163	160	93	49	100
	Hårvekst	189	213	204	130	82	26	20	34

Både gutter og jenter er representert i alle temaene. Men det er flest jenter som stiller spørsmål innen kategorien (tabell 6.3 og 6.5), noe som samsvarer med at det totalt er flere jenter som sender inn spørsmål til ung.no. Ser vi på andel spørsmål fordelt på alder og kjønn (tabell 6.4 og 6.6), ser vi at det innen hvert emne er det variasjon i andel spørsmål etter alder. Guttene, og de yngste spesielt, spør mer om sex og vekt. Jenter spør også mye om sex, men er også opptatt av graviditet og vekt. De yngste jentene spør mer om mensene enn de eldre. Både gutter og jenter spør mye om "farlig og galt", men kvalitative analyser trengs for å få en bedre forståelse av hva begrepet skjuler. Gutter og jenter er, relativt sett, omtrent like opptatt av utseende.

Tabell 6.4: Andel spørsmål innen hvert tema, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Sex	21,8	20,4	19,8	19,4	18,9	18,4	18,3	19,3
	Farlig og galt	16,2	17,8	17,1	17,3	16,9	16,8	17,7	17,2
	Vekt	15,1	15,0	15,2	14,3	14,6	13,8	13,4	13,6
	Gravid	6,8	7,4	8,1	8,7	9,5	10,0	10,0	10,8
	Mensen	7,8	7,9	7,8	8,4	7,4	8,1	7,1	7,8
	Utseende	10,7	10,1	10,5	9,8	9,7	10,2	10,9	9,8
	Smerter	7,1	7,6	7,3	7,5	7,2	7,0	7,0	6,7
	Trening og mat	5,8	5,4	5,4	5,4	5,7	4,6	3,9	4,0
	Lege	3,2	3,1	3,2	3,1	3,4	4,5	4,7	4,6
	Angst	1,5	1,9	2,4	3,3	3,6	4,3	5,1	4,4
	Prevensjon	1,5	1,2	1,4	1,6	2,0	1,8	1,3	1,4
	Hårvekst	2,5	2,1	1,8	1,3	1,0	0,5	0,5	0,5
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	

Tabell 6.5: Antall spørsmål innen hvert tema, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Sex	6 272	6 494	7 346	5 929	4 177	2 694	2 011	3 181
	Farlig og galt	6 134	6 581	7 199	5 560	4 003	2 492	1 804	2 824
	Vekt	5 950	5 912	6 180	4 968	3 581	2 271	1 606	2 587
	Gravid	4 374	4 438	5 351	4 510	3 323	2 241	1 647	2 860
	Mensen	4 703	4 098	4 475	3 511	2 588	1 669	1 206	2 058
	Utseende	3 631	3 726	3 997	3 078	2 218	1 393	1 085	1 592
	Smerter	3 021	3 188	3 388	2 683	1 911	1 157	831	1 324
	Trening og mat	2 658	2 660	2 629	1 920	1 276	716	461	705
	Lege	1 428	1 495	1 733	1 372	1 030	705	545	1 012
	Angst	1 105	1 529	1 700	1 347	1 121	691	479	725
	Prevensjon	746	975	1 578	1 776	1 470	954	716	1 115
	Hårvekst	444	285	265	179	82	42	42	49

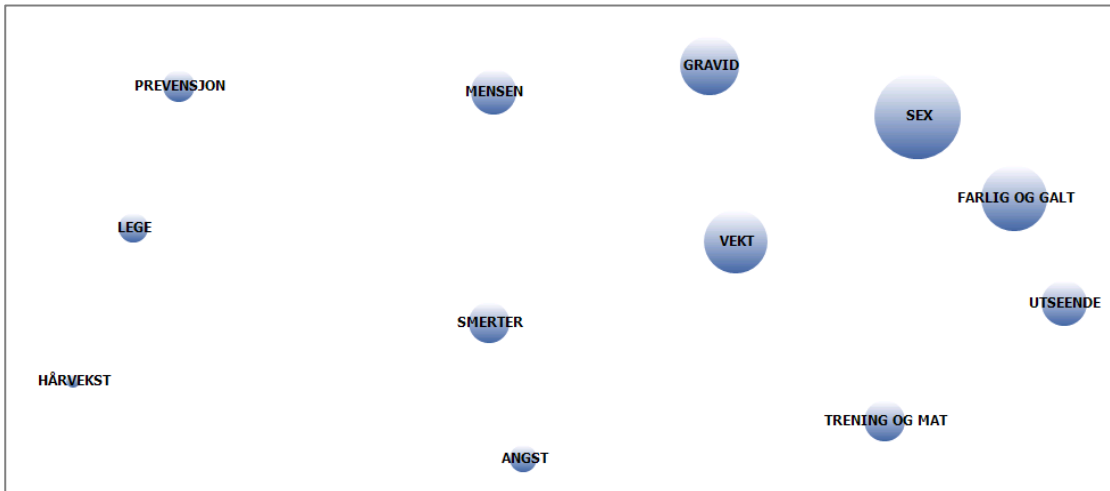
Tabell 6.6: Andel spørsmål innen hvert tema, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Sex	15,5	15,7	16,0	16,1	15,6	15,8	16,2	15,9
	Farlig og galt	15,2	15,9	15,7	15,1	14,9	14,6	14,5	14,1
	Vekt	14,7	14,3	13,5	13,5	13,4	13,3	12,9	12,9
	Gravid	10,8	10,7	11,7	12,2	12,4	13,2	13,2	14,3
	Mensen	11,6	9,9	9,8	9,5	9,7	9,8	9,7	10,3
	Utseende	9,0	9,0	8,7	8,4	8,3	8,2	8,7	7,9
	Smerter	7,5	7,7	7,4	7,3	7,1	6,8	6,7	6,6
	Trening og mat	6,6	6,4	5,7	5,2	4,8	4,2	3,7	3,5
	Lege	3,5	3,6	3,8	3,7	3,8	4,1	4,4	5,1
	Angst	2,7	3,7	3,7	3,7	4,2	4,1	3,9	3,6
	Prevensjon	1,8	2,4	3,4	4,8	5,5	5,6	5,8	5,6
	Hårvekst	1,1	0,7	0,6	0,5	0,3	0,2	0,3	0,2
	Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Antallet spørsmål stilt innenfor et tema varierer fra år til år. For graf over antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Kropp, helse og identitet', se Appendix A figur A.3. I appendix finnes også graf for antall spørsmål i hvert tema fordelt på måned, se Appendix B figur B.3.

Relasjon mellom temaer, 'Kropp, helse og identitet'

Det ble gjennomført analyser for å måle relasjoner mellom de 12 temaene innad i kategorien 'Kropp, helse og identitet'. Figur 6.5 illustrerer relasjonen mellom de identifiserte temaene. I illustrasjonen er de identifiserte temaene illustrert som sirkler. Størrelsen på hver sirkelene reflekterer antall spørsmål tilknyttet til et tema (spørsmålsfrekvens). Distansen mellom sirklene reflekterer hvor nært relatert temaene er (samtidig forekomst av tema). Jo nærrere to sirkler er, jo større relasjon.

Figur 6.5: Illustrasjon av relasjonen mellom temaer i kategorien 'Kropp, helse og identitet'.

Vi ser fra figuren at de to temaene 'sex' og 'farlig og galt' har en viss relasjon, det samme gjelder temaene 'utseende' og 'farlig og galt', men her er relasjonen enda litt svakere. Mellom de andre temaene er det svakere bånd.

Tabell 6.7 viser en numerisk fremstilling av samtidige forekomsten mellom to temaer. Tallet i kryssningen mellom to temaer viser i hvor mange spørsmål de to temaene nevnes sammen.

Tabell 6.7: Samtidig forekomst av temaer i kategorien 'Kropp, helse og identitet'.

	Angst	Farlig og galt	Gravid	Hårvekst	Lege	Mensen	Prevensjon	Sex	Smerter	Trening og mat	Utseende	Vekt
Angst	10907	7030	3523	187	1926	3061	776	6005	3449	2373	4413	6001
Farlig og galt	7030	50854	19359	1227	7761	15806	4899	28869	14012	9088	17428	24282
Gravid	3523	19359	36842	603	6570	16652	6782	24299	8858	5682	10737	17659
Hårvekst	187	1227	603	2446	223	1002	102	1502	488	223	744	1080
Lege	1926	7761	6570	223	11988	3866	1415	8257	3528	1883	4650	6503
Mensen	3061	15806	16652	1002	3866	30754	5300	17653	7186	5111	8296	14360
Prevensjon	776	4899	6782	102	1415	5300	10809	6537	2068	1480	2495	5116
Sex	6005	28869	24299	1502	8257	17653	6537	55041	13513	7403	16844	23994
Smerter	3449	14012	8858	488	3528	7186	2068	13513	23012	4851	8263	11591
Trening og mat	2373	9088	5682	223	1883	5111	1480	7403	4851	17286	5125	11277
Utseende	4413	17428	10737	744	4650	8296	2495	16844	8263	5125	28480	14521
Vekt	6001	24282	17659	1080	6503	14360	5116	23994	11591	11277	14521	44947

Samtidig forekomst over 20000
  Samtidig forekomst 10000-20000
  Spørsmål i

6.3 Kropp, helse og identitet: Resultater fra innholdsanalyse

I innholdsanalysen av spørsmål innen kategorien 'Kropp, helse og identitet' var følgende fem temaer mest fremtredende:

1. Psykisk helse (15 av 100)
2. Vekt (15 av 100)
3. Kjønnsspesifikke spørsmål (gutter 12 av 100, jenter 14 av 100)
4. Sex (14 av 100)
5. Prevensjon (11 av 100)

Temaene identifisert i innholdsanalysen stemmer godt overens med temaene identifisert i text mining analysen. De fem temaene blir beskrevet nærmere i de neste avsnittene. I tillegg blir barn og unges spørsmål rundt fysiske smerter, kosthold og trening presentert som andre relevante tema.

Psykisk helse

Blant spørsmål i kategorien 'Kropp, helse og identitet' handlet 15 av 100 analyserte spørsmål om psykisk helse. Omtrent like mange gutter og jenter har stilt spørsmål om psykisk helse (8 gutter, 7 jenter), og de fleste spørsmålene stilles av ungdom i aldersgruppen 17–20 år (11 av 15). Psykisk helse var også et fremtredende tema i text mining analysen.

Særlig nevnte psykiske plager er angst, depresjon, tvangstanker og selvmordstanker. Andre nevner kun at de "sliter" psykisk eller mentalt, uten å gi ytterligere detaljer rundt hva de sliter med. Spørsmålet under er et eksempel på hva slags spørsmål ungdom sender inn til ung.no om psykisk helse og psykiske plager.

"Hei! Jeg har det bra i klassen, har alltid noen å henge med på fritiden, gjør det greit på skolen, og familien min er støttende og kjempesnill. Likevel har jeg noen ganger lyst til å dø. Jeg er ikke redd for at jeg kommer til å drepe meg selv, men jeg blir litt redd når jeg noen gang tenker at hvis jeg fikk en beskjed om at jeg kom til å dø så hadde jeg ikke blitt lei meg. Disse tankene begynte for ca. 1-2 måneder siden, og minner meg om da jeg var 13-14 og hadde angst og depresjon. Jeg skjønner bare ikke hvorfor det skjer, fordi jeg ble kvitt det når jeg var 15-16, og har det jo bedre enn mange andre [...]. Vil helst ikke snakke med andre venner eller familie om dette. Noen tips?"

Jente 17 år

Ungdom stiller spørsmål om psykisk helse både på vegne av seg selv og på vegne av andre. Spørsmålet nedenfor viser et eksempel på å spørre på vegne av andre, hvor en gutt er bekymret for kjærestens psykiske tilstand og mulige konsekvenser om hun ikke får hjelp.

"Hei! Jeg har en kjæreste (J17) som sliter psykisk.. Jeg er så mye med hun som jeg kan, og støtter henne så godt som overhode mulig! Vi har det mye gøy og ler ilag, men plutselig snur hun seg vekk og blir sur uten at jeg skjønner hva som er galt. Hun nekter å snakke om det, men det har vanligvis gått over etter en stund. Men nå i det siste har hun hatt sterke selvmordstanker og har gjort selvskadning hver gang vi har vært ute å drukket.. Jeg prøver så godt eg kan å få henne til å søke hjelp, men hun nekter.. Jeg får ikkje lov til å fortelle det til noen, og jeg er redd for at det skal bli verre om jeg gjør det! Men samtidig kunne jeg aldri ha levd med meg selv om hun faktisk tar selvmord, og jeg ikke har sagt ifra til noen! Hva kan eg gjøre med det her? Eg elsker henne sånn og vet ikke hvordan jeg kan hjelpe henne :(".

Gutt 20 år

Innholdsanalysen finner ingen klar sammenheng mellom spørsmål rundt psykisk helse og andre temaer. Psykisk helse nevnes med andre ord ofte alene uten en tydelig tilknytning til andre temaer. Man kan imidlertid se en liten forekomst av spørsmål rundt psykiske plager i tilknytning til vekt, kosthold og trening.

Vekt

Vekt var et fremtredende tema både i text mining analysen og i innholdsanalysen. Av de 100 spørsmålene innholdsanalysen tok for seg i kategorien 'Kropp, helse og identitet' handlet 15 spørsmål om kroppsvekt. Det er i all hovedsak jenter som stiller spørsmål rundt vekt (2 gutter og 13 jenter), oftest fra den yngre aldersgruppen 13-16 år (10 av 15). Ungdom stiller generelle spørsmål om vekt og hva som er "normalt", uttrykker usikkerhet rundt egen vekt, og spør om vektreduksjon og vektøkning. Spørsmålet under er et typisk eksempel på hvordan ungdom søker svar på om de er normale og hvordan å endre sin vekt.

"Hei! Jeg sliter veldig med selvtilliten min fordi jeg er "lubben", altså jeg har valker på magen. Jeg veier ca 65 kg og er 1.58 cm høy. Spørsmålet mitt er hvordan jeg kan trene for å få tynn mage, og hvordan jeg skal få motivasjon til å trene hver dag. Jeg trenger også motivasjon til å unngå å spise godteri/usunn mat og brus i ukedagene. Jeg sliter VELDIG med å få motivasjon til å trene og spise sunt, men hvis jeg klarer å bli tynn kommer jeg til å få bedre selvtillit, jeg trenger virkelig hjelp! Takk for svar på forhånd!"

Jente 15 år

Flere stiller spørsmål rundt vekt i sammenheng med trening og kosthold. I tillegg er det flere som forteller om eller lurer på om de har spiseforstyrrelser. I de undersøkte spørsmålene var det kun jenter som stilte spørsmål rundt spiseforstyrrelse, like mange fra hver aldersgruppe. Spørsmålet under er et eksempel hvor en jente lurer på om hun kan ha spiseforstyrrelser.

"Jeg lurer på om det jeg har betegnes som en spiseforstyrrelse. Jeg tenker mye på mat, og spiser mindre enn jeg gjorde før. Jeg prøver å holde meg under 800 kalorier daglig for å gå ned i vekt. Jeg vet at vektreduksjon er en stor del av en spiseforstyrrelse, men jeg har ikke gått så mye ned i vekt. Jeg veier ca 45 kilo og er 169cm høy. Det er dager jeg går over 800 kalorier fordi jeg f.eks spiser med familien eller med venner. Jeg er veldig redd for at de finner det ut, så jeg spiser normalt når jeg er med de. Jeg har også begynt å kaste opp fordi det føles "feil" å ha mat i magen, og jeg føler meg tung. Jeg vet at de fleste med spiseforstyrrelse trener mye, noe jeg ikke gjør. Er dette egentlig en spiseforstyrrelse, siden jeg ikke går så mye ned i vekt og ikke trener? [...]"

Jente 17 år

Kjønnsesifikke spørsmål

Ikke overraskende stiller ungdom flere kjønnsesifikke spørsmål knyttet til puberteten og kjønn. Selv om gutter og jenter i teorien kan stille spørsmål knyttet til både sitt eget og det motsatte kjønn, viser innholdsanalysen at de nesten utelukkende kun stiller spørsmål rundt eget kjønn. Til sammen 12 spørsmål stilles rundt gutters kjønn og puberteten, 14 spørsmål relatert til jenters kjønn og puberteten.

Gutter stiller spørsmål som omhandler penis og testikler, sæd og utløsning. Flere av disse spørsmålene er knyttet til sex, samt fysiske smerter i kjønnsorgan. Det er flest gutter i den yngre aldersgruppen som stiller spørsmål med slik tematikk (8 av 12). Nedenfor er to eksempler på et kjønnsesifikt relatert til gutter.

"Hei jeg datt på sykkel og slo ballene mine i sykkelen tidligere i dag, nå er det kveld og inni venstre balle er det en klump som gjør vondt, det er altså hovent, når jeg hoster kjenner jeg smerte ovenfor pungen (rundt magesekken) hva kan evt dette være? er jeg steril?"

Gutt 15 år

Jenter stiller spørsmål rundt menstruasjon, utflod og bryster. Det er ingen store forskjeller mellom aldersgruppene, både yngre og eldre jenter stiller spørsmål om disse temaene. Spørsmålet nedenfor er et typisk eksempel på et kjønnsesifikt spørsmål relatert til jenter.

"Hei jeg er en jente på 13. Jeg har hatt brun utflod det siste døgnet og jeg har vært kvalm og har hatt vondt i magen i hele dag. Jeg har fått hår der nede, og puppene min har begynt å vokse. Kan det hende at jeg får mensstraks på grunn av den brune utfloden? Håper på svar snart. Takk?"

Jente 13 år

Jenterelaterte spørsmål er oftest knyttet til prevensjonsmidler, og i noen grad til fysiske smerter. Nedenfor er et eksempel hvor en jente stiller spørsmål om prevensjon og graviditet.

"Hei:) Er det større sjanse for å bli gravid hvis kondomen sprekker, enn hvis man ikke hadde brukt konsom i det hele tatt? Jeg og kjæresten hadde sex og kondomen sprakk, jeg har ikke fått tatt angrepille og det er forseint nå...:(jeg er veldig redd for å være gravid nå, håper på svar fort!:)"

Jente 16 år

Jenter stiller flere spørsmål om graviditet enn det gutter gjør, til tross for at dette angår begge kjønn.

Sex

Til sammen 14 av 100 spørsmål som ble gjennomgått i innholdsanalysen av kategori 'Kropp, helse og identitet' omhandlet sex. Dette inkluderer bl.a. ulike former for sex med en partner, onani og orgasme. Sex var også et sentralt tema i resultatene fra text mining analysen. Flere gutter enn jenter har sendt inn spørsmål til ung.no ang. sex (10 gutter, 4 jenter). Det er ingen store forskjeller mellom aldersgruppene.

Spørsmål ungdom stiller rundt sex har svært ulik tematikk. Blant annet lurer de på hvordan å ha sex og hvordan det føles (ofte aldersgruppen 13-16 år), og de stiller spørsmål om seksuell eksperimentering med en partner. Nesten halvparten av spørsmålene (6 av 14) omhandler onani. Mange uttrykker her bekymret for om dette er farlig eller om man gjør noe galt ved å onanere. De to spørsmålene under, et stilt av en gutt og et av en jente, eksemplifiserer to former for uro ungdom uttrykker rundt onani.

" Hei, det gått to år siden jeg sluttet å runke. Etter at jeg leste om noen undersøkelser om at onanering kan risikere prostatakreft, men jeg har ikke onanert på to år, er det farlig for meg da?"

Gutt 17 år

" Hei! Er det galt å onanere når man er kristen? Står liksom ikke noe i bibelen."

Jente 15 år

Innholdsanalysen viser ingen tydelige kjønnsforskjeller i hva jenter og gutter spør om når det gjelder sex. Spørsmål rundt sex stilles av enkelte i sammenheng med spørsmål rundt penis. Noen, både gutter og jenter, uttrykker også smerte i forbindelse med sex.

Prevensjon

Totalt 11 av 100 analyserte spørsmål i kategorien 'Kropp, helse og identitet' omhandler prevensjon. Prevensjon var også et sentralt tema i text miningen. Det er i innholdsanalysen i all hovedsak jenter som stilte disse spørsmål rundt prevensjon (2 gutter, 9 jenter), med liten forskjell mellom aldersgruppene. Ingen gutter i alderen 13-16 år stilte spørsmål ang. prevensjon.

P-piller var det mest nevnte prevensjonsmiddelet, foran kondom. P-stav og spiral ble også nevnt. Ungdom stilte spørsmål og ønsker råd rund valg av og bruken av prevensjonsmidler. Spørsmålet under er et eksempel, og er stilt av en jente som ønsker veiledning ang. p-stav.

"Hei Jeg er en jente på 16 år og har sex ofte med kjæresten min! Jeg lurer på, jeg har hatt en tanke om å sette inn en p-stav, men jeg er usikker på hvor trygg den den? 1. Hvor trygg er den? 2. Kan jeg få sæd i meg om jeg har p-stav? Jeg blir vell ikke gravid? 3. Hvor lenge kan den p-staven være i armen før jeg må bytte den ut?"

Jente 16 år

Naturlig nok var flere av spørsmålene rundt prevensjonsmidler knyttet til menstruasjon og graviditet. Uregelmessigheter i menstruasjon og syklus ved bruk av enkelte prevensjonsmidler var et hyppig tema, sammen med spørsmål om mulig graviditet. Spørsmålet nedenfor er et eksempel på dette.

"Hei jeg er en jente på 20 år. Jeg bruker P-pillene almina28 og har brukt P-piller i i snart 5 år. De siste 2 årene har jeg vært sexuel aktiv uten og bruke noen annen beskyttelse en pillene. På brette er det 3 uker med rosa piller eg en uke med hvite. Jeg er nå på den nest siste hvite pillen altaå lørdag. Jeg bruker å få menses mellom tir/torsdag men denne gangen har jeg ikke fått den enda. Begynner og bli beskymret siden jeg enda ikke har fått menses. Kan jeg være gravid ? Hva kan årsaken være til at jeg enda ikke har fått menses ? Burde jeg ta en graviditets test ? Kan jeg bli gravid når keg har tatt pillen hver dag og at han ikke har kommet inni meg ?"

Jente 20 år

Fysiske smerter, kosthold og trening, seksuell legning og kjønnsidentitet

I tillegg til de fem mest fremtredende temaene innen kategorien 'Kropp, helse og identitet' er det spesielt to andre tematikker det kan være verdt å nevne. Dette er fysisk smerte, og kosthold og trening. Disse temaene viste seg sentrale i innholdsanalysen, og henger også tett sammen med flere fem beskrevde temaene. I tillegg er det relevant å drøfte seksuell legning og kjønnsidentitet.

Fysiske smerter. Fysiske smerter blir nevnt i 11 av 100 spørsmål stilt av barn og unge på ung.no. Det er noe høyere antall unge i alderen 13-16 år som har stilt disse spørsmålene (7 av 11), og så godt som ingen klare forskjeller mellom kjønnene (6 gutter, 5 jenter). Ungdom spør om smerter tilknyttet en variasjon av kroppsdelene og kroppsfunksjoner. Innholdsanalysen viser at rapportering av smerte ofte stilles rundt penis og testikler, bryster, og i tilknytning til sex. De fleste smertene det rapporteres om ser ut til å være av en normal karakter. Mange lurer på om de bør kontakte lege. Flere av temaene identifisert i text miningen kan knyttes til temaet 'fysiske smerter' i innholdsanalysen.

Kosthold og trening. Kosthold og trening samsvarer i stor grad med text mining temaet 'trening og mat'. I alt handler 10 av 100 spørsmål i innholdsanalysen om kosthold, og 8 av 100 om trening. Enkelte handler om både kosthold og trening. Innholdsanalysen viser ingen forskjell mellom kjønnene, og at noe flere ungdommer i aldersgruppen 13-6 år stiller spørsmål rundt kosthold og trening (til sammen 13 av 18). Ungdom lurer på hvordan å spise sunnere, stiller spørsmål ang. treningsformer, og hvordan å få motivasjon til å gjennomgå livsstilsendringer. I all hovedsak blir spørsmål rundt kosthold og trening nevnt i sammenheng med hverandre, og i sammenheng med kroppsvekt. Flere ønsker å gå opp eller ned i vekt, og stiller spørsmål rundt kosthold og trening ifm. dette.

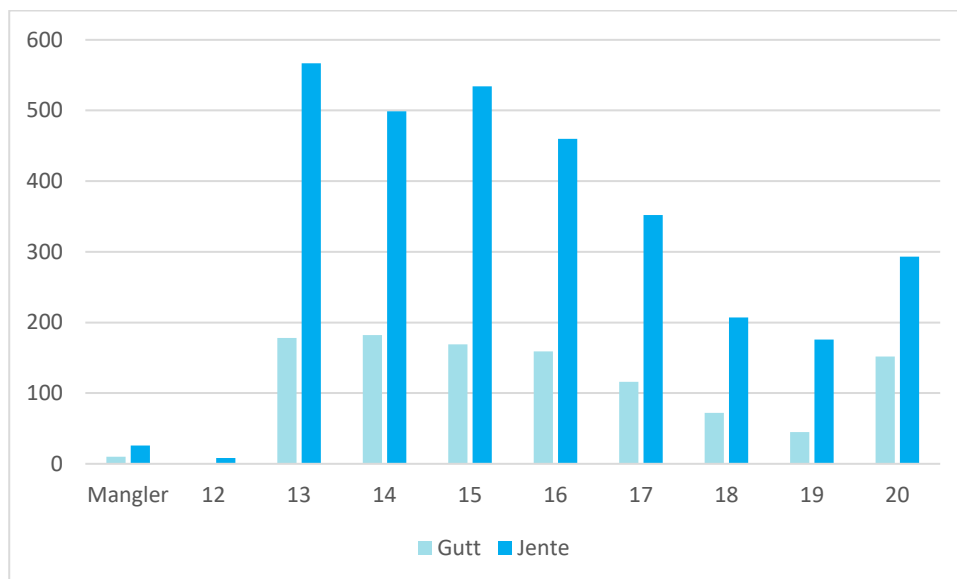
Seksuell legning og kjønnsidentitet. Det er i de spørsmålene analysert i innholdsanalysen kun 4 spørsmål som omhandler seksuell legning. Ingen av de 100 spørsmålene omhandler kjønnsidentitet. En mulig grunn

for dette er at kjønnsregistrering "Annet" er tatt bort i innholdsanalysen. Det kan tenkes at flere spørsmål, særlig rund kjønnsidentitet, hadde vært å finne her. Dette må det eventuelt ytterligere analyser til for å få svar på. Imidlertid fanges seksuell legning eller kjønnsidentitet heller ikke opp i text mining analysen der alle spørsmål er med. Grunnen for dette er uklar og igjen må det videre undersøkelser til får å finne grunnen for dette.

7 Kategori 4: Vold og overgrep

7.1 Vold og overgrep: Deskriptiv analyse

Kategorien 'Vold og overgrep' besto av 4402 spørsmål. Gjennomgående 70-75% av spørsmålene var stilt av jenter (tabell 7.1). Yngre jenter stilte flere spørsmål enn eldre (figur 7.1). Antallet spørsmålet fra gutter var jevnere fordelt mellom aldersgruppene.

Figur 7.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Tabell 7.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	2007	-	-	-	-	-	-	18	100	18	100
	2008	5	3,7	31	22,8	-	-	100	73,5	136	100
	2009	42	21,8	150	77,7	-	-	1	0,5	193	100
	2010	22	20,8	84	79,2	-	-	-	-	106	100
	2011	57	35,0	106	65,0	-	-	-	-	163	100
	2012	66	30,8	148	69,2	-	-	-	-	214	100
	2013	115	27,1	310	72,9	-	-	-	-	425	100
	2014	162	30,8	364	69,2	-	-	-	-	526	100
	2015	133	27,8	340	71,0	6	1,3	-	-	479	100
	2016	123	22,0	421	75,4	14	2,5	-	-	558	100
	2017	196	23,4	616	73,4	27	3,2	-	-	839	100
	2018	163	21,9	552	74,1	29	3,9	1	0,1	745	100
TOTALT		1 084	24,6	3 122	70,9	76	1,7	120	2,7	4 402	100

7.2 Vold og overgrep: Resultater fra text mining

SKOLE ALKOHOL OG FEST
VOLD I SKOLE **VOLD** POLITIET
SEKSUELT OVERGREP / VOLDTEKT
FORELDRE **KJÆRESTE**
VOLD I FAMILIERELASJONER

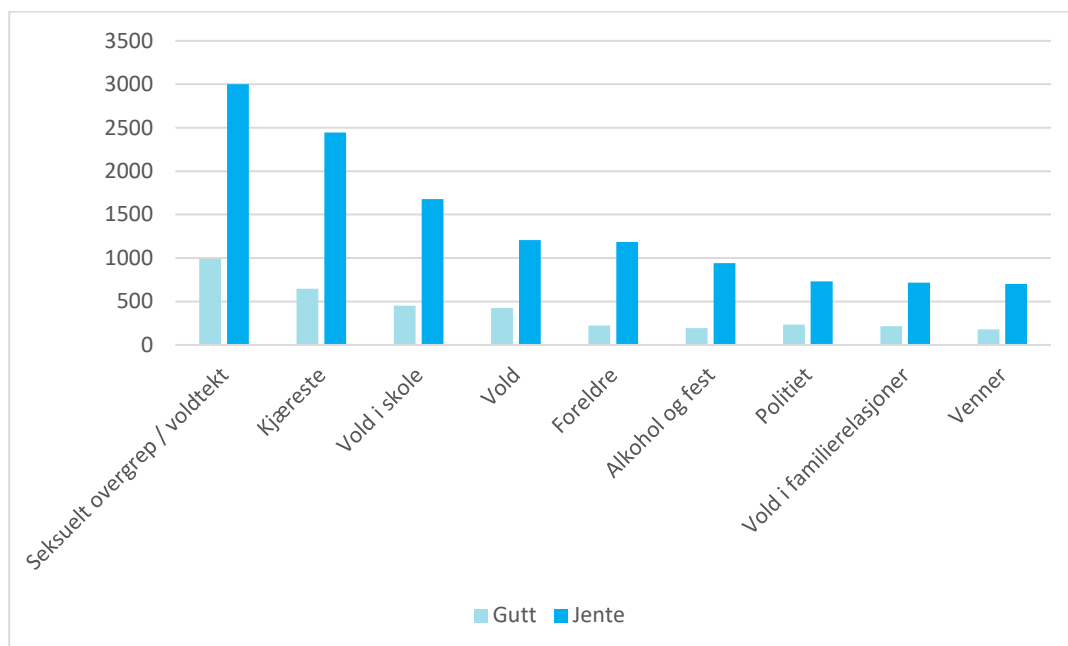
Text mining av "vold og overgrep" har analysert 4282 cases (se tabell 2.6), 4986 avsnitt, 32 633 setninger, og 566 192 ord. I de neste avsnittene blir de identifiserte temaene og relasjonen mellom dem nærmere beskrevet.

Identifisering av temaer, 'Vold og overgrep'

For kategorien 'Vold og overgrep' identifiserte text mining analysen 9 temaer. Disse var: 1) seksuelt overgrep/voldtekt, 2) kjæreste, 3) vold i skole, 4) vold, 5) foreldre, 6) alkohol og fest, 7) politiet, 8) vold i familierelasjoner og 9) venner. Tabell 7.2 viser antall spørsmål gutter, jenter eller annet fordelt på de 11 temaene. I Figur 7.2 er dette fremstilt i graf-form.

Tabell 7.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Vold og overgrep', fordelt på kjønn.

		KJØNN			
		GUTT	JENTE	ANNET	TOTALT
IDENTIFISERTE TEMA	Seksuelt overgrep / voldtekt	989	3 001	67	4 057
	Kjæreste	648	2 444	45	3 137
	Vold i skole	451	1 678	27	2 156
	Vold	427	1 206	24	1 657
	Foreldre	225	1 186	19	1 430
	Alkohol og fest	192	942	9	1 143
	Politiet	236	733	9	978
	Vold i familierelasjoner	215	717	11	943
	Venner	179	704	10	893

Figur 7.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på kjønn.

Det er flest jenter som stiller spørsmål også innen denne kategorien (tabell 7.3 og 7.5). Ser vi på andel spørsmål fordelt på alder og kjønn (tabell 7.4 og 7.6), ser vi at mer enn 25% av spørsmålene i kategorien omhandler seksuelt overgrep/ voldtekt, noe mer for guttene.

Tabell 7.3: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Seksuelt overgrep / voldtekt	151	161	150	149	113	69	44	142
	Kjæreste	81	95	99	104	88	52	32	93
	Vold i skole	59	71	70	65	61	39	23	60
	Vold	68	70	58	71	44	31	15	67
	Foreldre	42	37	41	30	27	9	9	28
	Alkohol og fest	18	19	26	31	26	28	13	30
	Politiet	16	31	37	30	30	25	13	52
	Vold i familierelasjoner	38	32	31	43	23	17	6	24
	Venner	20	31	23	29	29	10	2	35

Tabell 7.4: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Seksuelt overgrep / voldtekt	30,6	29,4	28,0	27,0	25,6	24,6	28,0	26,7
	Kjæreste	16,4	17,4	18,5	18,8	20,0	18,6	20,4	17,5
	Vold i skole	12,0	13,0	13,1	11,8	13,8	13,9	14,6	11,3
	Vold	13,8	12,8	10,8	12,9	10,0	11,1	9,6	12,6
	Foreldre	8,5	6,8	7,7	5,4	6,1	3,2	5,7	5,3
	Alkohol og fest	3,7	3,5	4,9	5,6	5,9	10,0	8,3	5,6
	Politiet	3,2	5,7	6,9	5,4	6,8	8,9	8,3	9,8
	Vold i familierelasjoner	7,7	5,9	5,8	7,8	5,2	6,1	3,8	4,5
	Venner	4,1	5,7	4,3	5,3	6,6	3,6	1,3	6,6
	Totlat	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 7.5: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Seksuelt overgrep / voldtekt	521	480	505	452	346	205	170	288
	Kjæreste	393	400	415	370	297	170	146	231
	Vold i skole	271	293	290	242	197	123	103	147
	Vold	207	188	190	176	140	97	82	111
	Foreldre	258	226	207	164	141	62	50	64
	Alkohol og fest	113	135	155	165	130	79	65	92
	Politiet	60	91	131	114	101	66	63	102
	Vold i familierelasjoner	129	126	108	101	81	49	41	74
	Venner	99	118	126	114	89	48	46	58

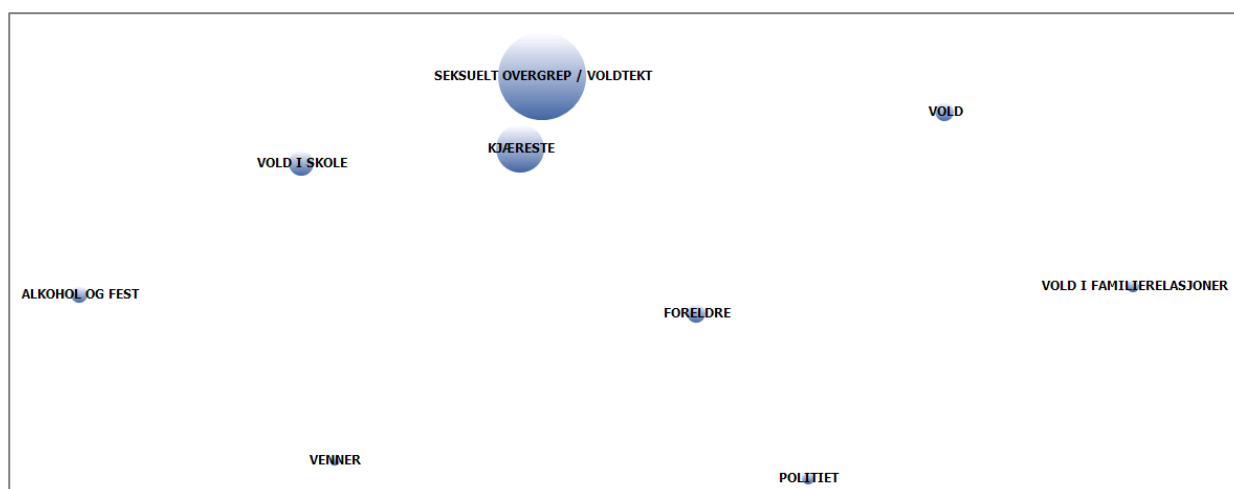
Tabell 7.6: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Seksuelt overgrep / voldtekt	25,4	23,3	23,7	23,8	22,7	22,8	22,2	24,7
	Kjæreste	19,2	19,4	19,5	19,5	19,5	18,9	19,1	19,8
	Vold i skole	13,2	14,2	13,6	12,8	12,9	13,7	13,4	12,6
	Vold	10,1	9,1	8,9	9,3	9,2	10,8	10,7	9,5
	Foreldre	12,6	11,0	9,7	8,6	9,3	6,9	6,5	5,5
	Alkohol og fest	5,5	6,6	7,3	8,7	8,5	8,8	8,5	7,9
	Politiet	2,9	4,4	6,2	6,0	6,6	7,3	8,2	8,7
	Vold i familierelasjoner	6,3	6,1	5,1	5,3	5,3	5,5	5,4	6,3
	Venner	4,8	5,7	5,9	6,0	5,8	5,3	6,0	5,0
	Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Antallet spørsmål stilt innenfor et tema varierer fra år til år. For graf over antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Vold og overgrep', se Appendix A figur A.4. I appendix finnes også graf for antall spørsmål i hvert tema fordelt på måned, se Appendix B figur B.4.

Relasjon mellom temaer, 'Vold og overgrep'

Det ble gjennomført analyser for å måle relasjoner mellom de 9 temaene innad i kategorien 'Vold og overgrep'. Figur 7.5 illustrerer relasjonen mellom de identifiserte temaene. I illustrasjonen er de identifiserte temaene illustrert som sirkler. Størrelsen på hver sirkelene reflekterer antall spørsmål tilknyttet til et tema (spørsmålsfrekvens). Distansen mellom sirklene reflekterer hvor nært relatert temaene er (samtidig forekomst av tema). Jo nærrere to sirkler er, jo større relasjon.

Figur 7.5: Illustrasjon av relasjonen mellom temaer i kategorien 'Vold og overgrep'.

Vi ser fra figuren at temaene 'seksuelt overgrep / voldtekt' var nært relatert til temaet 'kjæreste'. For de andre temaene er det svakere relasjoner.

Tabell 7.7 viser den samtidige forekomsten mellom to temaer numerisk fremstilt. Tallet i kryssningen mellom to temaer viser i hvor mange spørsmål de to temaene nevnes sammen.

Tabell 7.7: Samtidig forekomst av temaer i kategorien 'Vold og overgrep'.

	Alkohol og fest	Foreldre	Kjæreste	Politiet	Seksuelt overgrep / voldtekt	Venner	Vold	Vold i familierelasjoner	Vold i skole
Alkohol og fest	1154	468	1068	354	1153	359	419	276	830
Foreldre	468	1459	1286	373	1439	439	668	463	931
Kjæreste	1068	1286	3287	851	3272	816	1327	812	2051
Politiet	354	373	851	998	990	296	463	267	603
Seksuelt overgrep / voldtekt	1153	1439	3272	990	4411	902	1620	942	2201
Venner	359	439	816	296	902	909	398	272	604
Vold	419	668	1327	463	1620	398	1701	567	954
Vold i familierelasjoner	276	463	812	267	942	272	567	964	601
Vold i skole	830	931	2051	603	2201	604	954	601	2209

Samtidig forekomst over 2000
  Samtidig forekomst 1000-2000
  Spørsmål i tema

7.3 Vold og overgrep: Resultater fra innholdsanalyse

Funnene i innholdsanalysen av spørsmål innen kategorien 'Vold og overgrep' samsvarte i stor grad med resultatene fra text miningen. De mest fremtredende temaene i innholdsanalysen var spørsmål knyttet til følgende:

1. Overgrep og voldtekt (53 av 100)
2. Anmeldelse og rettigheter (42 av 100)
3. Vold (39 av 100)
4. Psykiske plager (19 av 100)

De fire temaene dekker i stor grad de aller fleste spørsmålene stilt av ungdom i kategorien 'Vold og overgrep'. Temaene blir beskrevet i de neste avsnittene.

Overgrep og voldtekt

Over halvparten av de analyserte spørsmålene innen kategorien 'Vold og overgrep' handlet om overgrep og voldtekt (53 av 100). Dette var også det mest representerte temaet i text mining analysen. De fleste spørsmålene er stilt av jenter i begge aldersgruppene, men også gutter stiller spørsmål innen tematikken (22 gutter, 31 jenter). Det er liten forskjell mellom aldersgruppene, altså stiller både yngre ungdom 13-16 år og eldre ungdom 17-20 år spørsmål om overgrep og voldtekt. Mest representert er spørsmål som omhandler overgrep begått mot innsender av spørsmålet. Familiemedlemmer (særlig mannlige familiemedlemmer), kjæreste og venner nevnes som overgripere.

Relativt mange (22 av 100) stiller spørsmål rundt situasjoner der de lurer på om det er begått et overgrep, enten mot seg selv eller mot andre. Ungdom gir her uttrykk for usikkerhet rundt hvorvidt en hendelse kan karakteriseres som et overgrep eller voldtekt. Flere av disse spørsmålene er knyttet til ungdommens jevnaldrende kjæreste og venner. Spørsmålet under er et eksempel på dette.

"Hei! I helgen drakk jeg litt for mye, så jeg husker ingenting. Jeg fikk vite av mine venner dagen etter at jeg hadde gått på et rom med en "venn" og han hadde prøvd å hatt sex med meg. Senere ødela de døren for de visste at jeg var for full for å gjøre det. Var dette en form for utnyttelse eller voldtekt? Selvom jeg kanskje var med på det selv, men ikke husker en eneste ting? "

Jente 17 år

Det er noen forskjeller i hva jenter og gutter spør om når det gjelder overgrep og voldtekt. Jenter er hyppigere representert når det gjelder å stille spørsmål rundt overgrep som er eller kan være gjort mot dem selv. Jenter uttrykker også oftere at de har vanskeligheter med å si nei i en seksuell situasjon. Gutter er også representert her, men i noe mindre grad. Unge jenter 13-16 år ser ut til å i større grad oppleve vanskeligheter med å snakke med en voksen om ubehagelige seksuelle hendelser, og jenter er her generelt mer representert enn gutter.

I de undersøkte spørsmålene er det kun gutter, i begge aldersgrupper, som uttrykker manglende forståelse og håndtering fra voksne når de har fortalt om uønskede seksuelle hendelser og overgrep som er begått mot dem. Spørsmålet under er et eksempel på dette.

"Jeg var på en fest i helgen, det bar ganske mange folk der og jeg kjente ikke alle. Jeg hadde drukket ganske mye, men jeg husker alt som skjedde. Det var ei jente der (visste ikke hvem hun var) men hun virket hyggelig så vi gikk i kjellerstuen for å snakke sammen for musikken var så høy. Jeg hadde begynt å bli litt doven og hun satte seg i fanget mitt og hun kysset meg. Jeg synes det var litt kleint men OK. Så begynte hun å kle av seg å ta av meg boksa, jeg sa jeg ikke ville. Men jeg hadde fått litt stå selv om jeg ikke ville, jeg prøvde å reise meg men hun dytta meg tilbake, men jeg sa jeg ikke ville. Men hun begynte å runke meg, jeg sa hun skulle stoppe og prøvde å skyve henne bort. Heldigvis kom noen ned så jeg klarte å komme meg unna å dro hjem. Jeg synd det var ekkelt å føler meg svak, dum og flau. Jeg prøvde å snakke med helsesøstra på skolen men hun sa at jeg bare skulle ta det som et komplement. Hvem kan jeg snakke med som tar meg på alvor? Jeg er så flau :("

Gutt 16 år

Flest unge jenter i alderen 13-16 år stiller spørsmål rundt overgrep og voldtekt som er skjedd mens de har vært under den seksuelle lavalderen. Blant den yngre aldersgruppen er det ingen gutter som eksplisitt nevner dette, mens like mange gutter og jenter 17-20 år forteller om slike hendelser.

I noen spørsmål kommer det frem at innsender er anklaget (rettmessig eller urettmessig) for å ha foregrepet seg på eller voldtatt en annen person. Det er gutter i aldersgruppen 17-20 år som stiller spørsmål i forbindelse med slike anklager. I de fleste tilfellene lurer innsender på om et overgrep er begått eller ikke.

Spørsmål rundt overgrep og voldtekt nevnes ofte i sammenheng med to av de andre hovedtemaene i analysen; anmeldelse og rettigheter, og psykiske plager. Disse vil bli beskrevet i hvert sitt avsnitt.

Anmeldelse og rettigheter

Totalt 42 av 100 spørsmål som ble undersøkt i innholdsanalysen av kategorien 'Vold og overgrep' handlet om anmeldelse av ulike forhold og egne rettigheter. Dette er ikke overraskende, med tanke på at vold og overgrep er straffbare handlinger. Temaet kom også frem i text mining analysen. Særlig gutter stiller spørsmål knyttet til anmeldelser og rettigheter (28 gutter, 14 jenter). Det ser ikke ut til å være noen forskjell mellom de to aldersgruppene.

Spørsmålene er i all hovedsak knyttet til anmeldelse av voldssituasjoner og overgrep eller voldtekt. Andre spørsmål handler om rettigheter forbundet med vold og overgrep. Spørsmålene under viser to eksempel på spørsmål barn og ungdom har ang. anmeldelse og egne rettigheter tilknyttet vold og overgrep.

"Hei! Jeg lurer på hvordan jeg kan få hjelp til å anmelde overgrep. Har jeg krav på advokat? Er under barnevernet sin omsorg! Håper jeg kan få svar".

Gutt 15 år

" Hei. Jeg har akkurat blitt utsatt for et grovt ran der jeg ble slått ned (blind vold) og dermed sparket til blods, og truet med kniv. Jeg fikk også pådratt meg et kjevebrudd som måtte opereres og jeg har fått flere «skruer» inn i kjeven for å holde den på plass. Disse som ranet meg ble tatt og en av dem er nå varetektsfengslet. (Frem til rettssaken, tror jeg) Mitt spørsmål er da, har jeg rettighet på en bistandsadvokat? Og eventuelle andre rettigheter jeg kan kreve?"

Gutt 20 år

Både når det gjelder spørsmål om anmeldelse og om rettigheter i ulike situasjoner, er innsender som regel å regne som offeret for en ugjerning, ev. spør på vegne av offeret. I noen tilfeller gir ungdommen også uttrykk for å selv ha utført slike handlinger, og spørsmålene i disse tilfellene omhandler gjerne hva som vil skje, hvilken straff man kan risikere å få, strafferammer, o.l.

Vold

Vold var et sentralt tema i både text miningen og innholdsanalysen tilknyttet kategorien 'Vold og overgrep'. Av de undersøkte spørsmålene i innholdsanalysen omhandlet 39 av 100 denne tematikken. Det er i hovedsak gutter som har stilt spørsmål knyttet til vold (26 gutter, 13 jenter). Det er ingen forskjeller mellom aldersgruppene. Gutter og jenter rapporterer om ulike former for vold. For gutter ser slåsskamper og trusler ut til å være en form for vold det ofte stilles spørsmål om, mens jenter i større grad tar opp spørsmål relatert til vold i familien. Følgende spørsmål er et eksempel.

"Hei Jeg er en jente på 13 og blir slått av faren min. Jeg har en amma de er skilt, Men jeg bor annen hver uke her og der. Jeg vil bo full tid hos mamma men tør ikke si ifra til pappa siden jeg føler at han kommer til og slå meg enda hardere en han allerede gjør. Hver gang han blir sur eller no så starter jeg og gråte og da blir han enda surer på meg. Før tokk han med i dusj og tok på kaldt vann så måtte jeg dusje (jeg husker en gang da han sto i dusjen mens vi spiste frokost, han sa at vi måtte bli ferdig før han kom ut jeg rakk ikke spise så fort så han dro meg inn i dusjen og dusjet meg med is kaldt vann). Det jeg trenger hjelp med fra dere er hvordan kan jeg si til pappa at jeg ikke vil bo med han uten at han blir sur [...], har dere forslag til hva jeg kan gjøre så jeg ikke trenger og bo her lenger?"

Jente 13 år

Vold blir som nevnt i forrige avsnitt, ofte omtalt i sammenheng med anmeldelse og rettigheter. Flere rapporterer psykiske plager som følger av vold, og enkelte forteller at de ikke tørr å snakke med noen om voldelige hendelser de har vært utsatt for. Sistnevnte ser spesielt ut til å gjelde voldshandlinger i familien, i frykt for hva som vil skje med foreldrene. Mange barn og unge er svært lojale mot sine foreldre og engstelige for konsekvensene foreldrene kan få hvis de sier ifra om voldshendelsene de utsettes for. Spørsmålet under fra en ung gutt er et eksempel på dette.

"Foreldrene min bruker fysisk vold og mobber som i engelsk kalles for "verbal abuse" og jeg vet ikke hva jeg skal gjøre. Det har påvirket meg mentalt synsikt men eg vill heller ikke at de skal straffes fordi de har født meg, oppdratt meg, matet meg osv. Men eg er lei av å leve orker ikke mer. Tenker bare på o sove i et dyp søvn eller dø. Orker absolutt ingenting!! Greier neppe å gå på skole. Kan dere gi meg råd om hva jeg kan gjøre??"

Gutt 16 år

Psykiske plager

I til sammen 19 av 100 analyserte spørsmål i kategorien gir ungdom uttrykk for å ha psykiske plager knyttet til å ha opplevd vold og/eller seksuelle overgrep. Denne tematikken var ikke synlig i text mining analysen for kategorien. Jenter nevner i sine spørsmål psykiske plager i større grad enn hva gutter gjør (4 gutter, 15 jenter), og jenter i aldersgruppen 17-20 år rapporterer om psykiske plager dobbelt så ofte som yngre jenter i aldersgruppen 13-16 år. Overgrep og voldtekt er den mest fremtredende faktoren knyttet til psykiske plager. Spørsmålet under er et eksempel på hvordan ungdom gir uttrykk for å sliter psykisk etter å ha blitt utsatt for voldtekt og vold.

" Hei. I november ble jeg voldtatt etter en natt på byen. Dette var i England der jeg bor i skoleåret [...] Jeg anmeldte samme dag men i januar ble saken henlagt. Men jeg har muligheten til og søke om oppreisning. Den vil ligge på ca 100.000 NOK. Jeg har fått oppfølging der med psykolog og skal gjennom traumebehandling i september [...] MEN jeg sliter veldig i hverdagen. PTSDen trer sterkt fram alt for ofte. Jeg har det ikke bra. Jeg er utslitt. Legen forstår meg ikke og sier det er vanlig etter overgrep. Jeg føler jeg står veldig alene i de månedene jeg er hjemme i ferien. At DIXIE er for de som er i norge hele året. Jeg er fortvilt og desperat. Jeg har vært på grensa ril og selvskade igjen fler ganger [...]"

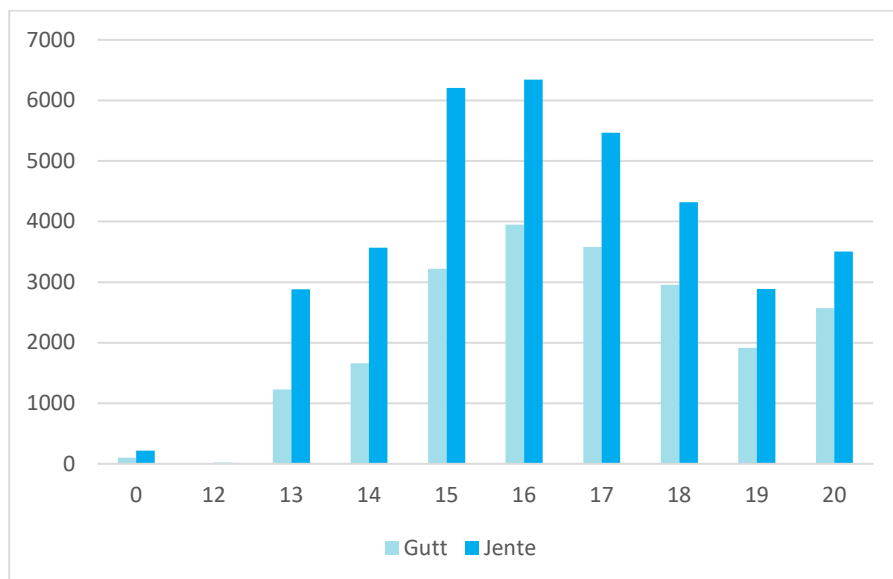
Jente 20 år

De psykiske plagene ungdom forteller om spenner fra angst og depresjon, til selvskading og selvmordstanker. Flere nevner tilbakevendende flashbacks fra episoden de har vært utsatt for, og problemer med søvn og mareritt. Post traumatisk stress (PTSD) blir flere ganger nevnt, og enkelte forteller om traumebehandlinger de har måtte gjennomgå som en konsekvens av overgrep og voldtekt.

8 Kategori 5: Skole, utdanning og jobb

8.1 Skole, utdanning og jobb: Deskriptiv analyse

Kategorien 'Skole, utdanning og jobb' besto av 89 861 spørsmål. Aldersfordelingen av spørsmål i denne kategorien har en omvendt u-form, med flest spørsmål fra unge i 15-16 års alderen (figur 8.1). Andelen spørsmål stilt av jenter er omtrent 60%, et nivå som har holdt seg stabilt over tid (tabell 8.1).

Figur 8.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Tabell 8.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	Ukjent	-	-	-	-	-	-	6	100	6	100
	2005	-	-	-	-	-	-	6	100	6	100
	2006	-	-	-	-	-	-	102	100	102	100
	2007	-	-	-	-	-	-	494	100	494	100
	2008	290	9,3	642	20,7	-	-	2 170	70,0	3 102	100
	2009	1 522	32,8	3 076	66,4	-	-	36	0,8	4 634	100
	2010	1 802	33,6	3 540	66,0	-	-	24	0,4	5 366	100
	2011	3 204	33,9	6 196	65,5	-	-	60	0,6	9 460	100
	2012	4 646	40,1	6 850	59,1	-	-	98	0,8	11 594	100
	2013	5 374	40,4	7 886	59,3	-	-	34	0,3	13 294	100
	2014	5 564	38,3	8 968	61,7	-	-	-	-	14 532	100
	2015	2 315	38,9	3 609	60,6	31	0,5	-	-	5 955	100
	2016	2 123	35,5	3 768	63,1	83	1,4	-	-	5 974	100
	2017	2 842	36,1	4 919	62,5	112	1,4	-	-	7 873	100
	2018	2 739	36,7	4 625	61,9	104	1,4	1	-	7 469	100
TOTALT		32 421	36,1	54 079	60,2	330	0,4	3 031	3,4	89 861	100

8.2 Skole, utdanning og jobb: Resultater fra text mining

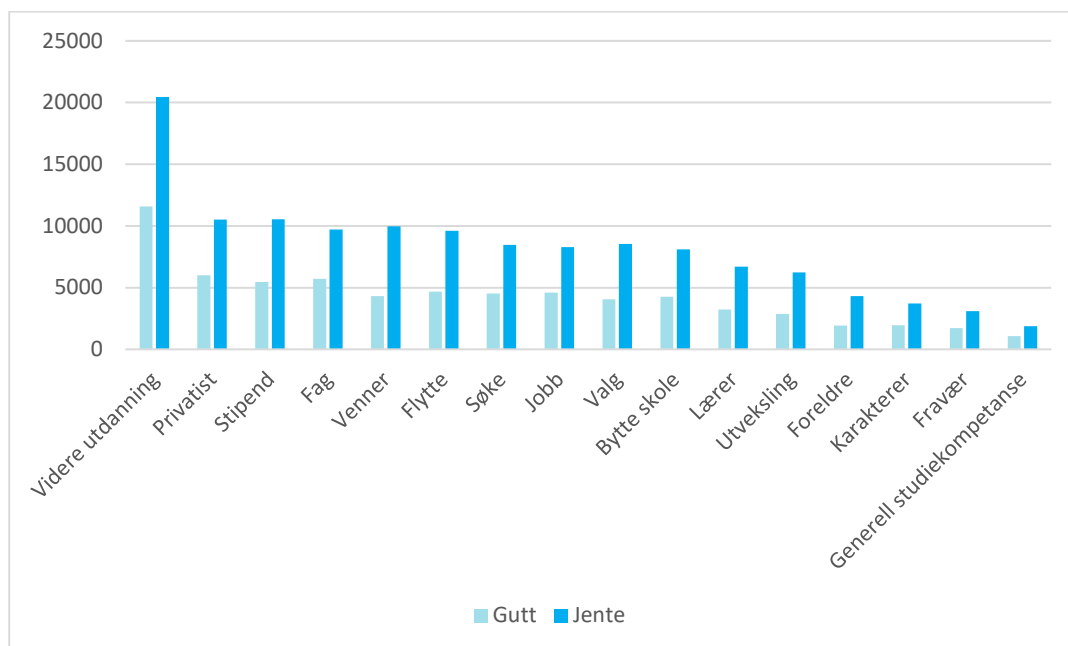
Text mining av "skole, utdanning og jobb" har analysert 56 914 cases (se tabell 2.6), 62 148 avsnitt, 318 148 setninger, og 5 012 576 ord. I de neste avsnittene blir de identifiserte temaene og relasjonen mellom dem nærmere beskrevet.

Identifisering av temaer, 'Skole, utdanning og jobb'

For kategorien 'Skole, utdanning og jobb' identifiserte text mining analysen 14 temaer. Disse var: 1) videre utdanning, 2) privatist, 3) stipend, 4) fag, 5) venner, 6) flytte, 7) søke, 8) jobb, 9) valg, 10) bytte skole, 11) lærer, 12) utveksling, 13) foreldre og 14) karakterer. Tabell 8.2 viser antall spørsmål gutter, jenter eller annet fordelt på de 11 temaene. I Figur 8.2 er dette fremstilt i graf-form.

Tabell 8.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Skole, utdanning og jobb', fordelt på kjønn

		KJØNN			
		GUTT	JENTE	ANNET	TOTALT
IDENTIFISERTE TEMA	Videre utdanning	11 568	20 449	146	32 163
	Privatist	6 010	10 505	91	16 606
	Stipend	5 446	10 546	90	16 082
	Fag	5 703	9 707	86	15 496
	Venner	4 326	9 960	99	14 385
	Flytte	4 672	9 608	65	14 345
	Søke	4 532	8 458	57	13 047
	Jobb	4 611	8 289	55	12 955
	Valg	4 066	8 534	73	12 673
	Bytte skole	4 253	8 108	62	12 423
	Lærer	3 222	6 712	83	10 017
	Utteksling	2 850	6 241	41	9 132
	Foreldre	1 920	4 306	40	6 266
	Karakterer	1 962	3 724	33	5 719
Fravær	1 709	3 100	32	4 841	
Generell studiekompetanse	1 077	1 863	6	2 946	

Figur 8.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på kjønn.

Det er flest jenter som stiller spørsmål også innen denne kategorien (tabell 8.3 og 8.5). Ser vi på andel spørsmål fordelt på alder og kjønn (tabell 8.4 og 8.6), ser vi at videre utdanning er viktig for både jenter og gutter. Mens de yngste spør mer om lærer, spør de eldre mer om privatist.

Tabell 8.3: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Videre utdanning	416	726	1 730	2 204	1 994	1 728	1 203	1 520
	Privatist	142	237	596	964	1 123	1 081	817	1 025
	Stipend	287	373	753	932	965	811	567	743
	Fag	200	302	673	1 030	1 151	906	604	815
	Venner	330	424	749	786	726	541	352	393
	Flytte	213	299	707	846	791	694	482	618
	Søke	137	232	700	830	767	702	476	663
	Jobb	327	383	561	662	652	614	528	853
	Valg	200	307	693	796	642	551	395	460
	Bytte skole	159	269	654	937	768	581	361	513
	Lærer	239	317	559	603	526	413	256	296
	Utvexling	82	161	373	506	502	481	340	397
	Foreldre	126	143	285	381	280	301	190	203
	Karakterer	108	179	320	400	313	258	171	209
	Fravær	49	102	195	279	356	285	180	257
Generell studiekompetanse	4	29	124	179	177	174	142	242	

Tabell 8.4: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Videre utdanning	13,8	16,2	17,9	17,9	17,0	17,1	17,0	16,5
	Privatist	4,7	5,3	6,2	7,8	9,6	10,7	11,6	11,1
	Stipend	9,5	8,3	7,8	7,6	8,2	8,0	8,0	8,1
	Fag	6,6	6,7	7,0	8,4	9,8	9,0	8,6	8,9
	Venner	10,9	9,5	7,7	6,4	6,2	5,3	5,0	4,3
	Flytte	7,1	6,7	7,3	6,9	6,7	6,9	6,8	6,7
	Søke	4,5	5,2	7,2	6,7	6,5	6,9	6,7	7,2
	Jobb	10,8	8,5	5,8	5,4	5,6	6,1	7,5	9,3
	Valg	6,6	6,8	7,2	6,5	5,5	5,4	5,6	5,0
	Bytte skole	5,3	6,0	6,8	7,6	6,5	5,7	5,1	5,6
	Lærer	7,9	7,1	5,8	4,9	4,5	4,1	3,6	3,2
	Utveksling	2,7	3,6	3,9	4,1	4,3	4,8	4,8	4,3
	Foreldre	4,2	3,2	2,9	3,1	2,4	3,0	2,7	2,2
	Karakterer	3,6	4,0	3,3	3,2	2,7	2,5	2,4	2,3
	Fravær	1,6	2,3	2,0	2,3	3,0	2,8	2,5	2,8
	Generell studiekompetanse	0,1	0,6	1,3	1,5	1,5	1,7	2,0	2,6
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	

Tabell 8.5: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Videre utdanning	1 054	1 765	3 719	3 877	3 277	2 637	1 852	2 138
	Privatist	377	594	1 333	1 753	1 869	1 721	1 266	1 533
	Stipend	819	1 020	1 769	1 909	1 685	1 314	903	1 055
	Fag	520	727	1 346	1 811	1 700	1 395	1 000	1 146
	Venner	1 310	1 376	1 863	1 731	1 350	1 022	611	626
	Flytte	634	951	1 741	1 847	1 540	1 130	750	955
	Søke	274	606	1 628	1 563	1 290	1 159	849	1 033
	Jobb	613	791	1 219	1 212	1 172	1 080	830	1 301
	Valg	734	876	1 722	1 594	1 263	938	615	723
	Bytte skole	533	724	1 537	1 747	1 328	916	555	720
	Lærer	957	917	1 224	1 114	917	664	394	483
	Utveksling	207	453	1 065	1 242	1 062	857	609	713
	Foreldre	498	507	770	795	585	472	291	361
	Karakterer	320	479	721	687	518	422	272	278
	Fravær	169	254	448	589	546	459	255	361
Generell studiekompetanse	13	54	274	308	311	298	228	354	

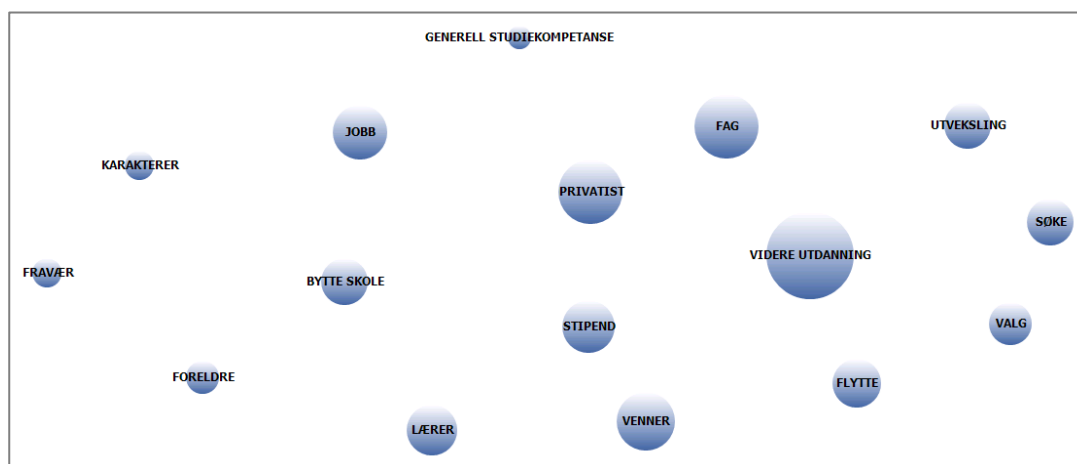
Tabell 8.6: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Videre utdanning	11,7	14,6	16,6	16,3	16,1	16,0	16,4	15,5
	Privatist	4,2	4,9	6,0	7,4	9,2	10,4	11,2	11,1
	Stipend	9,1	8,4	7,9	8,0	8,3	8,0	8,0	7,7
	Fag	5,8	6,0	6,0	7,6	8,3	8,5	8,9	8,3
	Venner	14,5	11,4	8,3	7,3	6,6	6,2	5,4	4,5
	Flytte	7,0	7,9	7,8	7,8	7,5	6,9	6,6	6,9
	Søke	3,0	5,0	7,3	6,6	6,3	7,0	7,5	7,5
	Jobb	6,8	6,5	5,4	5,1	5,7	6,6	7,4	9,4
	Valg	8,1	7,2	7,7	6,7	6,2	5,7	5,5	5,2
	Bytte skole	5,9	6,0	6,9	7,3	6,5	5,6	4,9	5,2
	Lærer	10,6	7,6	5,5	4,7	4,5	4,0	3,5	3,5
	Utvexling	2,3	3,7	4,8	5,2	5,2	5,2	5,4	5,2
	Foreldre	5,5	4,2	3,4	3,3	2,9	2,9	2,6	2,6
	Karakterer	3,5	4,0	3,2	2,9	2,5	2,6	2,4	2,0
	Fravær	1,9	2,1	2,0	2,5	2,7	2,8	2,3	2,6
Generell studiekompetanse	0,1	0,4	1,2	1,3	1,5	1,8	2,0	2,6	
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	

Antallet spørsmål stilt innenfor et tema varierer fra år til år. For graf over antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Skole, utdanning og jobb', se Appendix A figur A.5. I appendix finnes også graf for antall spørsmål i hvert tema fordelt på måned, se Appendix B figur B.5.

Relasjon mellom temaer, 'Skole, utdanning og jobb'

Det ble gjennomført analyser for å måle relasjoner mellom de 14 temaene innad i kategorien 'Skole, utdanning og jobb'. Figur 8.5 illustrerer relasjonen mellom de identifiserte temaene. I illustrasjonen er de identifiserte temaene illustrert som sirkler. Størrelsen på hver sirkelene reflekterer antall spørsmål tilknyttet til et tema (spørsmålsfrekvens). Distansen mellom sirklene reflekterer hvor nært relatert temaene er (samtidig forekomst av tema). Jo nærrere to sirkler er, jo større relasjon.

Figur 8.5: Illustrasjon av relasjonen mellom temaer i kategorien 'Skole, utdanning og jobb'.

Vi ser fra figuren at ingen av temaene i denne kategorien er spesielt nært knyttet til hverandre.

I tabell 8.7 vises den samtidige forekomsten mellom to temaer numerisk fremstilt. Tallet i kryssningen mellom to temaer viser i hvor mange spørsmål de to temaene nevnes sammen.

Tabell 8.7: Samtidig forekomst av temaer i kategorien 'Skole, utdanning og jobb'.

	Bytte skole	Fag	Flytte	Foreldre	Fravær	Generell studiekompetanse	Jobb	Karakterer	Lærer	Privatist	Stipend	Søke	Utvexling	Valg	Venner	Videre utdanning
Bytte skole	12501	3738	4651	2040	1367	748	2621	1591	2866	4037	4126	3583	2157	3377	4417	8720
Fag	3738	15661	3908	1951	1431	1382	2949	2687	3077	7663	4925	4189	3245	4296	4246	10036
Flytte	4651	3908	14483	2585	1469	694	4325	1668	3360	4425	5522	4098	3578	4169	5014	9195
Foreldre	2040	1951	2585	6317	768	246	1640	1469	2093	2230	2763	1435	1040	1901	3028	3970
Fravær	1367	1431	1469	768	4861	193	1471	629	1443	1818	1984	942	367	1103	1984	2765
Generell studiekompetanse	748	1382	694	246	193	2965	626	307	254	1362	945	1129	646	895	543	2239
Jobb	2621	2949	4325	1640	1471	626	13106	1283	2337	3518	4557	3341	2307	3762	3556	7747
Karakterer	1591	2687	1668	1469	629	307	1283	5761	1349	2362	2240	1720	1122	1707	2222	4045
Lærer	2866	3077	3360	2093	1443	254	2337	1349	10200	3623	3762	1645	1115	2933	5216	5634
Privatist	4037	7663	4425	2230	1818	1362	3518	2362	3623	16702	5685	4018	2882	4254	4817	10656
Stipend	4126	4925	5522	2763	1984	945	4557	2240	3762	5685	16208	3806	2691	4146	5456	9470
Søke	3583	4189	4098	1435	942	1129	3341	1720	1645	4018	3806	13116	2989	3499	2876	9236
Utvexling	2157	3245	3578	1040	367	646	2307	1122	1115	2882	2691	2989	9199	2504	1866	6220
Valg	3377	4296	4169	1901	1103	895	3762	1707	2933	4254	4146	3499	2504	12784	4362	9255
Venner	4417	4246	5014	3028	1984	543	3556	2222	5216	4817	5456	2876	1866	4362	14624	8464
Videre utdanning	8720	10036	9195	3970	2765	2239	7747	4045	5634	10656	9470	9236	6220	9255	8464	32568

Samtidig forekomst over 8000
  Samtidig forekomst 5000-8000
  Spørsmål i tema

8.3 Skole, utdanning og jobb: Resultater fra innholdsanalyse

Funnene i innholdsanalysen av spørsmål innen kategorien 'Skole, utdanning og jobb' samsvarer i stor grad med resultatene fra text miningen. De mest fremtredende temaene i innholdsanalysen er spørsmål knyttet til:

1. Karakterer (18 av 100)
2. Oppnåelse av et yrkesmål (17 av 100)
3. Jobb og arbeid (15 av 100)
4. Fag (13 av 100)
5. Valg av studie (11 av 100)

De fem temaene dekker i stor grad de aller fleste spørsmålene analysert i kategorien 'Skole, utdanning og jobb'. Temaene blir beskrevet i de neste avsnittene.

Karakterer

Totalt 18 av 100 spørsmål analysert i kategorien 'Skole, utdanning og jobb' omhandler karakterer. Karakterer dukket også opp som et tema i text mining analysen. Det er i innholdsanalysen like mange gutter og jenter som stiller spørsmål rundt karakterer (9 gutter, 9 jenter), men det ser ut til at den yngre aldersgruppen 13-16 år noe hyppigere sender inn spørsmål på temaet (12 av 18). Avhengig av alder er spørsmålene rettet mot ulike utdannelsesnivåer (ungdomsskole, vgs., høyere utdanning).

De aller fleste spørsmålene omhandler karaktersnitt og hvordan å få bedre karakterer. Noen spørsmål omhandler også karakterer og opptakskrav for å komme inn på en studieretning. Spørsmålet under inneholder flere av disse elementene.

"Jeg har dårlige karakterer på skolen og det er 14 dager til at jeg skal slutte i 10-klasse. Jeg får vanligvis 1 og 2. Og hva skjer hvis jeg kommer ut fra ungdomskolen med dårlige karakterer? Kan disse dårlige karakterene fikses eller er det for sent? Mitt drømme yrke er snekker og jeg frykter at jeg ikke kommer inn på bygg og annlegg for å lære meg å snekre. + at jeg frykter at arbeidsgiveren min i fremtiden ikke gir meg jobb på grunn av disse dårlige karakterene. Jeg er veldig redd for at jeg ikke får drømmejobben min og at jeg vil leve fattig og dum."

Gutt 16 år

Spørsmål rundt karakterer er tett knyttet opp mot oppnåelse av et konkret yrkesmål, som eksempelet over også viser. Dette temaet er nærmere beskrevet i neste avsnitt. Variasjonen i hva spørsmål rundt karakterer handler om er relativ liten og det er ingen tydelige forskjeller mellom kjønnene.

Oppnåelse av et yrkesmål

I totalt 17 av de analyserte spørsmålene knyttet til temaet 'Skole, utdanning og jobbe' stiller ungdom spørsmål relatert til å oppnå et konkret yrkesmål. Denne tematikken fanges ikke opp i text mining analysen. Det er spesielt jenter som stiller spørsmål knyttet til å nå et yrkesmål (4 gutter, 13 jenter). Innholdsanalysen viser også en svak tendens til at det er ungdom i den yngste aldersgruppen 13–16 år som oftest stiller disse spørsmålene.

Ungdom spør i sine spørsmål om hjelp til å velge riktig vei for å jobbe innen et spesifikt yrke. Det er ikke ut fra innholdsanalysen mulig å si noe om hvilke yrker unge gjerne ønsker å jobbe med. Det virker imidlertid

som at barn og unge har meget forskjellige drømmer og ønsker når det gjelder karrierevei. Spørsmålet under er et eksempel hvor en relativt ung jente søker veiledning i hvordan å bli kreftforsker.

"Jeg er en jente på 15. på skolen nå ser vi på videregående skoler. jeg vurderer å bli en kreftforsker og lurer på hvilket fag jeg trenger. jeg har sett litt selv rundt på utdanning.no men fant ikke noe særlig. Jeg hadde satt pris på at dere gir meg forslag til nettsider jeg kan lese om dette selv. liksom om hva slags fag må jeg ta, lønn, arbeids timer, om jeg må studere i utlandet og hvilken videregående skoler som er sterke i fagene jeg trenger. takk på forhånd :)"

Jente 15 år

Som spørsmålet over også eksemplifiserer, er spørsmål rundt hvordan å oppnå et konkret yrkesmål tett knyttet mot karakterer, valg av studieretning og valg av fag.

Jobb og arbeid

Til sammen 15 av 100 analyserte spørsmål innen kategorien 'Skole, utdanning og jobb' handler om jobb og arbeid. Jobb er også et sentralt tema i text mining analysen. Det er særlig den eldre aldersgruppen 17–20 år som stiller disse spørsmålene (11 av 15), og noe flere gutter enn jenter (9 gutter, 6 jenter).

Spørsmålene berører ulike områder, bl.a. hvordan å få seg jobb (kun spurt av ungdom 13–16 år i de undersøkte spørsmålene) og rettigheter i et arbeidsforhold (kun spurt av gutter 17–20 år). I tillegg stiller ungdom spørsmål rundt konflikter på jobb, lønn og skatt. Spørsmålet under er et eksempel hvor innsender spør ung.no hvilke rettigheter han har i arbeidsforholdet, knyttet til en konkret situasjon.

"Jeg startet nettopp som ekstrahjelp på et hotell og har fått beskjed om at hvis en vakt ikke passer så må jeg si ifra så skal det bli fikset. når jeg ga beskjed om at noen vakter ikke passet meg så fikk jeg beskjed om at dette var mitt problem fordi jeg var sen ute med å gi beskjed og derfor måtte finne noen som kunne ta vekten min. jeg har aldri fått noe beskjed hverken skriftlig eller muntlig om at jeg må gi beskjed innen en tidsfrist. det er forresten en uke til første arbeidsdag som jeg har takket nei til. jeg vil bare vite om rettighetene mine som ekstrahjelp fremdeles er der så lenge det ikke har blitt avtalt en tidsfrist for når jeg må gi beskjed om en vakt jeg ikke kan ta/vil ha. takk for svar"

Gutt 20 år

Unge lurer også på hva arbeidsgivere ser etter i en ansettelsesprosess. Disse spørsmålene er gjerne knyttet til fravær, karakterer og erfaring. Jobbrelaterte spørsmål henger i liten grad sammen med andre emner fra innholdsanalysen.

Fag

Totalt 13 av 100 spørsmål analysert i kategorien 'Skole, utdanning og jobb' omhandlet fag. Dette samsvarer med resultatene fra text mining analysen. Det er flest jenter som har spurt om dette temaet (2 gutter, 11 jenter), de fleste i den eldre aldersgruppen 17–20 år (9 av 13). Dette er naturlig da det gjerne er på vgs. og høyere utdanning valg av fag er mest relevant.

De fleste spørsmålene omhandler hvilke fag man burde velge på vgs. eller høyere utdanning. Flere spørsmål om fag blir stilt i forbindelse med å oppnå et spesifikt yrkesmål. Spørsmålet under er et eksempel på dette.

"Jeg tenker UTROLIG mye på utdanning, har alltid gjort det. Jeg elsker matematikk, fysikk og slike fag. Derfor har jeg utrolig lyst å studere mot astrofysikk, da jeg i tillegg er utrolig interessert i fysikken i rommet og generelt hele universet. Men så har jeg lest at yrker som inngår forskning, har uregelmessig arbeidsrytme. Jeg ELSKER å trene, og driver med hest. Men har jeg tid til det i dette yrket? De to er de viktigste faktorene i livet mitt, og jeg kan ikke ofre noen av dem, selv for noe jeg brenner for. I såfall, hvilke fag på videregående trenger jeg, og hvilke fag på universiteter? Tenker etterhvert å ta doktorgrad, men vet ikke".

Jente 16 år

I tillegg til råd om hvilke fag man bør velge, stiller ungdom spørsmål bl.a. rundt studiekompetanse og fagbrev, å ta opp fag samt godkjenning av fag fra andre studier eller skoler. Sistnevnte stilles bl.a. i forbindelse med utvekslingsår i utlandet. Generelt ser det ut til at spørsmålene som er stilt om fag, er konkrete, og innholdsanalysen har ikke avdekket en sammenheng med andre temaer utover å nå et yrkesmål.

Valg av studie

I tillegg til spørsmål om valg av fag stiller ungdom spørsmål knyttet til valg av utdanning, både studieretning på vgs. og til høyere utdanning. De fleste spørsmålene stilles av aldersgruppen 13–16 år (8 av 11), og omhandler valg tilknyttet vgs. Det er et svakt flertall av jenter som stiller slike spørsmål (4 gutter, 7 jenter). I text miningen fanges dette opp under temaet 'Valg'.

I likhet med spørsmål knyttet til fag stilles også flere av spørsmålene rundt valg av studie tilknyttet oppnåelsen av et konkret yrkesmål. Spørsmålet under er et eksempel på dette.

"Hei! Jeg har planer om å studere medisin, og bli lege. Videre etter dette ønsker jeg å spesialisere meg innen for pediatri, men det jeg lurer på: jeg ønsker å jobbe med spedbarn, vil jeg få muligheten til dette ved å spesialisere meg til barnelege, eller vil en spesialisering innen fødselshjelp og kvinnesykdommer passe bedre da? På forhånd takk:)".

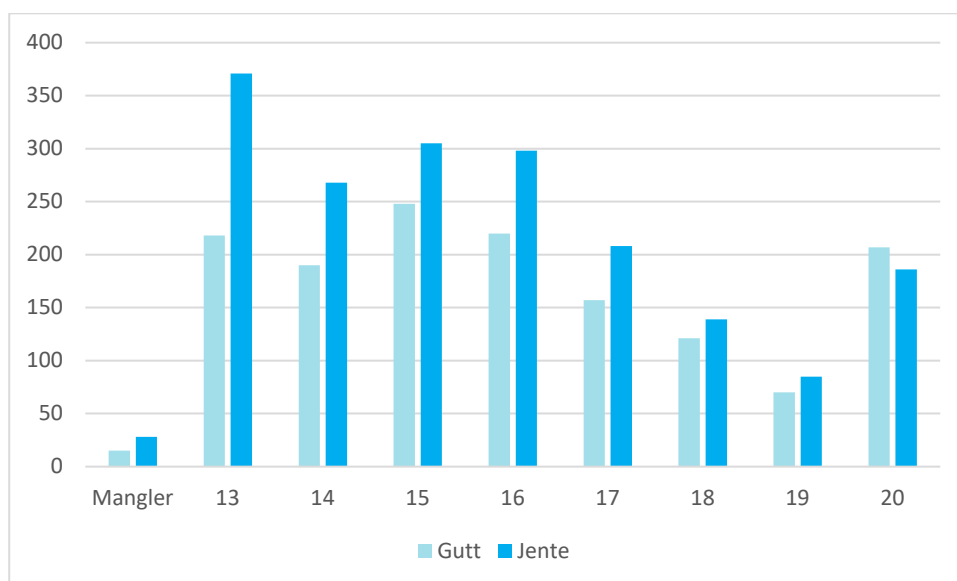
Jente 18 år

Spørsmålene som stilles rundt valg av studie, er relativt konkrete, og innholdsanalysen viser ingen tydelig sammenheng med andre tematikker.

9 Kategori 6: Samfunn

9.1 Samfunn: Deskriptiv analyse

Kategorien 'Samfunn' besto av 3476 spørsmål. Over den siste tiårs perioden har det vært en overvekt av jenter som stiller spørsmål (tabell 9.1). Antall spørsmål som stilles, av både gutter og jenter, endrer seg noe med alder (figur 9.1). Det kan synes som engasjementet rundt 'Samfunn' er høyest blant de yngste og de eldste.

Figur 9.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Spørsmål i kategorien 'Samfunn' stilles jevnere gjennom året enn for de fleste andre kategorier. Dette gjelder begge kjønn.

Tabell 9.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%	antall	%
ÅR	2006	-	-	-	-	-	-	8	100	8	100
	2007	-	-	-	-	-	-	28	100	28	100
	2008	3	4,1	17	23,3	-	-	53	72,6	73	100
	2009	83	39,7	124	59,3	-	-	2	1,0	209	100
	2010	108	42,5	141	55,5	-	-	5	2,0	254	100
	2011	160	46,4	182	52,8	-	-	3	0,9	345	100
	2012	158	41,5	217	57,0	-	-	6	1,6	381	100
	2013	194	43,3	253	56,5	-	-	1	0,2	448	100
	2014	201	43,1	265	56,9	-	-	-	-	466	100
	2015	175	40,9	248	57,9	5	1,2	-	-	428	100
	2016	130	45,9	145	51,2	8	2,8	-	-	283	100
	2017	118	39,9	168	56,8	10	3,4	-	-	296	100
	2018	116	45,1	128	49,8	13	5,1	-	-	257	100
TOTALT		1 446	41,6	1 888	54,3	36	1,0	106	3,0	3 476	100

9.2 Samfunn: Resultater fra text mining

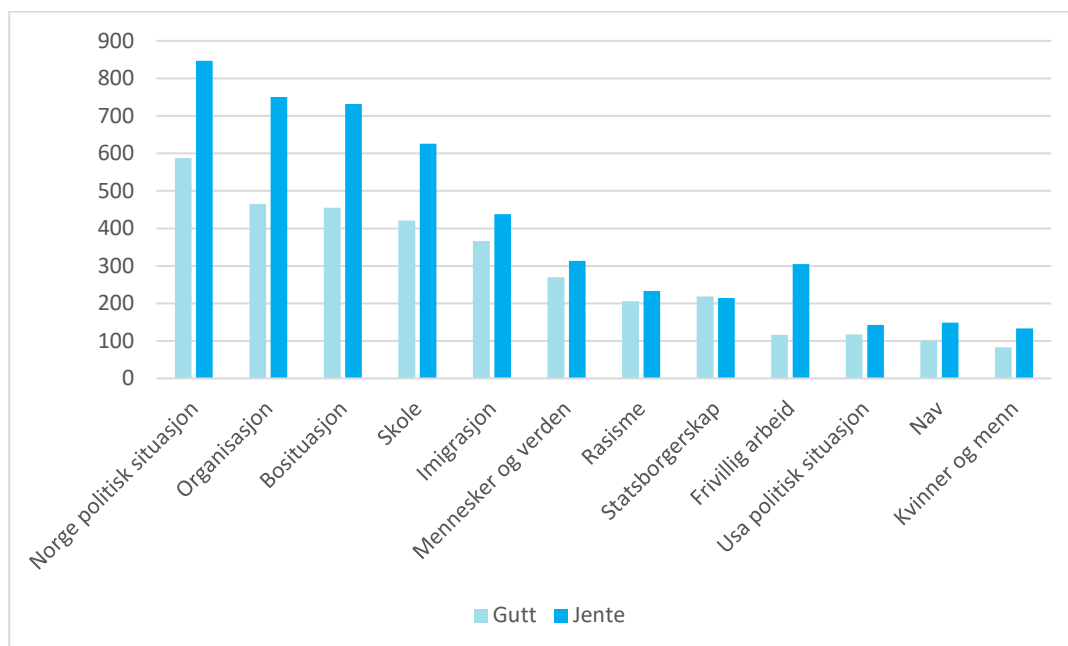
Text mining av 'samfunn' har analysert 3370 cases (se tabell 2.6), 3906 avsnitt, 15 994 setninger, og 259 191 ord. I de neste avsnittene blir de identifiserte temaene og relasjonen mellom dem nærmere beskrevet.

Identifisering av temaer, 'Samfunn'

For kategorien 'Samfunn' identifiserte text mining analysen 10 temaer. Disse var: 1) Norge politisk situasjon, 2) organisasjon, 3) bosituasjon, 4) skole, 5) immigrasjon, 6) mennesker og verden, 7) rasisme, 8) statsborgerskap, 9) frivillig arbeid og 10) USA politisk situasjon. Tabell 9.2 viser antall spørsmål gutter, jenter eller annet fordelt på de 11 temaene. I Figur 9.2 er dette fremstilt i graf-form.

Tabell 9.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Samfunn', fordelt på kjønn.

		KJØNN			
		GUTT	JENTE	ANNET	TOTALT
IDENTIFISERTE TEMA	Norge politisk situasjon	587	847	7	1 441
	Organisasjon	465	750	10	1 225
	Bosituasjon	455	732	5	1 192
	Skole	421	626	9	1 056
	Immigrasjon	366	438	6	810
	Mennesker og verden	270	313	6	589
	Rasisme	206	233	9	448
	Statsborgerskap	219	214	4	437
	Frivillig arbeid	116	305	1	422
	USA politisk situasjon	117	143	-	260
	Nav	101	149	1	251
Kvinner og menn	83	133	1	217	

Figur 9.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på kjønn.

Tabell 9.3: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Norge politisk situasjon	63	82	87	107	67	54	32	89
	Organisasjon	52	55	70	85	54	46	23	76
	Bosituasjon	36	46	71	75	52	51	29	89
	Skole	47	57	75	77	44	42	21	54
	Immigrasjon	39	49	63	62	42	31	20	56
	Mennesker og verden	39	37	41	57	31	22	12	30
	Rasisme	41	28	40	33	24	10	5	24
	Statsborgerskap	9	30	34	47	26	20	10	40
	Frivillig arbeid	5	11	16	17	10	18	7	29
	USA politisk situasjon	19	14	16	32	12	9	5	10
	Nav	5	4	9	12	7	9	13	41
	Kvinner og menn	10	11	17	10	14	4	6	10

Overvekten av jenter som stiller spørsmål er noe mindre innen denne kategorien (tabell 9.3 og 9.5). Dette er den av kategoriene med færrest spørsmål. Små forskjeller i antall spørsmål gir derfor store utslag i andel. Det gjør at man skal være enda mer forsiktig med å dra noen slutninger ut fra dette datamaterialet. Ser vi på andel spørsmål fordelt på alder og kjønn (tabell 9.4 og 9.6), ser vi også at det er små forskjeller både mellom kjønnene og mellom aldersgrupper innen kjønn.

Tabell 9.4: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Norge politisk situasjon	17,3	19,3	16,1	17,4	17,5	17,1	17,5	16,2
	Organisasjon	14,2	13,0	13,0	13,8	14,1	14,6	12,6	13,9
	Bosituasjon	9,9	10,8	13,2	12,2	13,6	16,1	15,8	16,2
	Skole	12,9	13,4	13,9	12,5	11,5	13,3	11,5	9,9
	Immigrasjon	10,7	11,6	11,7	10,1	11,0	9,8	10,9	10,2
	Mennesker og verden	10,7	8,7	7,6	9,3	8,1	7,0	6,6	5,5
	Rasisme	11,2	6,6	7,4	5,4	6,3	3,2	2,7	4,4
	Statsborgerskap	2,5	7,1	6,3	7,7	6,8	6,3	5,5	7,3
	Frivillig arbeid	1,4	2,6	3,0	2,8	2,6	5,7	3,8	5,3
	USA politisk situasjon	5,2	3,3	3,0	5,2	3,1	2,8	2,7	1,8
	Nav	1,4	0,9	1,7	2,0	1,8	2,8	7,1	7,5
	Kvinner og menn	2,7	2,6	3,2	1,6	3,7	1,3	3,3	1,8
	Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 9.5: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Samfunn', fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Norge politisk situasjon	138	124	153	129	92	69	50	81
	Organisasjon	108	112	130	113	95	62	45	76
	Bosituasjon	110	91	111	116	83	66	50	96
	Skole	124	83	105	85	80	48	25	66
	Immigrasjon	49	63	73	64	54	43	28	57
	Mennesker og verden	46	63	65	57	29	19	9	21
	Rasisme	59	43	41	37	18	10	5	16
	Statsborgerskap	21	22	32	41	20	32	15	29
	Frivillig arbeid	23	32	34	49	51	37	30	44
	USA politisk situasjon	26	28	13	28	15	11	5	14
	Nav	7	11	14	21	15	25	18	38
	Kvinner og menn	33	22	22	19	17	7	4	8

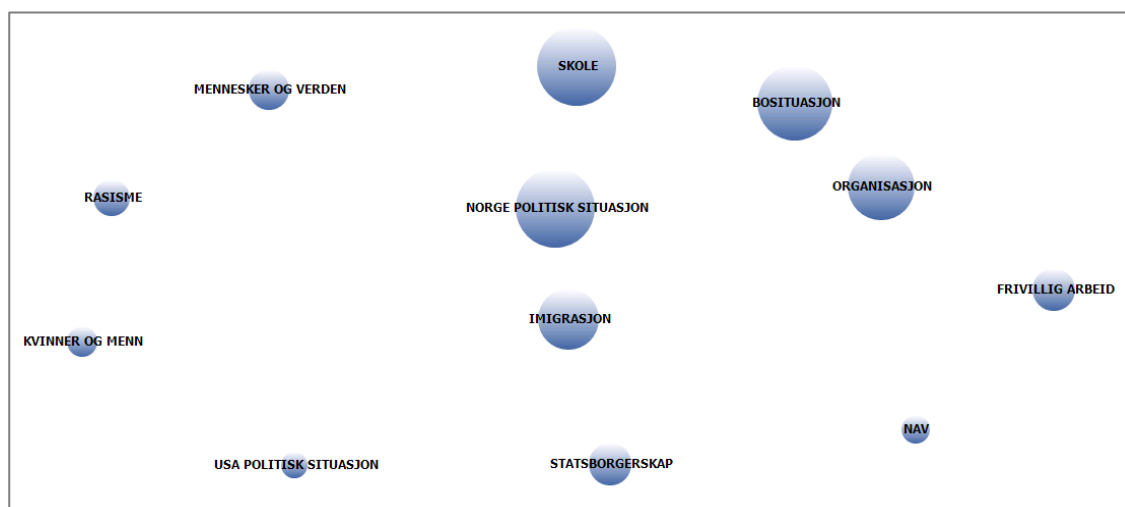
Tabell 9.6: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Samfunn', fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Norge politisk situasjon	18,5	17,9	19,3	17,0	16,2	16,1	17,6	14,8
	Organisasjon	14,5	16,1	16,4	14,9	16,7	14,5	15,8	13,9
	Bosituasjon	14,8	13,1	14,0	15,3	14,6	15,4	17,6	17,6
	Skole	16,7	12,0	13,2	11,2	14,1	11,2	8,8	12,1
	Immigrasjon	6,6	9,1	9,2	8,4	9,5	10,0	9,9	10,4
	Mennesker og verden	6,2	9,1	8,2	7,5	5,1	4,4	3,2	3,8
	Rasisme	7,9	6,2	5,2	4,9	3,2	2,3	1,8	2,9
	Statsborgerskap	2,8	3,2	4,0	5,4	3,5	7,5	5,3	5,3
	Frivillig arbeid	3,1	4,6	4,3	6,5	9,0	8,6	10,6	8,1
	USA politisk situasjon	3,5	4,0	1,6	3,7	2,6	2,6	1,8	2,6
	Nav	0,9	1,6	1,8	2,8	2,6	5,8	6,3	7,0
	Kvinner og menn	4,4	3,2	2,8	2,5	3,0	1,6	1,4	1,5
	Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Antallet spørsmål stilt innenfor et tema varierer fra år til år. For graf over antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Samfunn', se Appendix A figur A.6. I appendix finnes også graf for antall spørsmål i hvert tema fordelt på måned, se Appendix B figur B.6.

Relasjon mellom temaer, 'Samfunn'

Det ble gjennomført analyser for å måle relasjoner mellom de 10 temaene innad i kategorien 'Samfunn'. Figur 9.5 illustrerer relasjonen mellom de identifiserte temaene. I illustrasjonen er de identifiserte temaene illustrert som sirkler. Størrelsen på hver sirkelene reflekterer antall spørsmål tilknyttet til et tema (spørsmålsfrekvens). Distansen mellom sirkelene reflekterer hvor nært relatert temaene er (samtidig forekomst av tema). Jo nærrere to sirkler er, jo større relasjon.

Figur 9.5: Illustrasjon av relasjonen mellom temaer i kategorien 'Samfunn'.

Vi ser fra figuren at temaene 'bosituasjon' og 'organisasjon' er nokså tett relatert, og det samme gjelder temaene 'immigrasjon' og 'Norge politisk situasjon'

Tabell 9.7 viser den samtidige forekomsten mellom to temaer numerisk fremstilt. Tallet i kryssningen mellom to temaer viser i hvor mange spørsmål de to temaene nevnes sammen.

Tabell 9.7: Samtidig forekomst av temaer i kategorien 'Samfunn'.

	Bosituasjon	Frivillig arbeid	Imigrasjon	Kvinner og menn	Mennesker og verden	Nav	Norge politisk situasjon	Organisasjon	Rasisme	Skole	Statsborgerskap	USA politisk situasjon
Bosituasjon	1210	223	376	83	219	187	676	608	144	569	240	102
Frivillig arbeid	223	428	166	18	56	74	198	278	24	145	64	30
Imigrasjon	376	166	822	56	177	91	659	377	125	298	228	92
Kvinner og menn	83	18	56	219	80	14	112	92	48	103	29	19
Mennesker og verden	219	56	177	80	602	36	306	245	130	223	75	85
Nav	187	74	91	14	36	254	145	150	26	136	54	17
Norge politisk situasjon	676	198	659	112	306	145	1483	664	207	592	277	168
Organisasjon	608	278	377	92	245	150	664	1254	171	504	186	105
Rasisme	144	24	125	48	130	26	207	171	466	201	83	36
Skole	569	145	298	103	223	136	592	504	201	1070	178	86
Statsborgerskap	240	64	228	29	75	54	277	186	83	178	442	38
USA politisk situasjon	102	30	92	19	85	17	168	105	36	86	38	263

Samtidig forekomst over 500
  Samtidig forekomst 300-500
  Spørsmål i tema

9.3 Samfunn: Resultater fra innholdsanalyse

I innholdsanalysen og text mining analysen av kategorien 'Samfunn' ble det identifisert noen overlappende og noen ulike temaer. Innholdsanalysen viste følgende tre temaer som mest fremtredende:

1. Rasisme (25 av 100)
2. Diskriminering (17 av 100)
3. Kjønnforskjeller og likestilling (13 av 100)

De tre temaene vil bli utdypet i de neste avsnittene. Andre temaer som utpekte seg som relevante, og som også vil bli diskutert, er en bekymring for verden og et ønske om å gjøre en forskjell.

Rasisme

Rasisme var det mest nevnte temaet i innholdsanalysen. Av de 100 analyserte spørsmålene handlet 1/4 (25) om rasisme. Rasisme var også et sentralt tema i text mining analysen. I de undersøkte spørsmålene er det i hovedsak gutter som stiller spørsmål rundt rasisme (18 gutter, 7 jenter), og særlig gutter i den yngre aldersgruppen 13-16 år (12 av 25). Omtrent like mange jenter fra de to aldersgruppene stiller rasimerelaterte spørsmål.

Ungdom gir i sine spørsmål uttrykk for å lure på hva som defineres som rasisme og ikke. Det er tydelig at rasismebegrepet, og hva det innebærer ikke er tydelig for barn og unge. Spørsmålet nedenfor er et eksempel på dette.

" Hei, er det rasistisk å ta opp forskning og statistikker som tilsier f.eks at det er IQ forskjell basert på landet man har opprinnelse fra? Lignende statistikker om IQ som sier at det er forskjell (i gjennomsnittet) på raser? Eller at vi er forskjellige basert på hodeskalle-strukturen eller lignende?"

Gutt 17 år

Enkelte uttrykker i sine spørsmål til Ung.no at de er sterkt imot rasisme, og at hudfarge og etnisitet ikke bør ha noe å si. Flere har opplevd rasisme rettet mot seg selv eller andre de kjenner. Andre uttrykker tydelig negative holdninger til mennesker med utenlandsk opprinnelse og med en ikke-norsk kultur, eller omgås folk med slike holdninger. Blant annet forteller ungdom i sine spørsmål om foreldre og lærere de mener er rasistiske. Flere forteller om familie og andre de kjenner, som idoliserer Hitler.

Spørsmål rundt rasisme omhandler ofte også om diskriminering, et tema som blir nærmere beskrevet i neste avsnitt. I tillegg viser analysene at 4 av de 25 spørsmålene stilles av en ungdom som i spørsmålet uttrykker å ha utenlandsk bakgrunn.

Diskriminering

Diskriminering blir nevnt i 17 av de 100 spørsmålene innholdsanalysen har sett nærmere på innen kategorien 'Samfunn'. Diskriminering kommer ikke like tydelig frem i text mining analysen. Det er noe flere gutter som har stilt spørsmål rundt diskriminering (11 gutter, 6 jenter) og de fleste er gutter i alderen 13-16 år (7 av 17).

Spørsmålene ungdom sender inn ang. diskriminering omhandler diskriminering på ulike grunnlag. Diskriminering, eller forskjellsbehandling, blir ofte nevnt i sammenheng med rasisme, alder eller kjønn. I

spørsmålene under forteller en gutt og en jente hvordan de opplever å bli forskjellsbehandlet av sine foreldre på bakgrunn av kjønn.

"Hei! I sirka 2 år har eg hatt lyst på hull i ørene/ear piercing men jeg får ikke lov. Søstera mi fikk lov når hun var 6 år, og her er eg 13 år å får ikke lov! Eg synes dette blir en form for diskriminering. Sist gang eg spurte var to år siden og det brøyt ut i raseri fra pappa og sa «E DU HOMO ELLE? HÆ?» Mamma svarte et rolig nei og synes det passer bedre på jenter. Siden har eg spurt mamma flere ganger men får berre nei som svar [...] Så eg lurar på om dere har noen tips til å overbevise mamma og muligens pappa om dette er forskjellsbehandling og at eg burde få lov på egen regning. Mamma har selv tre hull i hvert øre."

Gutt 13 år

"Hei, Når storebroren min gikk på videregående fikk han lov til å overnatte hos venniner og kjærester og hele pakka. Men verken jeg eller søstera min, når hun gikk på videregående fikk/får lov til å overnatte hos kjæreste. Eneste grunnen er at vi er jenter og ikke gutt. Er det ifølge loven greit at foreldrene mine forskjellsbehandler basert på kjønn?"

Jente 17 år

Flere av spørsmålene som omhandler diskriminering og forskjellsbehandling, handler også om kjønnsforskjeller og likestilling, som i eksemplene over. Dette temaet blir nærmere beskrevet i neste avsnitt. I tillegg er spørsmål som omhandler diskriminering, knyttet til rasisme, og seksuell legning.

Kjønnsforskjeller og likestilling

Til sammen 13 av 100 analyserte spørsmål omhandler kjønnsforskjeller og likestilling. Det er omtrent like mange gutter og jenter som stiller spørsmål rundt temaet (7 gutter, 6 jenter) og det er ingen entydige forskjeller mellom aldersgruppene. Text mining analysene ser bare delvis ut til å fange opp kjønnsforskjeller og likestilling som et aktuelt tema.

Kjønnsforskjeller og likestilling omtales av ungdom i ulike former. Noen forteller om lærere som de mener ikke gir guttene og jentene i klassen like muligheter, f.eks. like muligheter til å få gode karakterer eller delta i sportslige aktiviteter. I spørsmålet under stiller en ung jente spørsmålstegn ved forskjellene som eksisterer mellom kvinner og menn innen fotballen.

"Jeg elsker fotball, men mister motivasjon når jeg får se seriekamper i toppserien som spilles av jenter. Tribunene er tomme, kjedeligere å se på og demotiverende. Champions League finalen til jentene ble ikke spilt på en tribune, den ble spilt ute, mens gutta får spilt på en proffisjonel bane. Det er ufattelig urettferdig hvordan gutter kan få alt de vil, i mens vi jenter aldri kan få den rette oppmersomheten og jobber like hardt. Hvordan skal jeg ha motivasjon å spille når hele verden gir faen i det? «jentefotball suger»?"

Jente 14 år

Flere av spørsmålene tilknyttet kjønnsforskjeller og likestilling er tett knyttet til diskriminering. Likestilling og diskriminering er ikke alltid så lett å skille fra hverandre. Det er interessant å merke seg at flere gutter uttrykker større innflytelse og støtte rundt saker som gjelder dem, men som tradisjonelt sett er blitt diskutert relatert til kvinner. Spørsmålet under er et eksempel.

"Hei, Jeg er en gutt på 17 år. Jeg har lyst til å ta opp et viktig spørsmål i vårt samfunn. Hvorfor har vi ikke en større "Maskulisme" bevegelse slik som "feminisme"? Menn er de som gjør mest selvmord, menn er de som ikke har et valg hvis ulykken skjer ved et uhell med gravitet, menn er underrepresentert i høyere utdanning, menn blir seksualisert, men ingen snakker om det og menn er flertall av personer som havner på gata. Hvis en mann blir voldtatt er det nesten ingen steder å gå, mens kvinner har flere. Menn blir ikke forstått ved voldtekt. Kvinner får oftest barnet hvis det er spørsmål om hvem ungen blir med. Personlig har jeg vokst opp ved lærere og andre voksne har direkte eller indirekte sagt ting som: Menn er svin, menn seksualisere kvinner, menn skal jobbe, forsørge og vaske og holde huset. Menn får skylden for mye... Selv føler jeg meg undertrykt og skulle ønske jeg var kvinne fordi da kunne jeg sagt mer, innrømmet mer og gjort mer og fått mer. Hvorfor er det ikke Maskulisme?"

Gutt 17 år

Bekymring for verden og ønske om å gjøre en forskjell

Variasjonen av temaer ungdom stiller spørsmål om angående samfunnet vi lever i, er stor, og indikerer et bredt samfunnsengasjement blant unge. Eksempler på temaer utover de tre mest fremtredende inkluderer bl.a. politikk og valg, miljø og klima, og veldedig og frivillig arbeid. Det kommer tydelig fram at ungdom følger med på nyhetsbildet og holder seg oppdatert. To spesielle forhold som ble synlig i innholdsanalysen, er unges bekymring for verdens utvikling og fremtid, samt et uttrykt ønske om å utgjøre en forskjell.

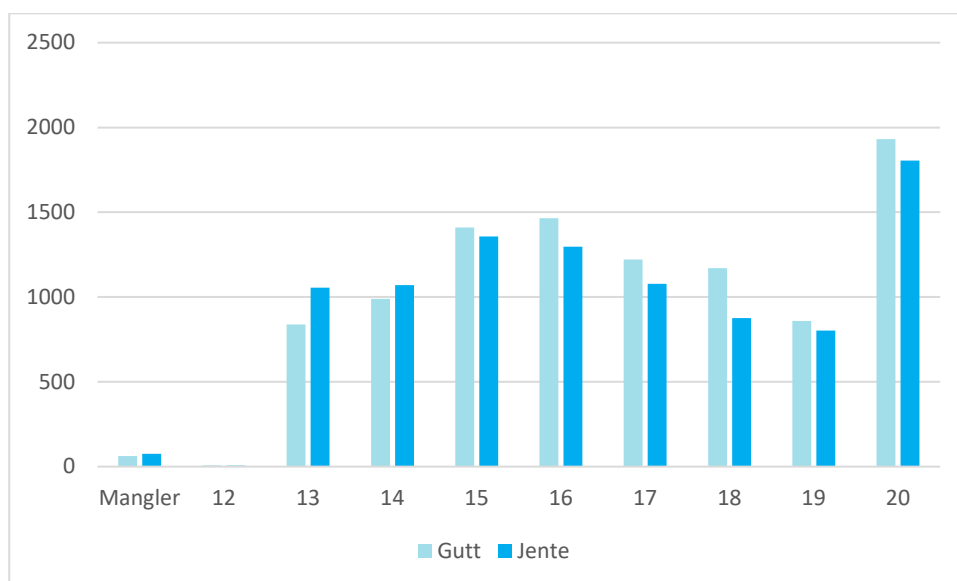
Bekymring for verden. I så mange som 9 av 100 spørsmål uttrykker ungdom frykt og bekymring for den verden vi lever i, og hvilken retning ulike samfunnshendelser vil føre oss mot. I innholdsanalysen var slike bekymringer i stor grad knyttet til krig og konflikter i verden. Nord-Korea ble nevnt flere ganger, samt situasjonen i Syria, og statsoverhodene i USA og Russland. Noen uttrykket også en miljø- og klimabekymring. Det er i all hovedsak jenter i alderen 13-16 år som har uttrykt slike bekymringer (7 av 9).

Ønske om å gjøre en forskjell. Til sammen 7 av 100 uttrykker et eksplisitt ønske om å bidra til en bedre verden og utgjøre en forskjell. De fleste som uttrykker et slikt ønske, er jenter i begge aldersgrupper (2 gutter, 5 jenter). Mange av spørsmålene er knyttet til veldedig og frivillig arbeid rundt om i verden. Dette samsvarer med resultatene fra text mining analysen.

10 Kategori 7: Lover og rettigheter

10.1 Lover og rettigheter: Deskriptiv analyse

Kategorien 'Lover og rettigheter' besto av 20 314 spørsmål. Dette er en av to kategorier hvor, selv om det ikke er stor forskjell, gutter har stilt flere spørsmål enn jenter (tabell 10.1). Fra 15-års alder spør gutter noe mer enn jenter. Det har vært kun små variasjoner i fordelingen mellom gutter og jenter de siste ti år. Dette er også en kategori som utmerker seg med mange spørsmål stilt av de eldste ungdommene (figur 10.1).

Figur 10.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Tabell 10.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT		
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER		antall	%	
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%			
ÅR	Ukjent	-	-	-	-	-	-	-	1	100	1	100
	2005	-	-	-	-	-	-	-	2	100	2	100
	2006	-	-	-	-	-	-	-	15	100	15	100
	2007	-	-	-	-	-	-	-	160	100	160	100
	2008	81	11,6	127	18,2	-	-	-	489	70,2	697	100
	2009	336	38,0	542	61,2	-	-	-	7	0,8	885	100
	2010	404	43,4	519	55,8	-	-	-	7	0,8	930	100
	2011	540	44,9	658	54,7	-	-	-	4	0,3	1 202	100
	2012	859	48,4	881	49,7	-	-	-	33	1,9	1 773	100
	2013	1 086	53,6	938	46,3	-	-	-	3	0,1	2 027	100
	2014	1 155	51,4	1 092	48,6	-	-	-	1	-	2 248	100
	2015	1 314	53,5	1 125	45,8	17	0,7	-	-	-	2 456	100
	2016	1 512	55,7	1 123	41,4	78	2,9	-	-	-	2 713	100
	2017	1 435	52,1	1 257	45,6	63	2,3	-	-	-	2 755	100
	2018	1 229	50,2	1 158	47,3	61	2,5	-	-	2	0,1	2 450
TOTALT		9 951	49,0	9 420	46,4	219	1,1	724	3,6	20 314	100	

10.2 Lover og rettigheter: Resultater fra text mining

Text mining av kategorien "Lover og rettigheter" har analysert 19 590 spørsmål, 111 347 setninger og 1 851 107 ord. Analysen identifiserte 13 temaer. I de neste avsnittene blir de identifiserte temaene og relasjonen mellom dem nærmere beskrevet.

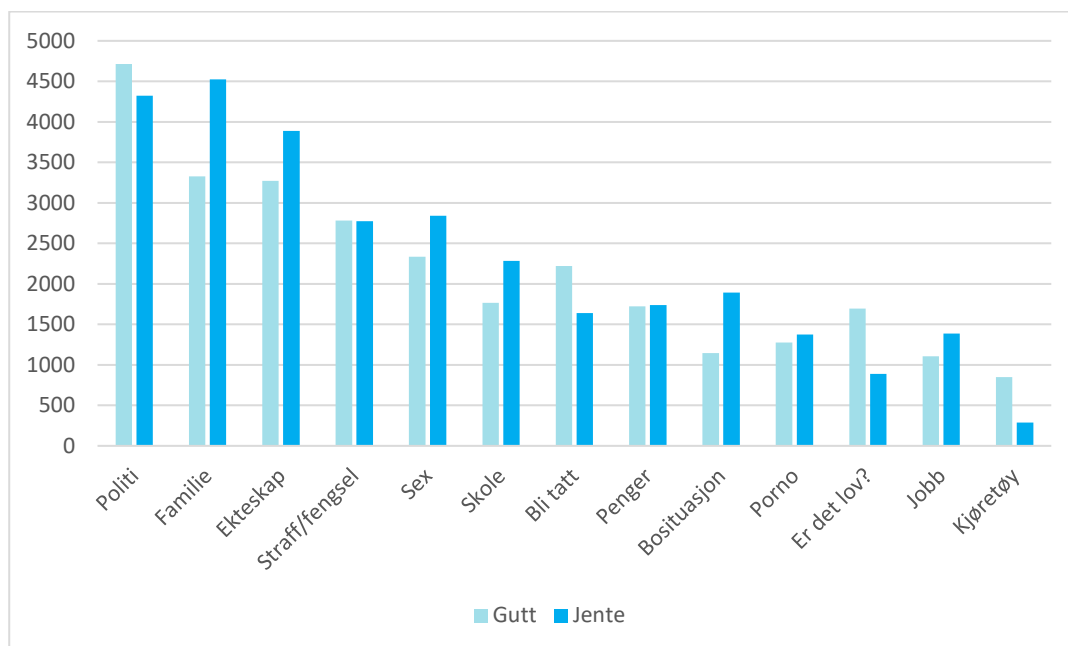

Identifisering av temaer, 'Lover og rettigheter'

For kategorien 'Lover og rettigheter' identifiserte text mining analysen 13 temaer. Disse var: 1) politi, 2) familie, 3) ekteskap, 4) straff/fengsel, 5) sex, 6) skole, 7) bli tatt, 8) penger, 9) bosituasjon, 10) porno, 11) Er det lov?, 12) jobb og 13) kjøretøy. Tabell 10.2 viser antall spørsmål gutter, jenter eller annet fordelt på de 11 temaene. I Figur 10.2 er dette fremstilt i graf-form.

Tabell 10.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Lover og rettigheter', fordelt på kjønn

		KJØNN			
		GUTT	JENTE	ANNET	TOTALT
IDENTIFISERTE TEMA	Politi	4 716	4 321	84	9 121
	Familie	3 327	4 524	65	7 916
	Ekteskap	3 273	3 887	57	7 217
	Straff/fengsel	2 782	2 774	58	5 614
	Sex	2 336	2 841	32	5 209
	Skole	1 764	2 284	36	4 084
	Bli tatt	2 220	1 640	39	3 899
	Penger	1 724	1 739	24	3 487
	Bosituasjon	1 144	1 893	22	3 059
	Porno	1 274	1 374	28	2 676
	Er det lov?	1 695	888	20	2 603
	Jobb	1 104	1 387	21	2 512
	Kjøretøy	850	287	10	1 147

Figur 10.2: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på kjønn.

Tabell 10.3: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Politikk	266	361	603	676	587	622	480	1 082
	Familie	239	306	456	496	414	384	322	689
	Ekteskap	238	303	453	461	414	393	321	671
	Straff/fengsel	150	191	332	377	353	366	306	693
	Sex	141	190	306	344	281	294	244	520
	Skole	156	172	257	295	263	187	162	261
	Bli tatt	103	144	254	326	287	288	226	575
	Penger	85	122	182	235	192	247	188	464
	Bosituasjon	61	78	141	153	142	138	124	303
	Porno	102	117	186	181	167	136	124	254
	Er det lov?	142	198	265	265	210	195	164	253
	Jobb	30	41	76	106	119	148	142	431
	Kjøretøy	55	52	110	130	103	136	88	172

Dette er en av to kategorier hvor det er flere gutter enn jenter som stiller spørsmål (tabell 10.3 og 10.5). Guttene, i alle aldre, er mest opptatt av spørsmål rundt temaet politi. Jentene er spør også mye om politi, men spesielt de yngste jentene spør enda mer om forhold rundt familie (tabell 9.4 og 9.6).

Tabell 10.4: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (gutt)

		ALDER (GUTT)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Politi	15,0	15,9	16,7	16,7	16,6	17,6	16,6	17,0
	Familie	13,5	13,5	12,6	12,3	11,7	10,9	11,1	10,8
	Ekteskap	13,5	13,3	12,5	11,4	11,7	11,1	11,1	10,5
	Straff/fengsel	8,5	8,4	9,2	9,3	10,0	10,4	10,6	10,9
	Sex	8,0	8,4	8,5	8,5	8,0	8,3	8,4	8,2
	Skole	8,8	7,6	7,1	7,3	7,4	5,3	5,6	4,1
	Bli tatt	5,8	6,3	7,0	8,1	8,1	8,1	7,8	9,0
	Penger	4,8	5,4	5,0	5,8	5,4	7,0	6,5	7,3
	Bosituasjon	3,5	3,4	3,9	3,8	4,0	3,9	4,3	4,8
	Porno	5,8	5,1	5,1	4,5	4,7	3,8	4,3	4,0
	Er det lov?	8,0	8,7	7,3	6,6	5,9	5,5	5,7	4,0
	Jobb	1,7	1,8	2,1	2,6	3,4	4,2	4,9	6,8
	Kjøretøy	3,1	2,3	3,0	3,2	2,9	3,8	3,0	2,7
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	

Tabell 10.5: Antall spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Politi	368	436	585	602	496	442	420	941
	Familie	483	528	616	616	527	434	411	870
	Ekteskap	393	443	539	546	452	366	355	761
	Straff/fengsel	194	261	356	371	340	322	277	624
	Sex	256	291	418	405	350	280	274	545
	Skole	268	301	336	353	289	236	164	321
	Bli tatt	83	138	192	213	194	196	183	428
	Penger	95	151	166	203	231	201	216	458
	Bosituasjon	175	206	204	263	237	187	193	412
	Porno	152	162	208	188	166	116	114	255
	Er det lov?	87	82	148	129	102	92	85	159
	Jobb	43	67	83	138	155	189	197	505
	Kjøretøy	15	22	27	45	28	39	35	74

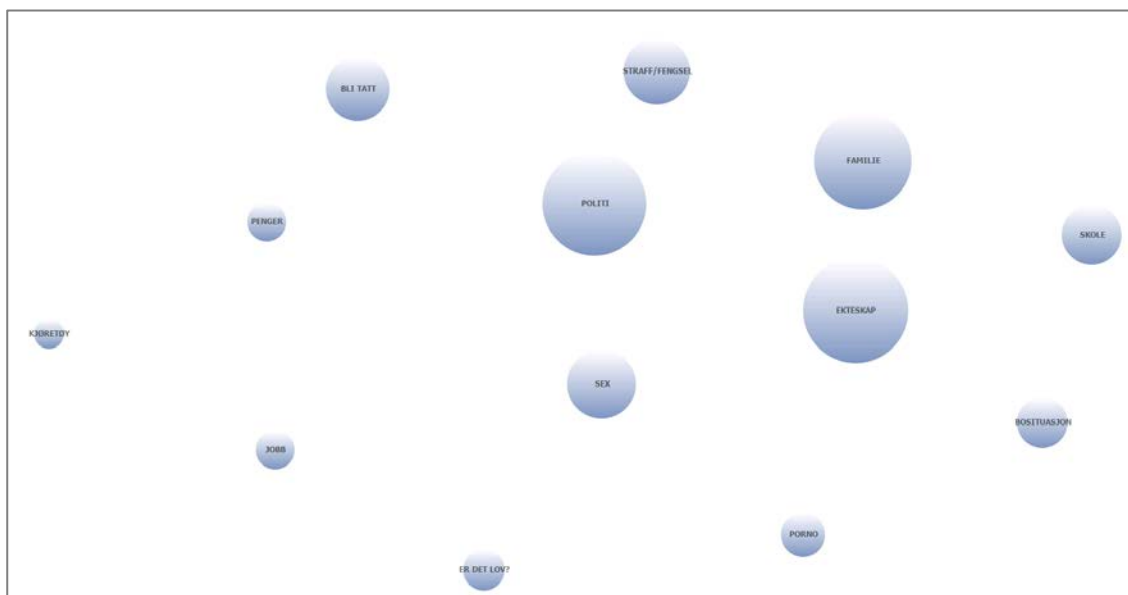
Tabell 10.6: Andel spørsmål innen hvert tema i kategorien, fordelt på alder (jente)

		ALDER (JENTE)							
		13	14	15	16	17	18	19	20
IDENTIFISERTE TEMA	Politi	14,1	14,1	15,1	14,8	13,9	14,3	14,4	14,8
	Familie	18,5	17,1	15,9	15,1	14,8	14,0	14,1	13,7
	Ekteskap	15,0	14,3	13,9	13,4	12,7	11,8	12,1	12,0
	Straff/fengsel	7,4	8,5	9,2	9,1	9,5	10,4	9,5	9,8
	Sex	9,8	9,4	10,8	9,9	9,8	9,0	9,4	8,6
	Skole	10,3	9,7	8,7	8,7	8,1	7,6	5,6	5,1
	Bli tatt	3,2	4,5	5,0	5,2	5,4	6,3	6,3	6,7
	Penger	3,6	4,9	4,3	5,0	6,5	6,5	7,4	7,2
	Bosituasjon	6,7	6,7	5,3	6,5	6,6	6,0	6,6	6,5
	Porno	5,8	5,2	5,4	4,6	4,7	3,7	3,9	4,0
	Er det lov?	3,3	2,7	3,8	3,2	2,9	3,0	2,9	2,5
	Jobb	1,6	2,2	2,1	3,4	4,3	6,1	6,7	7,9
	Kjøretøy	0,6	0,7	0,7	1,1	0,8	1,3	1,2	1,2

Antallet spørsmål stilt innenfor et tema varierer fra år til år. For graf over antall spørsmål innen hvert tema i kategorien 'Skole, utdanning og jobb', se Appendix A figur A.7. I appendix finnes også graf for antall spørsmål i hvert tema fordelt på måned, se Appendix B figur B.7.

Relasjon mellom temaer, 'Lover og rettigheter'

Det ble gjennomført analyser for å måle relasjoner mellom de 13 temaene innad i kategorien 'Lover og rettigheter'. Figur 10.5 illustrerer relasjonen mellom de identifiserte temaene. I illustrasjonen er de identifiserte temaene illustrert som sirkler. Størrelsen på hver sirkelene reflekterer antall spørsmål tilknyttet til et tema (spørsmålsfrekvens). Distansen mellom sirklene reflekterer hvor nært relatert temaene er (samtidig forekomst av tema). Jo nærrere to sirkler er, jo større relasjon.

Figur 10.5: Illustrasjon av relasjonen mellom temaer i kategorien 'Lover og rettigheter'.

Vi ser fra figuren at det er en svak relasjon mellom temaene 'ekteskap' og 'familie', samt mellom temaene 'politi' og 'straff/fengsel'.

Tabell 10.7 viser den samtidige forekomsten mellom to temaer numerisk fremstilt. Tallet i kryssningen mellom to temaer viser i hvor mange spørsmål de to temaene nevnes sammen.

Tabell 10.7: Samtidig forekomst av temaer i kategorien 'Lover og rettigheter'.

	Bli tatt	Bosituasjon	Ekteskap	Er det lov?	Familie	Jobb	Kjoretøy	Penger	Politi	Porno	Sex	Skole	Straff/fengsel
Bli tatt	3940	498	1356	491	1687	689	374	1106	2781	633	1091	694	1895
Bosituasjon	498	3123	1803	332	2001	684	163	790	1512	528	1104	991	1073
Ekteskap	1356	1803	7373	1053	3858	1023	414	1564	3729	1242	2646	1951	2346
Er det lov?	491	332	1053	2618	957	212	198	561	1116	466	726	510	712
Familie	1687	2001	3858	957	8086	1257	462	1914	4482	1489	2794	2221	2755
Jobb	689	684	1023	212	1257	2550	101	780	1303	412	864	722	1070
Kjoretøy	374	163	414	198	462	101	1148	216	633	172	312	194	403
Penger	1106	790	1564	561	1914	780	216	3529	2023	562	1139	846	1523
Politi	2781	1512	3729	1116	4482	1303	633	2023	9240	1834	2900	2022	3273
Porno	633	528	1242	466	1489	412	172	562	1834	2695	963	747	959
Sex	1091	1104	2646	726	2794	864	312	1139	2900	963	5270	1371	1822
Skole	694	991	1951	510	2221	722	194	846	2022	747	1371	4131	1373
Straff/fengsel	1895	1073	2346	712	2755	1070	403	1523	3273	959	1822	1373	5679

Samtidig forekomst over 3000
  Samtidig forekomst 2000-3000
  Spørsmål i tema

10.3 Lover og rettigheter: Resultater fra innholdsanalyse

Temaene identifisert i innholdsanalysen samsvarer godt med temaene fra text mining analysen. Innholdsanalysen viste at det oftest ble spurt om følgende temaer:

1. Spørsmål rundt hvorvidt noe er lov (25 av 100)
2. Straff (19 av 100)
3. Kjøretøy og førerkort (13 av 100)

Disse tre kategoriene vil bli nærmere beskrevet i de neste avsnittene.

Spørsmål rundt hvorvidt noe er lov

I de til sammen 1/4 av spørsmålene (25 av 100) som ble gjennomgått i innholdsanalysen for kategorien 'Lover og rettigheter', stiller ungdom spørsmål rundt hvorvidt noe er lov. Også i text mining analysen var temaet sentralt. Spørsmålene er både knyttet til handlinger de selv har utført, og handlinger som er blitt utført mot dem. Både gutter og jenter i begge aldersgrupper stiller spørsmål av denne karakter, men flesteparten er gutter (16 gutter, 9 jenter). Det er ingen forskjeller mellom aldersgruppene. Følgende spørsmål er et typisk eksempel på spørsmål unge stiller rundt hvorvidt noe er lov.

"Er det lov å handle kniver som Karambit og bayonett, dersom det bare er et samlerobjekt fra et data spill?"

Gutt 15 år

Spørsmål rundt om noe er lov er i aller størst grad tilknyttet spørsmål om kjøretøy og førerkort, men det er kun gutter som stiller disse spørsmålene. Blant spør flere om lovligheten av å trimme en moped og lett-MC, og det stilles spørsmål til om politiet har lov til å inndra eller holde tilbake førerkort. Utover dette strekker spørsmål rundt lovlighet seg over flere emner, bl.a. narkotika, våpen, deling av intime bilder og hemmelige videoopptak.

Straff (19 av 100)

Mange ungdommer stiller spørsmål rundt straff (19 av 100) innen kategorien 'Lover og rettigheter'. Dette var et sentralt tema også i text mining analysen. Spørsmålene omfatter bl.a. om ulike handlinger er straffbare og hva en potensiell straff kan innebære. Det er noe flere gutter enn jenter som lurer på ting om straff (gutter 12, jenter 7). Blant gutter er det like mange i begge aldersgruppene som stiller slike spørsmål, mens det blant jenter er et større flertall i alderen 13-16 år (5 av 7).

Spørsmål rundt straff blir gjerne stilt i sammenheng med at innsender forteller om et lovbrudd han eller hun har begått. Innsender lurer da ofte på strafferammer for lovbruddet og hvordan en eventuell saksbehandlingsprosess vil foregå. Flere unge under 18 år som har gjort noe ulovlig stiller spørsmål ved hvorvidt de kan straffes siden de er mindreårige.

Barn og unge som har vært utsatt for straffbare handlinger stiller også spørsmål som omhandler straff. Spørsmålet under er et eksempel på et slikt spørsmål.

"Hei, jeg har sendt nakenbilder til noen og de har sendt det videre osv. Nå vet alle det og jeg angrer skikkelig og gjorde det uten å tenke meg om. Jeg vil anmelde dem, men jeg har ikke noe fysisk bevis så jeg lurer på hva jeg skal gjøre. Også lurer jeg på hva slags straff man kan få for å dele nakenbilder av andre mot sin vilje hvis man er under 18 år. Helt ærlig så gjør d så vondt at jeg ikke vil leve lenger. Trenger svar fort!"

Jente 13 år

Spørsmål om straff stilles i sammenheng med mange ulike temaer. Ungdom lurer på strafferammer tilknyttet lovbrudd som nasking, copyright og forfalskning, vold, narkotika, våpen og kjøretøy.

Kjøretøy og førerkort

Flere spørsmål i kategorien 'Lover og rettigheter' er stilt i tilknytning til kjøretøy og førerkort (13 av 100). Også dette temaet viste seg sentralt i text mining analysen. Blant spørsmålene innholdsanalysen har tatt for seg er det kun gutter som disse spørsmålene, med et lite flertall av gutter i aldersgruppen 17-20 år (8 av 13).

Mange spørsmål er av en generell karakter hvor innsender stiller spørsmål rundt hvorvidt noe er lov tilknyttet kjøretøy og førerkort (6 av 13). Følgende spørsmål er et eksempel på et slikt spørsmål.

"hei [...] Jeg bor på en gård i lag med min mor og bror, men jeg er den eneste som kan kjør traktor. jeg har sertifikat for bil, men ikke for traktor. Er det ulovlig å kjøre traktor på privat grunn og vei og uten sertifikat for traktor?"

Gutt 20 år

Flere som stiller spørsmål rundt kjøretøy og førerkort, stiller disse i tilknytning til å ha begått et lovbrudd (6 av 13). Disse inneholder ofte spørsmål knyttet til straff. Spørsmålene under er eksempler på dette.

"Hei, har ingen prikker på førerkortet fra før. Og jeg er ferdig med prøvetiden på sertvikatet. Ble stoppet i 60 sonen, der jeg ble målt til 92 km/t altså 32 km/t over fartsgrensen. Politimannen sa ingenting annet enn at førerkortet blir beslaglagt. Inntil saken kommer for retten.... Så spm mitt er, hva er normalt. Bot + miste førerkortet i mange måneder? Samfunnsttraff Kun bot og prikkbesastning?? Og hva er vanlig straff i mitt tilfelle?? Hvem skal jeg henvende meg til for å få vite noe??"

Gutt 20 år

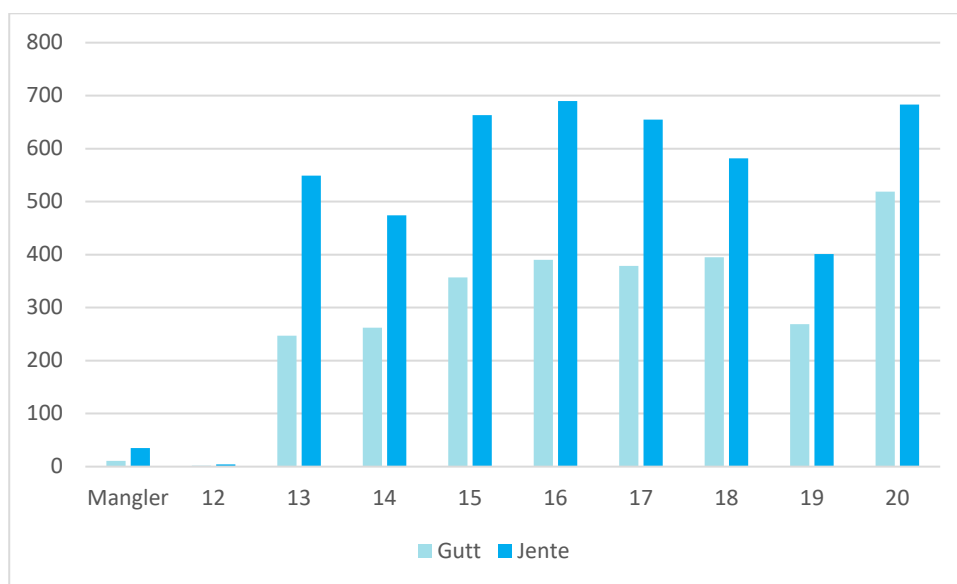
I likhet med innsender av spørsmålet over uttrykker flere unge bekymring for hvilke konsekvenser begåtte lovbrudd kan ha på å beholde førerkortet eller muligheten for å få førerkort. Sistnevnte nevnes bl.a. i sammenheng med nasking, samt narkotika og rus.

11 Kategori 8: Forbruker, økonomi og bolig

11.1 Deskriptiv analyse

Kategorien 'Forbruker, økonomi og bolig' inneholdt 8051 spørsmål. Som man se av figur 11.1 er det mindre variasjon i spørsmålsstilleres alder enn for de fleste andre kategorier. Andelen spørsmål stilt i de ulike aldrene følger en lik fordeling for jenter og gutter. Andelen spørsmål stilt av gutter har økt noe over tiårsperioden (tabell 4.1).

Figur 11.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

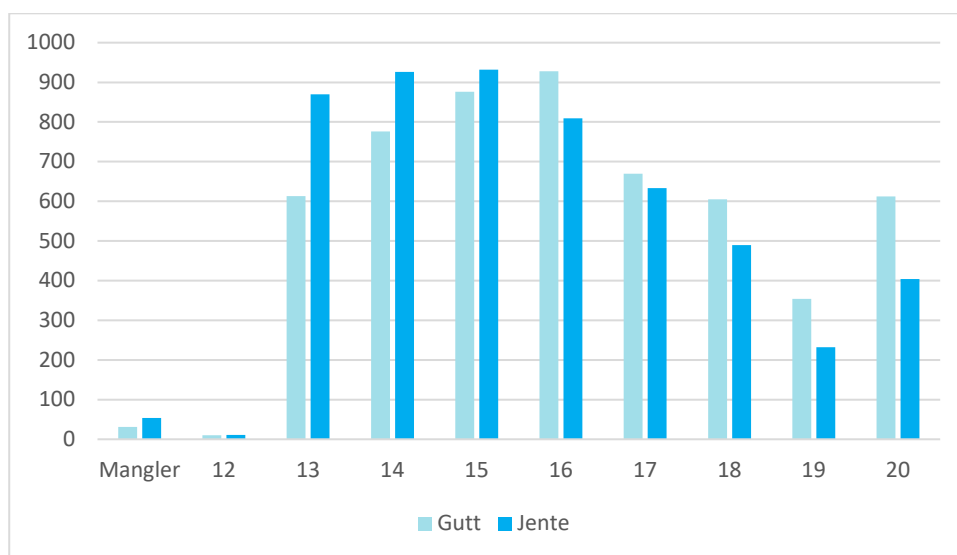
Tabell 11.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	Ukjent	-	-	-	-	-	-	1	100	1	100
	2005	-	-	-	-	-	-	3	100	3	100
	2006	-	-	-	-	-	-	43	100	43	100
	2007	-	-	-	-	-	-	119	100	119	100
	2008	26	8,3	57	18,2	-	-	230	73,5	313	100
	2009	131	29,9	302	68,9	-	-	5	1,1	438	100
	2010	126	34,4	235	64,2	-	-	5	1,4	366	100
	2011	196	33,1	395	66,6	-	-	2	0,3	593	100
	2012	255	35,2	464	64,0	-	-	6	0,8	725	100
	2013	299	39,3	460	60,5	-	-	1	0,1	760	100
	2014	285	36,5	496	63,5	-	-	-	-	781	100
	2015	311	35,0	573	64,5	5	0,6	-	-	889	100
	2016	368	39,1	551	58,6	21	2,2	-	-	940	100
	2017	418	39,7	610	57,9	26	2,5	-	-	1 054	100
	2018	416	40,5	593	57,8	17	1,7	-	-	1 026	100
TOTALT		2 831	35,2	4 736	58,8	69	0,9	415	5,2	8 051	100

12 Kategori 9: Rusmidler

12.1 Deskriptiv analyse

Kategorien 'Rusmidler' inneholdt 11 594 spørsmål. Dette er en av to kategorier hvor, selv om det ikke er stor forskjell, gutter har spurt flere spørsmål enn jenter (tabell 12.1). Som man se av figur 12.1 er jentene yngre enn guttene når de stiller spørsmål innen kategorien 'Rusmidler'. Andelen spørsmål stilt av gutter og jenter har vært ganske stabil gjennom ti-årsperioden (tabell 12.1).

Figur 12.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

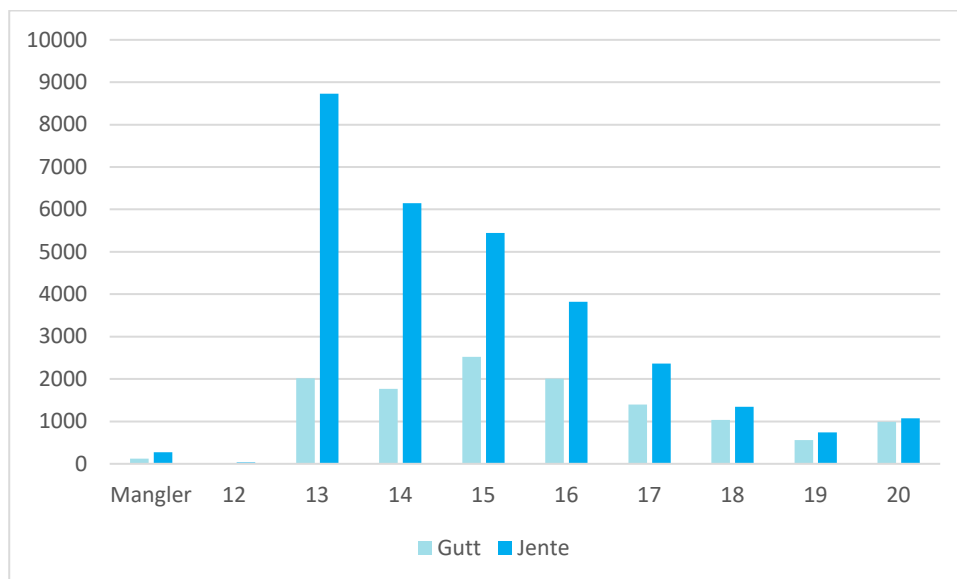
Tabell 12.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%	antall	%
ÅR	Ukjent	-	-	1	100	-	-	-	-	1	100
	2006	-	-	-	-	-	-	50	100	50	100
	2007	-	-	-	-	-	-	143	100	143	100
	2008	92	15,5	111	18,7	-	-	390	65,8	593	100
	2009	293	47,6	320	51,9	-	-	3	0,5	616	100
	2010	213	46,7	240	52,6	-	-	3	0,7	456	100
	2011	394	50,2	384	48,9	-	-	7	0,9	785	100
	2012	549	50,8	528	48,9	-	-	3	0,3	1 080	100
	2013	543	51,2	514	48,5	-	-	3	0,3	1 060	100
	2014	506	50,5	495	49,5	-	-	-	-	1 001	100
	2015	516	48,6	530	50,0	15	1,4	-	-	1 061	100
	2016	603	50,5	556	46,6	34	2,8	-	-	1 193	100
	2017	986	50,9	895	46,2	56	2,9	-	-	1 937	100
	2018	780	48,2	787	48,6	51	3,2	-	-	1 618	100
TOTALT	5 475	47,2	5 361	46,2	156	1,3	602	5,2	11 594	100	

13 Kategori 10: Venner, forelskelse og fritid

13.1 Deskriptiv analyse

Kategorien 'Venner, forelskelse og fritid' inneholdt 43 990 spørsmål. Jenter, og spesielt unge jenter, stiller størsteparten av spørsmålene (figur 13.1). Andelen av spørsmål stilt av jenter har gått jevnt opp, og ser ut til å ha stabilisert seg noe fra 2015 (tabell 13.1).

Figur 13.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

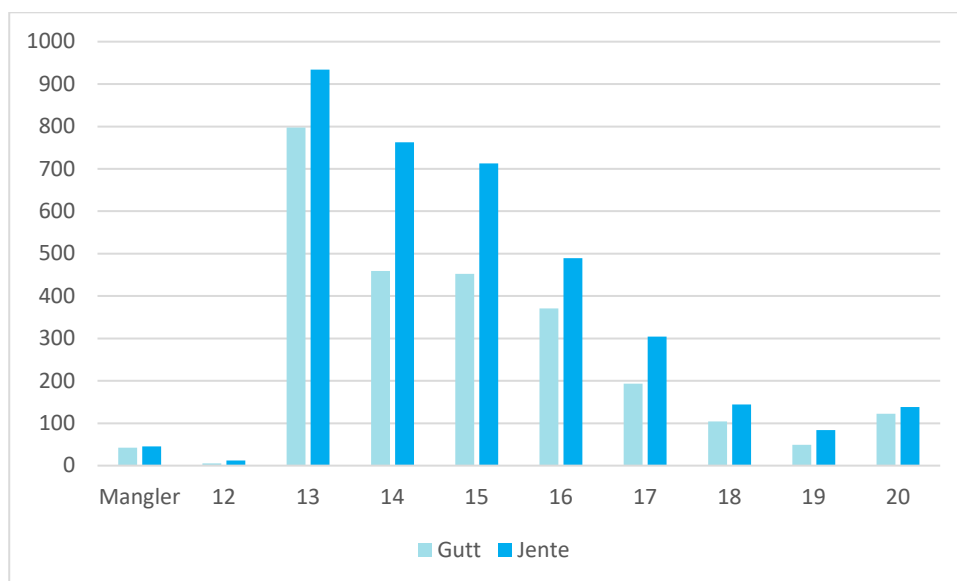
Tabell 13.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	Ukjent	-	-	4	80,0	-	-	1	20,0	5	100
	2005	-	-	-	-	-	-	2	100	2	100
	2006	-	-	-	-	-	-	39	100	39	100
	2007	-	-	-	-	-	-	287	100	287	100
	2008	113	8,3	280	20,7	-	-	962	71,0	1 355	100
	2009	755	32,9	1 510	65,9	-	-	28	1,2	2 293	100
	2010	293	50,0	291	49,7	-	-	2	0,3	586	100
	2011	947	35,6	1 705	64,1	-	-	7	0,3	2 659	100
	2012	1 329	35,5	2 403	64,2	-	-	9	0,2	3 741	100
	2013	1 265	34,7	2 372	65,1	-	-	4	0,1	3 641	100
	2014	1 289	30,4	2 945	69,6	-	-	-	-	4 234	100
	2015	1 661	28,4	4 170	71,4	12	0,2	-	-	5 843	100
	2016	1 509	25,6	4 328	73,3	68	1,2	-	-	5 905	100
	2017	2 017	24,2	6 226	74,7	91	1,1	-	-	8 334	100
	2018	1 260	24,9	3 741	73,8	65	1,3	-	-	5 066	100
TOTALT		12 438	28,3	29 975	68,1	236	0,5	1 341	3,0	43 990	100

14 Kategori 11: Diverse

14.1 Deskriptiv analyse

I tillegg til de ti spesifiserte kategoriene allerede omtalt inneholdt datasettet en 'Diverse' kategori. Denne besto av 6553 spørsmål. En overvekt av disse ble stilt av jenter, men andelen spørsmål fra jenter har gått ned de senere årene. Vi ser at antall spørsmål går ned med økende alder for både jenter og gutter (figur 14.1). Hva dette betyr kan vanskelig belyses gjennom en deskriptiv analyse, da innholdet i kategorien ikke er kjent, og kan ha endret seg over tid.

Figur 14.1: Antall spørsmål sendt inn til ung.no for kategorien, fordelt på alder og kjønn.

Tabell 14.1: Antall spørsmål fordelt på år og kjønn, antall spørsmål og % innen år

		KJØNN								TOTALT	
		GUTT		JENTE		ANNET		MANGLER			
		antall	%	antall	%	antall	%	antall	%		
ÅR	Ukjent	-	-	-	-	-	-	1	100	1	100
	2006	-	-	-	-	-	-	53	100	53	100
	2007	-	-	-	-	-	-	83	100	83	100
	2008	14	7,6	35	19,0	-	-	135	73,4	184	100
	2009	190	30,1	435	68,9	-	-	6	1,0	631	100
	2010	119	42,5	161	57,5	-	-	-	-	280	100
	2011	261	43,3	339	56,2	-	-	3	0,5	603	100
	2012	230	39,1	356	60,5	-	-	2	0,3	588	100
	2013	317	36,4	554	63,5	-	-	1	0,1	872	100
	2014	352	36,4	616	63,6	-	-	-	-	968	100
	2015	223	44,6	269	53,8	8	1,6	-	-	500	100
	2016	316	54,2	257	44,1	10	1,7	-	-	583	100
	2017	338	50,7	313	46,9	16	2,4	-	-	667	100
	2018	234	43,3	291	53,9	15	2,8	-	-	540	100
TOTALT		2 594	39,6	3 626	55,3	49	0,7	284	4,3	6 553	100

15 Konklusjon

Målet i denne rapporten har vært å undersøke hva ungdom er opptatt av, og hvem som spør om hva på ung.no sin spørsmål-/svar-tjeneste. Basert på analyser av nesten 300 000 har vi sett at jentene stiller flere spørsmål enn guttene totalt sett, og også innenfor de fleste hovedkategoriene. Av det totale antallet inkluderte spørsmål, ble 173 810 (62,6%) stilt av jenter (dvs. de som hadde haket av for "jente" når de skrev spørsmålet sitt på nettsiden til ung.no) og 85 660 (30,9%) av gutter. Kun i kategoriene 'Rusmidler' og 'Lover og rettigheter' stiller gutter flest spørsmål, men forskjellen er svært liten (hhv. 49% gutter/46,4 % jenter og 47,2% gutter/46,2% jenter).

Yngre stiller flere spørsmål enn eldre. Totalt sett er 61,5% av spørsmålene stilt av aldersgruppen 13-16 år, og 32 % stilt av ungdom i aldergruppen 17-20 år. Vi må ta høyde for at noen brukere kan ha skrevet inn en annen alder enn den reelle, for eksempel at barn unger 13 har skrevet at de er 13 for å i det hele tatt få stilt sitt spørsmål. Dette kan også være årsaken til at andelen spørsmål stilt av 20-åring er påfallende høy for noen av temaene.

Totalt for hele den inkluderte tidsperioden i prosjektet har jenter stilt 66,6 % av spørsmålene i denne kategorien, og guttene 23 %.

15.1 Hvilke tema stiller ungdom spørsmål om på ung.no?

Den største kategorien er '**Kropp, helse og identitet**' hadde over 56 000 spørsmål bare i løpet av de to siste årene, og dette utgjør dessuten omtrent halvparten av alle spørsmålene stilt til ung.no i denne perioden.

Innholdsmessig kan spørsmål fra hver av disse emnene og underemnene gjerne plasseres i mer enn en kategori. Dette kom også til syne i resultatene av text mining analysen, der for eksempel emnet 'vold' ble identifisert både i kategorien 'Problemer hjemme' og i 'Vold og overgrep'. Resultatene som fremkommer i denne rapporten er således ikke absolutte svar om hva ungdom spør om under en gitt kategori, men snarere indikasjoner på hva de er opptatt av innen de allerede ferdig definerte hovedkategoriene. Det var nødvendig å behandle data på denne måten fordi én datafil med alle spørsmålene ble u håndterbar. Vi har dermed for eksempel ikke et svar på hva som overordnet sett er de mest frekvente emnene i datasettet som helhet.

Text mining analysen av kategorien 'Kropp, helse og identitet' viste at de mest frekvente deltemaene i hele perioden var 'sex', 'farlig og galt' og 'vekt'. Temaene 'sex' og 'farlig og galt' var dessuten de som kom nærmest hverandre i relasjonsanalysen. Det viser at disse temaene både er hyppig adressert på ung.no og at de oftere enn andre tema forekommer sammen i samme henvendelse. Flere av temaene identifisert som fremtredende i innholdsanalysen er de samme som identifisert i text miningen, noe som styrker funnene. Dette gjelder bl.a. temaet sex. Den kvalitative innholdsanalysen viser dessuten at temaet 'farlig og galt' relatert til temaet 'sex' for eksempel kan bety spørsmål om hvorvidt onani er farlig. På denne måten utvider innholdsanalysen forståelsen av tema og relasjoner fra text mining.

Text mining analysen i kategorien '**Problemer hjemme**' (som var prioritert øverst i prioriteringslista fra oppdragsgiver) identifiserte 11 tema, hvorav temaene 'emosjoner', 'foreldre og søsken', 'skole', 'får ikke lov', og 'bosituasjon' var de mest frekvente med omtrent 6000 spørsmål pr. tema. Så mange spørsmål pr. tema kan synes uforenlig med det totale antallet spørsmål i denne kategorien, men forklaringen er at dette er tema som ofte forekommer i samme spørsmål, noe som relasjonsanalysen viser. I boblediagrammet som indikerer hvor tett temaene er knyttet sammen, ligger disse fem temaene nærmest oppå hverandre. Så tette relasjoner mellom tema ble ikke funnet i noen av de andre kategoriene.

15.2 Hva er forskjellene i hva gutter og jenter spør om?

Kategorien **'Problemer hjemme'** hadde førsteprioritet i analysen ifølge oppdragsgivers prioritering. Dette er en forholdsvis liten kategori med totalt 7429 spørsmål, hvorav 72,6% er stilt av jenter og 20,7% av gutter. Her er altså spørsmål fra jenter i enda større overvekt enn i kategorien 'Kropp, helse og identitet'. Det er jenter mellom 13 og 15 år som stiller de fleste spørsmålene i denne kategorien.

Kategorien **'Lover og rettigheter'** var den eneste av kategoriene med fullstendig analyse med flere spørsmål fra gutter enn jenter (i tillegg hadde kategorien 'Rusmidler' flere spørsmål fra gutter enn jenter, men fra denne har vi foreløpig bare deskriptive analyser). Dette er en middels stor kategori med totalt 20 314 spørsmål, hvorav 9951 ble stilt av gutter og 9420 av jenter. Guttene stiller flere spørsmål enn jentene i aldersgruppen 15-20 år.

Registrering av kjønn er gjort ulikt i ulike tidsperioder i datasettet. Det var ingen registrering av kjønn før omtrent september 2008, mens alternativet "Annet" ikke ble lagt til før høsten 2015. Dermed kan det finnes kjønnsforskjeller som ikke er avdekket.

15.3 Hva er forskjellene i temaene i spørsmålene fra ungdom i ulike aldersgrupper?

I de fleste kategoriene stiller de yngre brukerne (13-16 år) flere spørsmål enn de eldre. De største forskjellene finner vi i kategoriene 'Mobbing og nettvett' der over 80 % av spørsmålene er stilt av gutter og jenter i den yngste aldersgruppen, og i 'Kropp, helse og identitet' der 94,2% av guttene som stilte spørsmål, er i den yngste aldersgruppen, og 71% av jentespørsmålene er fra den yngste aldersgruppen.

I bare én kategori er det de eldste jentene som stiller klart flere spørsmål enn de yngste jentene, og det er i kategorien 'Vold og overgrep' der 81,1% av spørsmålene fra jenter er stilt av den eldste aldersgruppen.

I kategoriene 'Lover og rettigheter' og 'Forbruker, økonomi og bolig' er det liten forskjell både mellom aldersgruppene og mellom kjønn (for detaljer, se appendix E).

15.4 Hva er forskjellene på temaene i spørsmål stilt på ulike tidspunkt eller i ulike tidsperioder?

Når det gjelder hvilke kategorier ungdommene har stilt spørsmål om over tid, påvirker bruddet i tidsserie angående svar på helsespørsmål utfallet i stor grad. Før 2010 utgjorde helse 2/3 av det totale antall spørsmål. Fra 2017 utgjør dette temaet over 50 %. I perioden 2010-2016 hadde kategorien 'Skole, utdanning og jobb' 1/3 av spørsmålene. En annen identifisert endring over tid gjelder kategorien Vold og overgrep der andelen spørsmål var lav fram til 2010, deretter har andelen steget mye særlig de siste fire årene. I 2017 var andelen spørsmål i denne kategorien over 18%. Kategorien 'Samfunn' hadde en jevn stigning med en topp i 2014 (andel 13,5%), og har deretter avtatt.

Det er en gjennomgående trend for alle kategorier, lik det totale datasettet, med flest spørsmål i januar, noe svingninger gjennom året, veldig få spørsmål i juli og omtrent halvparten av en vanlig måned i desember.

Tilsvarende fremkommer en klar trend for når på døgnet spørsmål sendes inn. Flest spørsmål kommer inn til ung.no mot kvelden, før det blir færre utover natta med minimum fra kl. 4 til 6 (se appendix D).

15.5 Hvilke andre relevante diskrimineringsgrunnlag som religion, legning, nedsatt funksjonsevne, etnisitet eller kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk kan identifiseres ut fra datamaterialet?

Datamaterialet og våre analyser gjorde det ikke mulig å svare på dette spørsmålet. Grunnen til dette er at andre diskrimineringsgrunnlag ikke var synlig i data i tilstrekkelig grad til å kunne si noe om det.

Teknologi for et bedre samfunn

www.sintef.no